

EVANGÉLIKUS Élet

**Személyes üzenetek
a büki Szélrózsáról**

**Biblia a laborban
Amikor a kémia
és a hittan találkozik**

**Miről is szólnak
a fesztiválok?**

mégis!

„A Te szavadra
mégis kiveter
a hálókati!” (Mt 13,47)

LUTHER II.

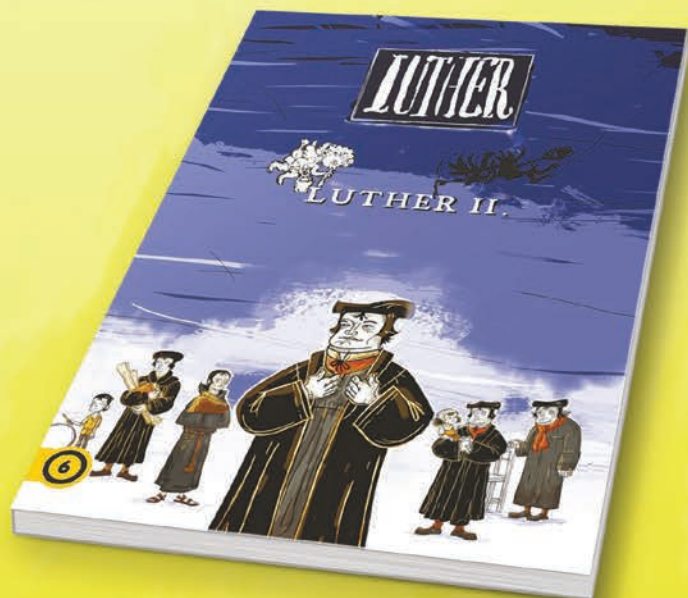
SZÍNES MAGYAR ANIMÁCIÓS FILM

Játékidő: 5×13 perc

Képarány: 16:9 | LKF 002

136 × 190 mm | DVD-tokban

ISBN 599-954-9909-00-2

6. Kenyértörés

7. A lelkiösmeret szava

8. A wartburgi vár titka

9. Vér, vér, vér

10. Szerelem és halál

A LUTHER ÉLETÉT FELDOLGOZÓ

10 részes rajzfilmsorozat **MÁSODIK 5 EPIZÓDJA**

Richly Zsolt rendezésében,

Lackfi János forgatókönyve alapján

Luther, amint gyermekként diót csen a kamrából. Luther, az eminens diák. Luther, az éjszakai átvagyó szerzetes. Luther, a lángoló szavú igehirdető. Luther, a tisztességes családfő, aki nemcsak népes családját, de a wittenbergi diákságot is maga köré vonzza...

A kalandos életút állomásait végigjárva szembesülhetünk a korabeli drámai eseményekkel, elgondolkodhatunk a máig ható tanulságokon, a sorozat humorának és friss grafikai stílusának köszönhetően pedig tartalmas szórakozásra is számíthat a néző. Családi moziként, iskolai tanórára és gyülekezeteinknek egyaránt szeretettel ajánlom ezt a nagyszerű sorozatot, amelyben minden korosztály megtalálhatja a maga nézőpontját. | **Fabiny Tamás püspök**

A Luther életét feldolgozó tízrészes animációs sorozat 6–10. részét tartalmazó

DVD 2500 Ft-ért megvásárolható a Luther Kiadó webáruházában.

Evangélikus könyvesbolt: 1085 Budapest, Üllői út 24.

Nyitvatartás: hétfőtől péntekig 9–17 óra között.

www.lutherkiado.hu/bolt • kiado@lutheran.hu • +36 1 411 0385 • +36 20 824 5518

Levelezési címünk: Luther Kiadó, 1085 Budapest, Üllői út 24.

Mégis!

„A te szavadra mégis kivetem a hálót” – Lukács evangéliuma Péter halfogásáról tudósító 5. részének 5. verséből való az az idézet, amely a július 25–29. között Bükön megrendezett tizenkettedik Szélrózsa országos evangélikus ifjúsági találkozó mottójául szolgált. Valójában e fél igevernek is csupán egyetlen szava került (felkiáltójellel) a plakátokra, szórólapokra, pólókra: „Mégis!”

Ha szabad – szigorúan szubjektív – szerkesztői véleményt bocsátanom a szélrózsa beszámolóok elé, e mottóválasztás szerintem (is) telitalálat volt. Számos szempontból. Mert bár példának okáért e magazinszám is szinte kizárólag pozitív, lelkesítő üzeneteket közvetít, a mégis szóban „ott az őszinteség”: voltak-vannak nekünk azért nehézségeink is...

Nincs okunk feltételezni, hogy az egész éjszaka hasztalan halászó Simon Péter szakmai hozzá nem értése miatt maradt volna üresen a háló. Éppígy be kell látnunk, hogy még gyakorló keresztényként is vallhatunk gyakorta kudarccokat. Ám ha újra és újra mégis Jézus Krisztusra tudunk hagyatkozni, biztosak lehetünk abban, hogy meglesz az eredmény: az tudniillik, hogy korábbi kudarcaink értelmet nyernek.

Simonban megvolt a készség, hogy Jézus szavára mégis kivesse a hálót, noha egész éjjel hasztalan fáradzott. De nem a csodás halfogás kárpótolta, hanem az a felismerés, hogy érdemes az őt „emberhalászatra” el-

hívó Úr szolgálatába szegődni. Ehhez a felismeréshez kellett a korábbi kudarcélmény, no és persze a készség, a mégis-re való hajlandóság is!

Éppenséggel ennek az EvÉlet-számnak a szerkesztése is prognosztizált némi „kudarcosságot”, hiszen tudatában vagyunk annak, hogy az ifjúsági találkozóról jóval teljesebb képet kaphat az érdeklődő a videófelvevételekkel is bőségesen szolgáló internetes „sajtótermékünk”, az *Evangélikus.hu* oldalain. Van ugyan egy mondas, amely szerint „ami nincs, az nem hiányzik”, a találkozó résztvevőiben azonban bizonyosan hiányérzet marad magazinunk olvastán. Ráadásul múlt heti lapszámunk vezércikkének felemás fogadtatása sem hagy kétséget afelől, hogy ügyetlen mondatokkal akaratunk ellenére is bántódást okozhatunk. Noha a bükki találkozó „bruttó nagyszerű” volt, még jól emlékszem, mennyi szemrehányást kaptunk, amiért annak idején azt találtuk írni, hogy „egy Szélrózsa nem tud olyan rosszul sikerülni, hogy ne legyen nagyon jó”. Most akkor, hogy magamnak is „beszóljak”: bárcsak az *EvÉlettel*, netán saját írásainkkal kapcsolatban is elmondhatnánk ugyanezt...

Szóval, minden okunk megvan, hogy – Krisztus kegyelmére hagyatkozva – magunk is a péteri hozzáállást kövessük.

■ T. PINTÉR KÁROLY

Szélrózsa-kirakó

Kaptam ajándékba egy kirakót a Lehetőségek Piacán egyik standjánál. Egy kör alakú puzzle-t, amely a Szélrózsa témáját és logóját ábrázolja. Egy kicsit olyan, mint maga a találkozó: sok-sok apró

darabból, villanásokból, színekből és pillanatokból áll össze egy egésze. Vannak köztük szavak és gesztusok, mosolyok és érintések, ízek és illatok is.

23. oldal

Miről is szólnak a fesztiválok?

A négy szemközti vagy kiscsoportos beszélgetések mellett érdekes módon a fesztiválok is arra tanítottak – a Szélrózsa és a Művészetek Völgye –, hogy ateista ember tulajdonképpen

nincs. Olyan van, hogy valaki gondol valamit Istenről, kialakít egy istenképet, és azt mondja rá, hogy na, nekem ilyen isten nem kell. És ebben igaza is van.

43. oldal

Keresztényüldözés közelben, távolban

A brutalitás, fanatizmus és keresztényüldözés ilyen bizonyosságait látva erős összefogásra van szükség. Minden korábbinál jobban kell ragaszkodnunk hitünkhöz és küldetésünkhöz. Egyidejűleg pedig megtalálhatjuk az üldözöttek és a bajba jutottak megsegítésének sokféle módját. Kárpátját érdemes személyesen is felkeresni, hogy ottani testvéreinket erősítsük, és jó, ha adományt is tudunk vinni vagy küldeni. A nigériai evangélikusok küldöttsége szeptemberben hazánkba látogat. Ne múltjék el istentisztelet vagy bibliaóra anélkül, hogy imádkoznánk üldözött, közeli vagy távolabbi testvéreinkért!

36. oldal

Láthatóan evangélikus

FOTÓ: MAGYARI MÁRTON

Maczóné Simon Piroska gyógyszerári asszisztens – Kétdobony. Életemből eltelt már annyi idő, hogy biztosan tudjam, a fontos döntések nem nálam születnek. Nagyon sok idő kellett, hogy rájöjjek, hogy nem az én akaratom, hanem az Istenre hagyatkozás határozza meg az életemet. Kívánhatok én bármit önmagam megoldani, ha Isten máshogy akarja, akkor a tervem csak elképzelés marad. Ezért már nem is szoktam konkrét dolgokat kérni, sokkal inkább azt, hogy „legyen meg a te akarod” – amit aztán igyekszem elfogadni.

Istennel beszélgetni, imádkozni azt jelenti, hogy még ha fizikailag magam is vagyok, akkor sem vagyok egyedül. Ő meghallgat, megnyugvást ad, és segít nekem, soha nem hagy magamra. A munkámon keresztül sok nehézséggel találkozom. Amikor látok egy embert, aki az élete végén jár, vagy komoly nehézséggel küzd, akkor az átértékeli az én személyes életemet is. Egyre inkább az a mottóm, hogy hálát kell adni azért, hogy van kezünk, hogy szeretnek és szerethetünk, hogy alapvetően megvan mindenünk. A Bibliát gyakran olvasom, mert a problémákra és az életem kérdéseire választ találok benne. A Szentírás tanácsokat ad és megnyugvást nyújt.

A mai evangélikus arcképcsarnok az interneten a lathatoan.reblog.hu és a [facebook.com/lathatoan.evangelikus](https://www.facebook.com/lathatoan.evangelikus) címen érhető el.

Kismányoki fúvósszó

Immár huszonötödik volt fúvószenétől hangos július 23–29. között a Tolna megyei Kismányok. A Johann Attila vezette országos evangélikus fúvóstáborban ez alkalommal nemcsak rézfúvós hangszerek (harsona, kürt, tuba), hanem többéves szünet után újra fafúvósok (furulya, fuvola, fagott, oboa) is megszólaltak.

A huszonkét táborozó – tanáraival, Haga Kálmánnal, Horváth Zsuzsával és Patonai Ildikóval közösen – két alkalommal mutatta be a táborban szerzett ismereteit a kismányoki közönségnek: pénte-

ken koncertet adtak a művelődési házban, vasárnap pedig a délelőtti istentiszteleten szolgáltak.

■ BODA ZSUZSA

ORATIO OECUMENICA

Urunk, Istenünk! Boldogság nekünk kezed nyomát látni a teremtett világ megszámlálhatatlan szépségében, de még nagyobb boldogság, hogy a lelkünk belemerülhet az üdvösség és a kegyelem örökkévaló világának végtelenségébe, melyet Jézus Krisztus által készítettél számunkra.

Életünk tele van testi és lelki teherterheléssel, keserves megpróbáltatások és súlyos szenvedések nehezítik mindennapjainkat. Sokszor csalódunk magunkban és egymásban, ám jó azt tudnunk, hogy nálad mindig ottalomra találunk. Add, hogy bűnbánó szívvel forduljunk hozzád.

Irgalmas Isten! Letesszük büszkeségünket, és szégyenkezünk, mert annyiszor eltávolodtunk igédőtől, útmutató Lelkedtől, a benned való élet örömetől. Kérünk, újíts meg minket szereteteddel. Segíts, hogy észrevegyük: te hiányzol az életünkéből.

Könyörgünk, Atyánk, hogy evangéliumod biztató szavaival emeld fel a tekintetünket Krisztusra. Segíts, hogy egyre jobban megérezzük az általa kapott bűnbocsánat békeségét és az egymás iránti szeretet felszabadító érzését.

Mindenható Urunk! Tudjuk, hogy mindannyian küldetést kaptunk szereteted szétosztására, és mi oly sokszor nem vagyunk hiteles tanúid. Segíts, hogy ne szégyelljünk szólni rólad, legyen bátorságunk szóvá tenni környezetünkben az isteni törvényekkel ellenkező viselkedésmódokat és a helytelen szokásokat.

Könyörgünk azokért is, akik meg sem akarnak hallani téged, akik elutasítják a Krisztust, semmibe veszik az ő drága áldozatát. Add, hogy az ő szívük is megnyíljon Jézus előtt, és megújult életek dicsérik atyai jóságodat. Adj számunkra is nyitott szívet, hogy mindenkor megérezzük gyógyító, életünket megújító jelenlétedet.

Kérünk, támassz fel új életre minket. Életünkre ird fel a Krisztus nevét, és mindenkor e drága névért hallgass meg minket. Ámen.

Szentháromság ünnepe után 11. vasárnap

Róm 11,17-24

Olajágak

Még pár hét, és a mi tájainkon megkezdődik a szüret. Míg nálunk a szőlővel, addig a mediterrán országokban az olajbogyó begyűjtésével foglalatkoskodnak a gazdák. Ami számunkra talán egzotikusnak tűnik, az a bibliai tájakon ma is a legtermészetesebb dolog. A bibliai időkben az olívaolaj nem luxuscikk volt, hanem a gabona és a bor mellett a harmadik legfontosabb élelmiszer. A legszegényebbek háztartásában is jelen volt.

Viruló olajfa. Az ígéret földje nemcsak tejjel és mézzel folyó, hanem olyan föld is, amelyre Isten visel gondot, hogy az öt féléő nép betakaríthassa a gabonát, mustot és olajat. A sareptai özvegyasszonynak, aki az éhínség idején viselt gondot Illés prófétára, nem volt semmije egy kis liszten és olajon kívül, ez azonban csodálatos módon napról napra elegendőnek bizonyult kis háznépének ellátására. Az olajat használták étkezéshez, az áldozati kultuszban, a gyógyításban is. Olajjal töltött mécsesek világítottak a jeruzsálemi templom hétágú arany gyertyatartójába illetve is.

Az élő, gyümölcsstermő olajfa az igaz, élő hitű, jó cselekedetekre kész embereket jelképezi a Szentírásban. „*De én olyan vagyok, mint a viruló olajfa, Isten házában lehetek, bízom Isten szeretetében most és mindenkor*” – mondja az 52. zsoltár (10. v.). A 128.-ban pedig ezt olvassuk: „*Feleséged olyan házad belsejében, mint a termő szőlőtő; gyermekeid olyanok asztalod körül, mint az olajfacsemeték.*” (3. v.) Az olajfa mindenkor az Istennel való közösség képe.

Metszés után, metszés előtt. A római gyülekezet, amely Pál levelének címzettje, eredetileg zsidókból lett keresztényekből jött létre. Claudius császár 49-ben kiűzte a zsidókat Rómából, és csak évekkel később térhettek vissza. A visszatérők már egy pogány többségű gyülekezetet találtak. Pál a levelének jelentős részét arra szánja, hogy a két csoport egymáshoz való viszonyát értelmezze.

El sem tudom képzelni a Gamáliél-tanítvány, egykor farizeus Pál fájdalmát, amikor arról ír, hogy Izrael a hitetlensége miatt töretett ki az olajfából, mert elvetette Jézus Krisztust mint Isten Messiását. De ott van benne az aggodalom és a félelem a pogányokból lett keresztényekkel kapcsolatban is. Ugyanerre az ítéletre juthatnak, ha hitüket elhagyják vagy megtagadják.

Mindkét jövőkép félelmetes. Olyan mérhetetlen súly nehezedik erre a két vesszőszálra! Az egyik már kitöretett, a másik előtte áll ennek az ítéletnek. A különbség pusztán időbeli. Milyen szármalmas ebben a tekintetben a két vesszőszál rivalizálása! Mint amikor két rab egymás előtt a cellája méretével kérkedik. Mert amíg ezt tesszük, magunkat egymáshoz mérgetjük, hogy Isten előtt magunkat igazoljuk, addig elzárjuk Isten

kegyelmének csatornáit. „*A farizeus megállt, és így imádkozott magában: Istenem, hálát adok neked, hogy nem vagyok olyan, mint a többi ember: rabló, gonosz, parázna, vagy mint ez a vámszedő is*” – olvassuk Lukács evangéliumát a vasárnap oltár előtti igéjében (18,11). Amikor úgy érzem, hogy teljesítettem, amit megkövetel Isten, akkor zártam el a kegyelem csatornáit.

KÉPŐNK ILLUSZTRÁCIÓ

Tápláló gyökér. Pál pedig arról beszél, hogy a két vesszőszál élete nem önmagától, hanem a gyökértől függ. A kegyelem nedve nélkül nincs élete a beoltott vesszőnek. Az olajfa gyökere tele van éltető erővel. A kegyelem árad. Nincs feltétele, csak csatornája. Számptalan. Isten kegyelme azt is megadja, hogy a lemetszett vesszőt újra beoltja az olajfába.

Keresztény létünknek az egyetlen teherbíró alapja, hogy Isten ragaszkodik hozzánk. Kiválasztott, elhívott, Krisztusért gyermekévé fogadott. A kegyelem csatornáin át árasztja ránk szeretetét. Közösségében egészen nyugodtak, egészen szabadok lehetünk. Nekünk nincs is más dolgunk, mint létezni ebben a szeretetben.

■ MAKOVICZKY GYULA

Imádkozzunk! *Urunk, köszönjük gazdagon áradó kegyelmedet, amely éltet, és új életre kelt. Köszönjük, hogy ágai vagyunk a te szent olajfádnak, tagjai a hozzád tartozók közösségének, amelyről te magad viselsz gondot. Ámen.*

Új nap – új kegyelem

Vasárnap (augusztus 12.) *Az Úr szolgálja mondta: Hagytam, hogy verjék a hátamat, és tépjék a szakállamat. Arcomat nem takartam el a gyalázkodás és köpködés elől. Ézs 50,6 (Zsid 13,12–13; Lk 18,9–14; Ef 2,4–10; Zsolt 148) Hol van az igazságosság, hol van az egyensúly? Gyakran tesszük fel ezt a kérdést, amikor olyan hírrel találkozunk, amely bántja az igazságérzetünket. Amikor nyilvánvaló jogtiprás történt, és látszólag még sincs következménye. Különösen, ha bennünket ér alaptalan támadás, rágalmozás. Ki tesz igazságot, hol az igazság? Isten arra int bennünket, hogy ne a saját indulatainkra hallgassunk, hanem merjük az ítélkezést rábízni. Akkor is, ha ez nehéznek, esetleg kilátástalannak tűnik. Mert ő számon kéri az igazságtalanságot, az üldözöttet pedig felkarolja.*

Hétfő (augusztus 13.) *Jézus mondja: Az az én parancsolatom, hogy úgy szeressétek egymást, ahogyan én szerettelek titeket. Jn 15,12 (5Móz 13,5; Mt 23,1–12; Jn 10,11–21) Mióta az első gyermekem megszületett, teljesebb értelmet nyert számomra a feltétel nélküli szeretet fogalma. A gyermekünket nem csak akkor szeretjük, ha jót tesz, jól viselkedik, kedves, hanem mindig, feltétel nélkül. A feltétel nélküli szeretet nem szívességekhez és tettekhez kötött. Amikor Jézus az irántunk való szeretetről beszél, akkor erre gondol. Minden örömmel és minden hibánkkal, minden erényünkkel és minden hátrányunkkal. Ez pedig csodálatos és felemelő érzés a hétkezdeshez. Elfogadott vagyok, szeretett vagyok, megváltott vagyok.*

Kedd (augusztus 14.) *Csak Istennél csendesül el lelkem, tőle kapok segítséget. Zsolt 62,2 (Mt 28,20b; 1Sám 17,38–51; Jn 10,22–30) A zoltárok olvasásakor felfigyelhetünk egy érdekes kifejezésre: „szela”. A bibliakutatók szerint ez a szó egy zenei utasítást jelentett: szünet. Hogy a zoltárt olvasó, hallgató átgondolhassa mindazt, amit hallott. Mi tartunk-e a saját életünkben ilyen szelát? És ha tartunk, akkor hol találjuk meg? Sokan keresik a testi-lelki kikapcsolódás lehetőségét, Isten azonban ma azt üzeni nekünk, hogy nála találunk csendességet. Az ő közelében, igéjének olvasásakor, imádságban, istentiszteletben, elmélkedésben nála találjuk meg azt a csendességet, amelyet annyira keresünk.*

Szerda (augusztus 15.) *Én vagyok az Alfa és az Ómega, így szól az Úr Isten, aki van, és aki volt, és aki eljövendő: a Mindenható. Jel 1,8 (Péld 18,10; Jn 8,3–11; Jn 10,31–42) Honnan jövünk, és hová megyünk? Az emberiség legrégebbi és legtöbbször feltett kérdése. Miért vagyunk a világon? Milyen volt a teremtés? És mi lesz a földi életünk után? Csupa olyan kérdés, amelyre vá-*

laszt csak a Szentírás szavai szerint tudunk mondani. Isten azt mondja magáról, hogy ő a kezdet és a vég. Ő az, aki kezdetektől fogva volt, van és lesz. Ő már születésünk előtt ismert minket, ő pontosan tudja életünket, utunkat, terve van velünk. A mi földi látásunk töredékes – merjünk bízni abban, aki a kezdetektől fogva gondoskodik a világról.

Csütörtök (augusztus 16.) *Én, az Úr vagyok a te Istened, arra tanítalak, ami javadra válik, azon az úton vezetlek, amelyen járnod kell. Ézs 48,17 (2Tim 2,7; 1Pt 5,1–5; 1Jn 1,1–4) Az utóbbi évtizedekben elárasztanak bennünket az emberi ígéretek: cégek reklámjaiból, bankoktól, munkáltatóktól, politikusoktól, házastársától, családtágtól. Ígéretek, amelyeket emberek tesznek, s éppen ezért bizonytalanok. Vagy betartják, vagy nem. Isten viszont nem ígérget, ő olyan kijelentést tesz, amelyet mindig teljesít. Ő nem a figyelmünket és a döntésünket akarja megszerzeni, hanem az életünket akarja megmenteni. Ha benne bízunk, ha az ő igaz ígérteit elfogadjuk, akkor azzal tanít, ami a javunkra válik, azon az úton vezet, amelyen járnunk kell.*

Péntek (augusztus 17.) *Ne keresse senki a maga javát, hanem a másét. 1Kor 10,24 (Jón 4,10–11; Lk 22,54–62; 1Jn 1,5–10) Meglehetősen idegenül hat a mai, énközpontúságtól átítatott világban ez az igevers. Karrier, előrelépés, önmegvalósítás, ezt közvetítik a reklámok, a trendek. Csak magadra figyelj, éld az álmaid, lépj át mindenben és mindenkin. Ehhez képest egészen megdöbbentő a mai igénk. Arra kér, hogy merjünk embertársaink, szeretteink, munkatársaink, barátaink felé fordulni. Nem azért, mert valamit várunk tőlük, hanem azért, hogy segítsük őket. Jézus nem azért térdelt a kitzsítottak mellé, mert várt tőlük valamit, hanem azért, mert a szeretet erre indította. „Mégismerheted egy ember jellemét abból, ahogyan azokkal bánik, akiktől nem vár semmit.” (Paul Eldridge)*

Szombat (augusztus 18.) *Távol legyen tőlünk, hogy elhagyjuk az Urat! Józs 24,16 (Kol 2,7; Ézs 26,1–6; 1Jn 2,1–6) Számomra az egyik legfontosabb szentírási igevers így hangzik: „Én nem feledkezem meg rólad! Íme, a tenyerembe véstelek be.” (Ézs 49,15–16) Istenünk soha nem felejt el bennünket. Felvéste életünket, nevünket, örömünket, bánatunkat a tenyerébe. Bármilyen messze mennénk, bárhova futnánk is, ő akkor is számon tart bennünket! Erre a kegyelemre csak hálával és köszönettel válaszolhatunk. Fogadjuk meg a mai ígét: „Távol legyen tőlünk, hogy elhagyjuk az Urat!”*

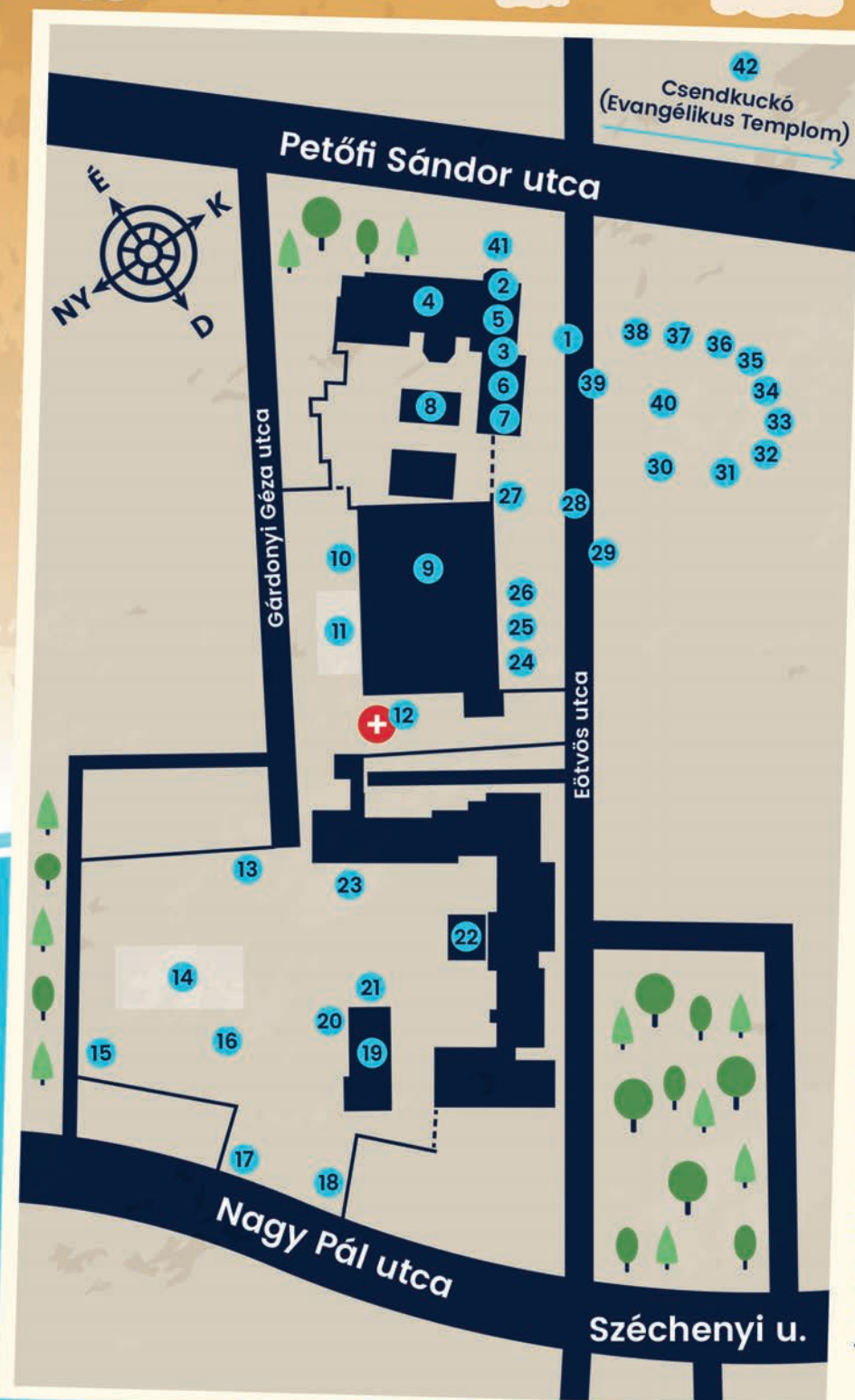
■ RIBÁRSZKI ÁKOS

EVANGÉLIKUS Élet | FIZESSEN ELŐ LAPUNKRA!
megrendelheti online is: evangelikuselet.hu/elofizetes

Szélrózsa-emléknapló

Chipes kártyát tartalmazó karszalagjuk mellé százkilencven oldalas programfüzetet kaptak kézhez a július 25–29. között a Vas megyei Bükön megrendezett tizenkettedik Szélrózsa országos evangélikus ifjúsági találkozó résztvevői. E jól forgatható, praktikus füzet utolsó harmada a fesztivál biblikus alkalmain

énekelt dalok kottáját, illetve szövegét tartalmazta, meggyőzően igazolva, hogy ez a változatos programokban bővelkedő rendezvény-sorozat – mint a Magyarországi Evangélikus Egyház legnagyobb, kétévenkénti eseménye – alapvetően keresztény tartalmat közvetítő együttlét.

Szélrózsa programhelyszínek:

- 1 Szélrózsa Shop
- 2 Regisztráció
- 3 Odú (Könyvtár)
- 4 Színházterem
- 5 Galéria
- 6 Tanácsterem
- 7 Tetőtér
- 8 Átrium színpad
- 9 Sportcsarnok
- 10 Adna Café
- 11.1 Egyetemi „campus”
- 11.2 International Tent
- 11.3 Medical Mental sátor
- 12 Johannita sátor
- 13 Infópult
- 14 Ebédlősátor
- 15 Szélrózsa Ovi
- 16 Kikötő
- 17 Grund
- 18 Deviszont sátor
- 19 Szabadulószoza
- 20 Kézműves sátor
- 21 KÖSZI Kocktélbár
- 22 Suli színpad
- 23 KIE Kávéház
- 24 MEE Pályázati és Fejlesztési Osztály
- 25 GT Moto Café
- 26 Lutherfeszt
- 27 Átrium Café
- 28 Street Food
- 29 Menő Reformáció
- 30 Csillagsátor
- 31 EPSZTI
- 32 Ökosátor
- 33 Mandula Henna
- 34 Órségi Nemzeti Park
- 35 Melanchton Evangélikus Szakkollégium
- 36 Evangélikus Hittudományi Egyetem
- 37 Luther Otthon – Szakkollégium
- 38 Küldetés sátor
- 39 Lehetőségek Piaca 500+
- 40 Ökumenikus Segélyszervezet sátor
- 41 Nemzetiségi Sátor
- 42 Csendkuckó (Evangélikus Templom)

Szélrózsa-emléknapló – szerda

FOTÓ: ROSTA IZABELLA / SZÉLRÓZSA

Kifejezésre jutott a kersztény jelleg abban is, hogy a nyitó és záró istentisztelet, valamint a reggeli és esti áhítatok – „hálók” – ideje „védettség” élvezett, vagyis ezekkel egy időben még a vendéglátóhelyek is zárva tartottak a fesztivál területén.

A júliusi kánikulában talán a fővárosból indult Szélrózsa-különvonattal érkezők lehettek a legbiztosabbak abban, hogy nem késik le a szerda délutáni megnyitót. A mindvégig zökkenőmentes regisztráció után benépesültek a büki városközpontban kialakított rendezvényhelyszínek, a kissé távolabb – így például az evangélikus templom kertjében – kijelölt sátorhelyek... Régi ismerősök köszöntötték egymást, sok örömteli találkozást tartogatott már az érkezés is.

Az Átrium elnevezésű központi „nagy-színpadon” nem sokkal tizenhat óra előtt csendültek fel a Közel együttes jóvoltából az első dallamok, majd a korábbi, mátrai találkozó házigazdájaként dr. Fabiny Tamás, az Északi Egyházkerület lelkesi vezetője nyújtotta át hivatalosan is a „rendezői stafétát” a Nyugati (Dunántúli) Egy-

házközség képviselőinek, akik viszonzásul maguk is egy pólót ajándékoztak az elnököknek.

A nyitó istentiszteletre kedves műsorral készültek a helyiek, és a Büki Evangélikus Egyházközség fiataljai a liturgiában is szorgosan segítettek. A vendéglátó gyülekezet lelkipásztora, Simon Réka köszöntőjében hangsúlyozta, hogy a házigazdaság kihívása egyben áldás is volt közösségük számára. Lk 5,1–3 versei alapján tartott igehirdetésében hangot adott abbéli reményének, hogy a találkozó a résztvevők nemcsak egymással, hanem Jézussal is találkozni fognak, hiszen mindannyian Jézus segítségével találkozhatunk fel.

A nyitónap késő délutáni, esti óráiban zenei programok domináltak (zenélt az UniCum Laude énekegyüttes és a Bagossy Brothers Company is), de azért – egyebek mellett – világlalujátékot is lehetett játszani, és a pilisiek az úgynevezett „afteren” nemcsak zenélésre, hanem játékokra és beszélgetésre is invitáltak. A Nikodémusok óráján a keresztény ember világhoz való viszonyulásáról lehetett elmélkedni.

A Szélrózsza nyitónapja táncházzal ért véget, amelyen a Berkenye kiségyüttes, valamint Király Szilvi és barátai zenéltek.

■ Forrás: Evangelikus.hu

Lakattal a gyülekezeti ház előtt. Az evangélikus gyülekezeti ház kerítése elé került az a fal, amelyre ezúttal a keresztény elköteleződést szimbolizálva kerültek fel lakatok. „Elég a te kegyelmed” – volt olvasható az első zárszerkezeten, amelyet a Bük feliratú rácsra erősített Simon Réka lelkész és Takácsné Papp Erzsébet, a büki gyülekezet felügyelője. (A sort a lelkész asszony fiainak – Mátyásnak, Zsombornak és Vincének – a lakatai folytatták.) „Tégy engem, mint egy pecsétet, a szívedre” – idézte a lakattal megáldásakor az Énekek énekét Szemerei János, a Nyugati (Dunántúli) Evangélikus Egyházkerület püspöke. Hangsúlyozta, hogy az énekek könyve a leggyönyörűbb érzésről, a forró, égő szerelemről beszél, és a szerelem, illetve a szeretet Isten legnagyobb csodája.

A lakatfalállítás kínai eredetű szokás, amely mára világszerte – így hazánkban is – elterjedt. Szerelmesek helyeznek közös lakatot fára, kerítésre vagy rácsra, mintegy ezzel pecsételve meg szerelmüket, összetartozásukat. A szerelem csodáját megtapasztaló emberek szeretnék állandósítani érzéseiket, a közös lakat lezárása egyfajta imádság az örök szerelemért. „De az Isten nemcsak azt a szeretetet ajándékozta nekünk, amely ember és ember között érvényes, hanem az Istenhez való elköteleződést is” – hangsúlyozta Szemerei János. A püspök hozzátette: nem baj, ha a Szélrózsán „hagyományosan”, vagyis a szerelmesek is használják majd a falat, de tudniuk kell: a szeretet Istene előbb szeretett minket, és az itt elhelyezett lakattal mi ennek viszonzását tudjuk kifejezni.

FOTÓ: ADÁMI MÁRIA

FOTÓ: TÓTH KRISTÓF / SZÉLRÓZSA

Szélrózsa-emléknapló – csütörtök

Minden Szélrózsa reggeli tornával kezdődik, nem volt ez másként Bükön sem: több-kevesebb lelkesedéssel jöttek a fiatalok a reggel fél nyolcas testmozgásra. Idén e program indiai tornával nyitott, de a későbbiekben volt még – többek között – koreai és afrikai verzió is a Küldetés sátoránál. Csütörtökön beindultak a röplabda- és focibajnokságok, és már be lehetett nevezni a Szélrózsa-futóversenyre, sőt a buborékfoci-bajnokságra is.

A reggeli áhítatot (a reggeli hálót) Torma-Hasza Mónika, a Szombathelyi Evangélikus Egyházközség másodlelkésze vezette gyülekezetük ifjével közösen. A téma az önvizsgálat és bűnbánat volt Lk 5,8–10 alapján: „Simon Péter ezt látva leborult Jézus lába elé, és így szólt: Menj el tőlem, mert bűnös ember vagyok, Uram! A halfogás miatt ugyanis nagy félelem fogta el őt és azokat, akik vele voltak és segítettek; de ugyanígy Jakabot és Jánost, a Zebedeus fiait is, akik társai voltak Simonnak. Jézus akkor így szólt Simonhoz: Ne félj, ezentúl emberhalász leszel!”

Az igehirdető rámutatott: Péter a találkozáskor átélte azt, hogy a valóságos ember és a valóságos Isten áll vele szemben. Jézus ma hozzánk is szól, hiszen ha rábízunk az életünket, naponként meg erősödhetünk; ha őszintén letesszük nála a bűneinket, akkor nincs mitől félnünk. Ha leborulunk elé, akkor ő lehajol hozzánk, felemel, és erejével útra indít bennünket. Nekünk pedig csak mernünk kell emberhalásznak lenni.

Az áhítat után több helyszínen is lehetett beszélgetni az alapigéről, az elhangzottak továbbgondolásában lelkészek segítettek.

Az Átrium színpadon pódiumbeszélgetésre invitáltak: Stifner-Kóháti Dorottya, az Evangélikus Információs Szolgálat főmunkatársa, a Kossuth rádió evangélikus félórájának szerkesztő-műsorvezetője Gáncs Kristófot, az Ökumenikus Segélyszervezet kommunikációs igazgatóját faggatta. Megtudták a jelenlévők, hogy végül miért nem lett lelkész, és mely más szakmák irányában indult volna el még szívesen. Kristóf számára a segélyszervezetnél értelmet

nyert a hosszú évek útkeresése, illetőleg az az út, amelyen Isten keze vezette őt. Kommunikációs vezetőként ugyanis olyan készségeket kell használnia – a közösségépítés, a rászorulókkal és adományozókkal, támogatókkal való kapcsolattartás során –, amelyekkel egy lelkésznek is bírnia kell. Nemcsak tájékoztatnia kell a közösségeket, hanem összekötni is, illetve motiválni a hatékony segítségnyújtásra.

A beszélgetésben természetesen szó esett a segélyszervezet feladatairól is, az önkéntes segítők, a jószolgálati nagykövetek szerepéről, illetve a népszerűségről és az összefogásban rejlő energiáról. A lényegét Gáncs Kristóf így összegezte: nem a kommunikációs vezető a lényeges, hanem az ügy; nem a szervezet, amelyben dolgozik, hanem a mögötte állók és a velük kapcsolatban lévők.

A segélyszervezet munkájáról ezután Rácsok Balázs szociális és fejlesztési igazgató tartott szakmai bemutatót, majd egy interaktív „sztáreactivityn” is részt lehetett venni. Ennek keretében – a segélyszervezet önkéntes munkatársa,

FOTÓ: DIEGMANN HANNA / SZÉLRÓZSA

Wolf Kati énekesnő segítségével – az Ökumenikus Segélyszervezet munkájában kulcsfontosságú fogalmakat kellett kitalálni.

Csütörtökön már változatos tematikájú előadások közül is lehetett válogatni: a cigányok közötti szolgálatról – mások mellett – Szeverényi János országos missziói lelkész és Bakay Péter, egyházunk cigánypasztorációs referense beszélt a Küldetés sátorban. *(Tudósításunk a 18–19. oldalon. – A szerk.)*

A reformációi fotó- és rajzkiállítás megnyitója után a galériában az X és Y generáció istenhitéről, majd a közösségi médiáról, különösen is a Facebookról vezetett beszélgetést egyházunk sajtóbizottságának tagja, Szabó B. András pestújhely-újpalotai lelkész és Deák László kispesti missziói lelkész.

A tanácsteremben Varga Gyöngyi, az Evangélikus Hittudományi Egyetem Ószövetségi Tanszékének vezetője tartott bibliatanulmányt, majd ugyanitt érdekesebbnél érdekesebb, színes-szagos „bibliai kísérleteket” mutatott be Raffai Balázs hittan és kémia szakos tanár. *(Riportunk a 24. oldalon. – A szerk.)*

A Küldetés sátorban a harminc éve működő Exit finn gospel-rock zenekar zeneszerző-énekesét, Pekka Simojokit kérdezte B. Pintér Márta, a Podmaniczky János Evangélikus Óvoda és Általános

FOTÓ: KISS TAMÁS

Iskola lelkésze. Mint kiderült, a teológiát végzett Simojoki családja részt vett a finn misszió afrikai munkájában. A beszélgetésben Pekka bizonyosságot tett arról, hogy bár ő zenész lett, számára a misszionálás mégis olyan, mint a lélegzétvétel: most a

zene segítségével hirdeti az embereknek hitét és reménységét. Zenei pályája miatt a családja ugyanakkor sokat nélkülözött, mára azonban megtanult egyensúlyt teremteni a családi élet és a szolgálat között. Folyamatosan ír új dalokat, lemezük legközelebb szeptemberben jelenik meg.

Pekka Simojoki nemcsak az Exittel adott elő az este folyamán, hanem fellépett a dalait hazánkban legsikeresebben népszerűsítő pilisi Izsóp együttessel is (*felső képköpen*). Rajtuk kívül számos további zenei formáció is bemutatkozott: színpadra állt a szlovén Selah dicsőítő csoport, a dunajvárosi Newtown Feels, a Blahalouisiana és a bonyhádi Gábel zenekar is.

Az esti áhítatot Koczor Tamás ferencvárosi lelkész, a Deák téri gimnázium iskolalelkésze tartotta. Mózes példáját helyezte a hallgatóság elé 2Móz 3,11 és 4,1.10 alapján. Mint rámutatott: bár Mózes nem vágyott Egyiptomba, és kifogásokat keresett küldetése teljesítésének elhárítására, Isten mégis megbízta őt azzal, hogy „arca és küldötte” legyen, csodákat tegyen, és a nevében szóljon. Mózeshez hasonlóan nekünk is el kell fogadnunk küldetésünket – hangsúlyozta az ígértető –, Krisztus-arcúknak kell lennünk a világban, mert a teremtett világ ma is „sóvárogva várja az Isten fainak megjelenését”.

■ Forrás: Evangélikus.hu

FOTÓ: DIEGMANN HANNA / SZÉLRÓZSA

FOTÓ: KISS TAMÁS

Szélrózsa-émléknapló – péntek

A reggeli áhítatot Vancsai József győri lelkész tartotta. Lk 5,4–7 alapján hirdette Isten igéjét: „Mután abbahagyta a beszédet, ezt mondta Simonnak: Evezz a mélyre, és vessétek ki hálótokat fogásra! Simon így felelt: Mester, egész éjszaka fáradoztunk ugyan, mégsem fogtunk semmit, de a te szavadra mégis kivetem a hálótakat. Amikor ezt megtették, olyan sok halat kerítettek be, hogy szakadoztak a hálók; ezért intettek társaiknak, akik a másik hajóban voltak, hogy jöjjenek, és segítsenek nekik. Azok pedig odamentek, és annyira megtöltötték mind a két hajót, hogy majdnem elsüllyedtek.”

A lelkész a Guinness Rekordok könyvének tíz másodperces hírnevet hozó eredményeivel kápráztatta el hallgatóit. Hihetetlen, mi mindenkől állítottak már fel rekordokat: van a fagyaltevésnek, a pogózásnak, az egy levegővétellel legmélyebbre merülésnek is rekordja. Az ember feszegeti a határait. Péterék halfogása is „rekord”, mégsem ez a lényeg, hanem az, hogy Péter átengedi a helyet, a szót a hajóban Jézusnak...

A nap főelőadója Pál Feri atya volt (felső képünkön): *Életünk mégis-helyzetei,*

avagy fordulat a változás kulcsa címmel tartott előadást. Szemléletes példákat felsorakoztató előadásának fő gondolatát úgy foglalhatjuk össze, hogy valami jót el kell tudni engedni ahhoz, hogy mégis

megmaradjunk. A stabilitás kulcsa a rugalmasság, de ezzel együtt a saját identitás megőrzésének képessége.

Délután kettőkor egyházvezetők, a testvéregyházak képviselői, közéleti sze-

FOTÓ: DIECMANN HANNA / SZÉLRÓZSA

mélyiségek tettek sétát a találkozó helyszínein. Itt hangzott el, hogy már több mint kétezer-ötszázan regisztráltak a találkozóra, és a helyi, büki lakosok közül is már mintegy háromszázán látogattak el a rendezvény valamely programjára.

A nap folyamán ismét számos koncert vonzott sokakat, fellépett többek között az orosházi VoG, a Large Room, a Lift!, a M.Is.K.A., a PASO és a Keresztkérdés együttes is.

Fórumbeszélgetések témája volt – egyebek mellett – a motoros túrázás és a külföldi munkavállalás. Az Ökumenikus Segélyszervezet sátrában Rátonyi Kriszta műsorvezetővel zajlott a „sztáractivity”, másutt Ilona és Pekka Nyman vezetett afrikai zenei workshopot. A keresztényüldözésről, az Iszlám Államról és a migrációról Fabiny Tamás püspökkel, a romaintegráció és az evangélikus fiatalok viszonyáról pedig Forgács István romaügyi szakértővel, Sztupkai Kristóffal, az Evangélikus Hit-tudományi Egyetem metodista felekezeti hallgatójával és Balicza Klárával, egyházunk országos irodája ökumenikus és külügyi osztályának referensével lehetett beszélgetni.

Hol van Isten a bajban? témacímmel tartotta beszélgetését a *Szólj be a papnak!* elnevezésű sorozatot szervező csapat, okkal felkeltve sokak érdeklődését.

Az esti áhítatot Pethő-Udvardi Andrea, az Órimagyaródsi Evangélikus Egyházközség lelkésze Jón 2,7–10 igéje alapján tartotta: „Lesüllyedtem a hegyek alapjái,

FOTÓ: DECMANN HANNA / SZÉLRŐZSA

örökre bezárult mögöttem a föld, de te kiemelted életemet a sírból, ó, Uram, Istenem! Amikor elcsüggedt a lelkem, az Úrra gondoltam, és imádságom eljutott hozzád, szent templomodba. Akik hitvány bálványokhoz

ragaszkodnak, azok elhagyják jötevőjüket. De én hálaéneket zengve áldozok neked, és amit megfogadtam, teljesítem. Az Úrtól jön a szabadulás!”

■ Forrás: Evangélikus.hu

FOTÓ: SZUH ANDRÁS / SZÉLRŐZSA

FOTÓ: DECMANN HANNA / SZÉLRÓZSA

Szélrózsa-émléknapló – szombat

A negyedik napon a reggeli hálón, azaz áhitaton éneklésre hívtott a kőszegi gyülekezet zenei-liturgiai csapata, majd Baranyayné Rohn Erzsébet lelkész a találkozó mottóját tartalmazó igevers, Lk 5,5 alapján tartott áhitatot: „Simon így felelt: Mester, egész éjszaka fáradtunk ugyan, és semmit sem fogtunk, de a te szavadra mégis kivetem a hálót.”

A „bevállalós felhívások”, a különböző „challenge day”-ek gyakorisága láttán lehetnének, hogy ma éljük a kihívások korát – mondta a lelkész –, noha az emberek már az ókori társadalmakban is előszeretettel feszegették a határaikat. Ellenfelei magát Jézust is számos kihívás elé állították. Csapdát rejtő kérdéseket tettek fel neki – például: kell-e adót fizetni a császárnak? –, Jézus azonban rendre olyan válaszokat adott, amelyekről ellenfelei szégyenültek meg. A Genezást tavánál ellenben Jézus állította „kihívás” elé Pétert. Olyan kéréssel állt elő, amelyet a józan ész megtagadott volna. Simon mégis engedett a kérésnek...

A nap fő előadásán Szlaukó Orsolya evangélikus lelkész a Magna Cum Laude zenekar frontemberével, Mező Mí-sivel beszélgetett. Az énekes elmondta,

hogy tizenhat évesen elköltözött otthonról, majd – már befutott énekesként – édesanyja halála mélyre taszította, inni kezdett. Sok mindent kipróbált, és úgy tűnt, nem lesz megállás. Szenczy Sándor baptista lelkésszel folytatott beszélgetése után azonban megtért, és azóta gyökeresen megváltozott az élete. Idén fog végezni a Baptista Teológiai Akadémia missziológia szakán. A B49 nevű együtessel már három éve szolgál a Baptista Szeretetszolgálatnál, hogy minél több embert ébresszenek rá Isten kegyelmének csodálatos voltára. Kedvenc igehelye Jer 20,13 („Énekeljétek az Úrnak, dicsérjétek az Urat, mert kiragadja a szegény ember életét a gonoszok kezéből!”), ezt még egy mikrofonra is felvételte magának.

„Sok dolgot meg tud oldani az ember, de valójában Isten az, aki minden problémánkat meg tudja oldani” – vallotta. Bizonyosságtétele minden bizonnyal fontos volt a szélrózsás fiatalok számára, bár ő hangsúlyozta: nem azért kell ezekkel a dolgokkal foglalkozni, mert „a” Mező Misi mondta, hanem azért, mert Isten hív folyamatosan bennünket, és várja a mi válaszunkat.

Az Ökumenikus Segélyszervezet által szervezett futóversenyen mintegy százötven vállalkozó (köztük Kondor Péter, a Déli Egyházkerület nemrégiben beiktatott püspöke) futotta le a tizenkét kilométeres távot, és feleannyien ennek a felét tették meg a perszelő napsütésben.

Rengeteg program volt még a szombat délelőtt folyamán. Példának okáért ki lehetett próbálni, milyen az élet keresztesekben ülve, lehetett kézműveskedni vagy épp megkísérelni a kijutást a szabadulósobából. A büki bábcsoport tagjai *Új hangszer érkezése* címmel tartottak előadást, a Suli színpadon pedig a Savaria rézfúvósegyüttes szórakoztatta ebédig a „nagyérdeműt”.

Az egyik sátorban nagyon jó és vidám hangulatú fórumbeszélgetésre gyűltek össze délután az érdeklődők. *A püspök is volt diák?* című program keretében Gáncs Péter, Fabiny Tamás és Szemerei János püspökök meséltek oldottan arról, mi volt kedvenc tantárgyuk (illetőleg mitől szabadultak volna) a középiskolában, milyen kihágásaik voltak a gimnáziumi vagy épp teológiai éveik alatt, és persze arról is vallottak, hogy miként kerültek közel Istenhez.

Keresztény Európa – álom vagy realitás? címmel a *Heti Válasz* újságírója, Ablonczy Bálint beszélgetett a Magyarországi Evangélikus Egyház országos felügyelőjével, Pröhle Gergellyel, úgy is mint a Petőfi Irodalmi Múzeum igazgatójával. Többek között e kérdésekre keresték a választ: milyen szerepet játszik ma Európa életében a kereszténység; másképp hisznek-e Keleten, mint Nyugaton; megújulhat-e kontinensünkön a kereszténység?

Ezen a napon is volt „sztáractivity” Rátonyi Krisztával, az Evangélikus Külmissziói Egyesület Nairobiban végzett szolgálatáról pedig Bálintné Kis Beáta, az egyesület Afrika-referense számolt be a Küldetés sátorban.

Frissen – egyenesen a nyomdából – érkezett a Szélrózsára a Luther-regény második kötete. A tavaly megjelent első kötetben Luther Márton gyermekkorától jutott el 1517-ig, a 95 tétel megszületéséig a szerző, Cs. Szabó Sándor. E második kötetben az ezt követő időszak világrengető eseményei kapcsán idézi meg reformátorunk hús-vér alakját az író, aki a Szélrózsán személyesen is bemutatkozott.

Duszka József egykori gyilkossági nyomozó rendőri múltjáról, életének mélységeiről, valamint megtéréséről, hitéről beszélt érdeklődők népes tábora

FOTÓ: T. PINTÉR MÁRÓLY

előtt. Hosszú éveken át üldözte a bűnözőket, mígnem Jézus az ő bűneire mutatott rá. Megállt, megtért, s a Szentélek által valóban új emberré lett.

Jóval profánabb programok is színesítették a Szélrózsá palettáját. Sefcsik Tamás interaktív kávé bemutatója például a „kávé lelkét” tárta fel. A szaktekintély-

nek számító barista jóvoltából a kávépörkölés elméletét és gyakorlatát, illetőleg a kávékészítés különböző módozatait ismerhették meg az érdeklődők.

Számít-e a szavunk? – Egyház a közélet útvesztőjében címmel rendezték meg „testvérlapunknak”, a *Kötőszó* blognak a fórumát. A kérdező Laborci Dóra teológus, az Evangélikus Információs Szolgálat újságírója volt, vendége pedig Fabiny Tamás elnök-püspök, Pröhle Gergely országos felügyelő és Lukácsi Katalin katolikus hitoktató, politikai aktivista. Esmecseréjük az egyház és a politika kényes kapcsolatát boncolgatta.

Szombaton is felléptek különböző együttesek. A Felsővezeték zenekar – *Átviszlek a hajnalon* címmel – a huszonhat éve alakult Promise együttes egyik kazettáját mutatta be. Az A és B oldal dalainak komoly felkészültséget igénylő éneklése közben a színpadon egykori Promise-tagokat faggattak a dalok születéséről. Este a Soulwave formáció teremtett fergeteges hangulatot. Koncertjük után a Keresztmetszet együttes közvetítette az evangéliumot az Átrium színpadról, Molnár Lilla lelkész női imádságos vezetésével.

Rendhagyó alkalom volt ez az utolsó, elcsendesítő, ugyanakkor lélekemelő zenével átszótt esti háló, méltó lezárása a Szélrózsá zsi bongó fesztiváljának.

■ Forrás: Evangélikus.hu

FOTÓ: KISS TAMÁS

Szélrózsa-emléknapló – vasárnap

A záró istentisztelettel ért véget július 29-én délelőtt Bükön a tizenkettedik Szélrózsa országos evangélikus ifjúsági találkozó. A liturgiában Farkas Zsófia és Molnár Lilla lelkészek működtek közre. Az igehirdető a Szélrózsa lelkési vezetője, Pongrácz Máté volt.

Zenélt a VoG, báboztak – Oberling Zsannett vezetésével – a győri Péterfy Sándor Evangélikus Oktatási Központ diákjai, a felolvasásban pedig Fazekas Zsófia győri tanítványai segítettek.

A köztelevízió kameraival is rögzített istentisztelet fentebb leírt összefoglalá-

sa „csupán” azzal az információval adós, hogy a rendezvénysorozat záró együttléte szinte kitapinthatóan érzékelhető volt a Szentlélek Isten jelenléte...

Miután Péter halfogásának Lukács evangélista által leírt történetéről már számos alkalommal hallhatott a vasárnapi istentisztelet közel háromezer fős (!) gyülekezete, az alapigét (Lk 5,1-11) Pongrácz Máté merőben új megközelítésbe helyezte. A Kaposvári Evangélikus Egyházközség lelkipásztora a figyelmet nem Péterre, hanem a Genezáreti-tó partján akkor jelen lévő többiekre, elsősorban Jánosra irányította.

János, a későbbi „szeretett tanítvány” akkor még halásznak készül, a szakmai fortélyokat igyekszik ellesni rokonaitól. Hallja Péter és Jézus párbeszédét, és a Mester reá is rendkívüli, a követésére készítő hatással lesz. „De Jézus ma is, minket is megszólít! – fordította személyessé az igét Pongrácz Máté. – Sokan bizonytalanok lehetnek, hogy az, ami öt napon át velünk történt, valóban nekünk szólt-e. Ezer kérdéssel, feszültséggel vagyunk telve, hisz talán nem is vagyunk gyülekezetben, nincsen lelkészünk sem,

FOTÓK: KISS TAMÁS

közösségünk sem” – folytatta az igehirdető, aki szerint Jánoshoz hasonlóan mernünk kell közel engedni magunkhoz Jézust.

„A jézusi elhívás néha nem elsőbbségi levéllel jön, hanem csak úgy, mint a nyári zápor, hirtelen, egy rajtunk kívül álló eseménnyel. Hat ránk, és formál. Néha úgy, ahogy Péterrel esett meg, néha úgy, ahogyan Jánossal” – fejtette ki prédikációjában a lelkész, majd arra kérte a fiatalokat, hogy az istentiszteleten kiosztott, a bűnöket és a terheket jelképező hálódarabokat az úrvacsoravétel után – Jézus hívásának engedelmességgel – tegyék le a tábori oltár elé...

Az úrvacsoravétel után Pongrácz Máté köszönetet mondott csapatának, amelynek a segítsége nélkül nem jöhetett volna létre ez a Szélrózsa találkozó. Elmondta, hogy még soha ennyien nem voltak Szélrózsán, és soha nem volt még ennyi helybéli résztvevő sem. Ugyanígy kijelenthető az is, hogy ennyi önkéntes és középiskolás sem volt még országos evangélikus ifjúsági találkozón. „Reméljük – mondta a lelkész –, hogy az a mennyei áldás, amelyet megtapasztaltunk, egész egyházunk életére el nem múló kegyelemmel lesz.”

■ Forrás: Evangelikus.hu

„Őrimagyarósd neve minden Vas megyében élő evangélikus fiatalnak a nyárral és számos különleges hangulatú táborral kapcsolódik össze, hiszen itt található az egyházmegye legnagyobb ifjúsági táborhelye. A tábor bejáratánál egy szép fa harangláb hirdeti az arra járóknak: szent helyre értek, barátokra és Istenre lelhetnek” – írták a szelroszatalalkozo.hu oldalon. A továbbiak önmagukért beszélnek.

„Az idei Szélrózsa szervezése közben szomorúan hallottuk, hogy az őrimagyaródsi ifjúsági tábor haranglábja az elmúlt években nagyon rossz állapotba került. Aki nem Vas megyében született, nem is tudja, milyen kultikus pontja a tábor és annak gyönyörű haranglábja az egyházmegyének. Megannyi élmény, emlék, különleges pillanat köt sokunkat Őrimagyarósdhoz. Gyülekezeti táborok, csendeshétfvégék vagy egyházmegyei zenei táborok sora valósult meg az elmúlt évtizedekben az Őrség szívében. Barátságok, szerelmek, sőt Istentől jövő elhívások is kötődnek a táborhoz.

Éppen ezért döntött úgy a Szélrózsa presbitériuma, hogy szeretne segíteni ennek a kicsiny gyülekezetnek. Nagy örömünkre szolgál, hogy jótékonyági felajánlásunkhoz a Szombathelyi Erdészeti Zrt. is csatlakozott. Örömmel számolunk be arról, hogy a 2018. július 29-én megrendezésre került Szélrózsa záró istentiszteleten több mint ötszáz ezer forint perselypénnel gyűlt össze. Ezt az összeget duplázza meg a Szombathelyi Erdészeti Zrt. Így az erdészeti és a ti segítségetekkel több mint egymillió forint fordítható az ifjúsági tábor fejlesztésére. Isten áldja az adományozókat és a gyűjtés célját!”

FOTÓ: MOLNÁR KATA / SZÉLRÓZSA

Mező Misi a hitről

„Mostanában egy Magna Cum Laude-koncert egyáltalán nem arról szól, amiről tizenöt évvel ezelőtt”

A népszerű énekes őszintén beszélt a hitéről, arról, mit száltak zenésztársai a megtéréséhez, s hogy melyik dalt nem fogja soha többé elénekelni... A Szélrózsa szombati programjának egyik kiemelt eseménye volt Szlaukó Orsolya evangélikus lelkész beszélgetése Mező Misivel.

A Magna Cum Laude zenekar frontembere – többek között – elmesélte, hogy a Voice című tehetségkutató egyik promóciós eseményén ismerkedett meg Szenczy Sándorral, a Baptista Szeretetszolgálat vezetőjével, és az ő hatására fordult Isten felé. Azóta beiratkozott a baptista teológiára, és igyekszik gyermekeit is efelé terelni, ami nem könnyű, mert felesége nem hívő.

– Ma egy olyan oldaladról beszéltem, amely talán kevésbé ismert a rajongóid előtt. Elmondanád röviden, mit jelent számodra a hit, a kereszténység?

– Életformát. Egy olyan embernek, aki bűnös életből jött, felemelő érzés, hogy Isten szabadító és megtartó kegyelmét is

megélve járhatja az országot, és beszélhet a hitéről, bizonyosságot tehet, és utat mutat a fiataloknak, hogy nem késtek le semmiről, Isten várja őket, Isten minden bűnt egyformán megbocsát, csak hát neked kell megtenned az első lépést a golgotai kereszt felé, mert helyetted ezt senki nem teszi meg. Irányt kell mutatni nekik ebben a felgyorsult világban, ahol rengeteg információ veszi körül őket, és tanácstalanok abban, hogy mit kell kiszűrni ebből. Nagyon nehéz dolguk van. Ahogy régen is mondták: mi az a négy dolog, amire szükséged van ahhoz, hogy hitben élj tovább? Imádkozol, olvasod a Bibliát, keresel magadnak egy olyan gyülekezetet, ahol jól érzed magad, és a negyedik az, amiért én most itt vagyok:

mindenkinek elmondod azt, hogy milyen változást hozott Isten az életedbe.

– Egy keresztény találkozón nyilván könnyű Istenről beszélni, de mennyire tudod ezt az újfajta életmódodat, a hitedet közvetíteni a külvilág számára?

– Amikor megtértem Istenhez, fontosnak tartottam, hogy tudtára adjam a közönségnek, milyen alapvető változás állt be az életemben. Ezt ők tudomásul vették. Nem tudom, hogy mit váltott ki ez az emberek fejében, elpártoltak-e a zenekartól, vagy épp ellenkezőleg, meghallván ezt a hírt esetleg csatlakoztak a rajongókhöz. Az biztos, hogy mostanában egy Magna Cum Laude-koncert egyáltalán nem arról szól, amiről tizenöt évvel ezelőtt. Úgy gondolom, hogy nemcsak a hétköznapi életben, hanem a színpadon is minőségi életet lehet élni Istennek.

– A zenésztársak hogyan fogadták ezt a változást?

– Természetesen nem örültek neki. Csodálkoztak a döntésem, de azt gondolták, hogy majd ideig-óráig tart csak. Aztán ahogy teltek az évek, látták, hogy már nem ugyanaz a Mező Misi áll a színpadon, mint korábban. Mert a cselekedeteid alapján leszel megítélve. Látták, hogy ez nemcsak fellángolás, hanem valóban új élet, amelyben hihetetlenül jól érzem magam, és azt gondolom, hogy ha én jól érzem magamat, akkor a zenésztársaim és a közönség is jól fogja érezni magát. Úgyhogy összességében szerintem nagyon pozitív hozadékaik lettek.

– **Régi keresztény kulturális vita, hogy létezhet-e egyáltalán keresztény rockzene, összeegyeztethető-e a rock és Isten. Megváltozott a hozzáállásod a zenéhez?**

– Mindig is maximalista voltam a zenében, attól függetlenül, hogy világi zene vagy keresztény zene. Szerintem jó és rossz zene van; az, hogy milyen stílust játszik az ember, majd hogyan mindegy. Nekem mindig is az üzenet volt a fontos, hogy mit akar közvetíteni az ember, és tudjuk nagyon jól, hogy a keresztény zenében az üzenet fontosabb, mint a zenei stílus.

– **A főrubrikáidban említetted, hogy van olyan dal, amelyet már nem vagy hajlandó elénekelni.**

– Igen, a *Gondatlanságból* elkövetett emberölés című dalt, amely lényegében a hűtlenségről szól. Ennek a dalnak az üzenete nem összeegyeztethető a keresztény gondolkodással, teljesen természetesnek tűnt, hogy le kell venni a repertoárról.

– **Kicsit térjünk vissza a világi dolgokhoz: a Magna Cum Laudét hol látjuk?**

– Augusztus 26-án játszunk a Margitszigeti Szabadtéri Színpadon, ahol szimfonikus koncertünk lesz a Magyar Virtuózok kamarazenekarral, emellett gőzerővel készülünk a húszéves jubileumi koncertünkre, amely jövőre lesz, 2019. április 26-án az Arénában. Természetesen nem elég ennyi munka, mert két lemezt is szeretnénk megjelentetni. Januárban egy olyan feldolgozáslemez, amelyen más zenészek játsszák a Magna Cum Laude dalait. Összesen húsz előadó, mivel húszévesek leszünk. Jelenleg zenészbártaink megkeresése folyik. Tizenhárman már igent mondtak. Jövő ősszel pedig egy új stúdióalbummal szeretnénk kijönni, amelyen szintén már most dolgozunk.

■ KÖVESDI MIKLÓS

Forrás: szeretlekmagyarorszag.hu

Cigánylecsó

A „Cigánylecsó” felirat szombat délelőtt hívogatta a Szélrózsa résztvevőit a nemzetiségi sátorba. A szó önmagáért beszél: cigány módra készített lecsó. Főzés közben sokan mentek a Tolna megyei Sárszentlőrincről érkezett cigány testvérekhez megkérdezni, mi az étel receptje. Olykor elhangzott a viszontkérdés: lovári, beás vagy magyar nyelven szeretnék-e hallani a választ? Ugyanis a séftől a kuktáig mind a három nációból lehetett odaszánt főzőket találni a csapatban. Ami pedig a cigánylecsó receptjét illeti, magyarul a pörkölt típusú alapba csirkehúst kell tenni, majd egy rövid felrottyantás után sok káposztával, kevesebb paprikával és szimbolikus mennyiségű paradicsommal összefőzni.

A szombat délelőtti alkalmon a hangsúly természetesen nem az étkezésen volt – nem mintha életünknek ez nem lenne kikerülhetetlen, akár szép része is –, hanem „egyházunk hozzáállásán”. Annak megjelenítésén, hogy egyházunknak – a szlovákok és a németek mellett – a cigányok is tagjai. Évszázados múltja ennek ugyan nincs, de a történelem mindig a jelenben íródik. És ahogyan a cigányok több mint ötszáz éve kitörölhetetlen részesei Magyarországnak és a magyar kultúrának, úgy egyházunknak is kell, hogy találkozása legyen velük.

Ennek a találkozásnak azonban együttéléssé kell válnia. Nem szabad sem fel-

színesnek lennie (egymás kultúrájának kóstolgatására szorítkozás), sem egyoldalúnak (a „csak a magyarok tudnak értéket adni, közvetíteni” feltételezése). Egyházunk nem feledkezhet meg arról a kikerülhetetlen, elhagyhatatlan kincséről, egyedülálló küldetéséről, amely Jézus Krisztusban jelent meg, és amelyet megélésre ajándékol kaptunk, és feladatunk közvetíteni minden népnek. Egyházunk tehát csak a cigányok befogadásával, a közösség megélésével lehet a helyén...

Minderre példát adott tehát ez a szombat délelőtti a gyógyulás, megtisztulás szimbolikus képét hordozó gyógyfürdőváros, Bük művelődési házában tövében. Az evangélikus cigánymisszió édes gyümölcsként Krisztust követő evangélikus cigányok főzhetek a szélrózsa minden irányából érkezőknek. Köszönet a találkozó szervezőinek a bizonyágtétel lehetőségéért, köszönet a cigány testvéreknek a szolgálatukért, és elsősorban köszönet Istennek, hogy a cigánymisszió terén gazdag és gazdagító terve van velünk.

A sikert jól mutatja: a jóízűre sikerült száz adag cigánylecsót jóízűen el is fogyasztották. Szép bátorítás ez a jelenben a jövőre nézve!

■ BAKAY PÉTER

A szerző egyházunk cigánymissziói szolgálatának munkatársa

FOTÓ: BOGÁN ISTVÁN

FOTÓK: HORVÁTH-BOLLA ZSUZSANNA

Cigányok közötti szolgálatban

Jó hangulatú és elgondolkodtató előadást tartott Szeverényi János evangélikus országos missziói lelkész és Bakay Péter, egyházunk cigánypasztorációs referense a Szélrózsa Küldetés sátrában. Beszámolójukat a munkájuk során szerzett számos tapasztalat gazdagította. A hallgatóság átfogó és objektív képet kaphatott a cigányságról és a közöttük végzett missziói munkáról. Az előítéletek fokozatosan oszlottak el, és keresztyén felelősségünk került a reflektorfénybe.

„Az ember azt nézi, ami a szeme előtt van, de az Úr azt nézi, ami a szívben van.” (1Sám 16,7) E bibliai igéjében előbb Szeverényi János – akinek köszönhetően a cigánymisszió bekerült egyházunkban a hivatalos missziói munkaágak közé – számolt be cigánymissziós tapasztalatairól, majd a 2015-ben Raoul Wallenberg-díjjal kitüntetett Bakay Péter szólt.

Tevékeny szeretet szükségeltetik

„Isten a szíveket nézi. Szeret minden embert, és egy vérből teremtette az emberiséget. Nem kell lehajolni a cigányokhoz. Ő hajljon le hozzám esetleg, mert olyan szellemi gógban vagyok, hogy ő talán sza-

badabb” – mondta egyházunk országos missziói lelkésze. A gondokat sem rejtegette. „Persze vannak problémák, de alapvetően ezek kulturális különbségekből fakadnak. [...] Aki cigánymisszióban van, az nem azért van ott, mert azt mondja, hogy olyan jó gyerekek a cigányok. Csak ők másképpen rosszak, mint mi.”

Rengeteg előítélettel viseltetünk irántuk, gyülekezeti és egyházi szinten is, elképzelhetetlennek tartjuk a cigány testvérek befogadását. Szeverényi János szerint nem vezet semmire, ha megállunk ennél a ténynél, hiszen egyrészt érthető reakció, mivel a lelkigondozás is hatalmas felelősséggel jár, amelyet vállalni kell. Véleménye szerint nem az a megoldás, ha várjuk betévedésüket a közösségeibe,

hanem az, ha tevékeny szeretetet mutatunk a saját közegükben, a kultúrájuknak megfelelő alkalmak megrendezésével.

Hol van az egyházunk?

Bakay Péter az első beszámolóját tartotta felépülése után (korábban súlyos balesetet szenvedett). Egyházunk cigánypasztorációs referense már egészen kicsi, kilencéves kora óta a szívében viseli a cigányság sorsát. Számára megdöbbentő volt édesapja hozzáállása a cigányokhoz, ez később saját szolgálatra is sarkallta őt. Véleménye szerint Magyarországon mindössze húszezer emberre lenne szükség ahhoz, hogy minden cigány számára biztosítva legyen a pasztoráció.

„Látjuk, hogy nem szolgálunk a cigányok felé annyian és olyan mértékben, mint amennyien ezt meg tudnánk tenni. Ma Magyarországon olyan hét-nyolc-százezer cigány él, húszezer ember segítségével mindenki negyven cigány felé tudna szolgálni. De hol vagyunk? Hol van az egyházunk?” – tette fel a kérdést.

Mindig velünk lesznek

Bakay Péter az evangéliumra utalva felhívta a figyelmet egy nagyon fontos tényre: „A cigányok mindig velünk lesznek.” Ismerhetjük Jézus hasonló mondatát, amelyet a szegényekről mondott. „Krisztusban többé-

nincs zsidó és nincs görög ugyebár. Ha én Krisztusra nézek, akkor már nem az számít, hogy a másik cigány, és nem megyek hozzá, hanem azt tanultam meg, hogy Krisztusban feladatunk van az emberek felé.” Tehát Jézus nem onnan nézi a dolgokat, hogy ki milyen ember, ki cigány, ki magyar. Hanem onnan, hogy ő vállalta a keresztest mindannyiunkért. Az egyetlen kérdés, amelyet fel kell tennünk magunknak, így hangzik: elindít ez a tanítás engem a másik felé?

Roma vagy cigány?

Bakay Péter elmondta azt is, hogy a „politikailag korrekt” roma kifejezés bevezetése csak felszínesen kezeli a problémát, hasonlóan az egyesült államokbeli afro-amerikai szóhoz; arról nem is beszélve, hogy sokan nem is szeretik, ha romának hívják őket cigány helyett. A mesterséges változtatás nem oldja meg a problémákat, de ha a saját hozzáállásunkat felülvizsgáljuk, azzal sokkal többet tudunk tenni.

Az előadó felhívta a figyelmet arra is, hogy mennyire becsülendő a cigány identitás ereje. „Ők büszkék arra, hogy cigányok, és nagyon össze tudnak tartani annak ellenére, hogy állandóan egymás torkának esnek.” Feltette a kérdést: vajon mi büszkék vagyunk-e magyarságunkra? Minket milyen identitás határoz meg?

Misszió – mégis

A misszióval kapcsolatban Bakay Péter megrázó történeteket is hozott példának. Egyik ismerőse tizenöt éves korában látta, ahogyan a cigányok megölik az apját. Felnőttként most már teljes szívvel vesz részt a cigánymisszióban. Az előadó szerint mindenkinek más útja van a cigányok között. Folyamatosan buzdította a hallgatóságot arra, hogy megtalálják küldetésüket, szolgálati területüket: „Ha az Isten szól, akkor kezd el! Vagy ha már a cigányok között vagy, akkor maradjál!”

Lehet, hogy egyszer eljutunk oda, hogy nem teszünk különbséget: nem lesz külön néven nevezett cigánymisszió, hanem ugyanolyan testvérekként tekintünk rájuk Krisztusban, mint bárki másra. Ők is szenvednek, látványos nyomorban, de sokan vannak olyanok, akiknek látszólag mindenük megvan, még sincs semmijük – hangsúlyozta Bakay Péter.

■ H. D.

Kiállítás és színház

A Szélrózsza kulturális programjainak fontos elemei voltak a kiállítások és a színházi előadások. Ezekért Bogdányi Mária volt a felelős. A Győri Evangélikus Egyetemi Lelkészség lelkészét Stifner-Kőháti Dorottya kérdezte.

Kihívás volt ez a feladat, de nagy öröm is számomra. Szerettük volna, ha a Szélrózsza fesztiválon a kultúra is helyet kap. Hiszen a hitünket a művészi alkotások is gazdagíthatják. A művelődési központ két kiállításnak tudott helyet adni, amelyeket a találkozó egész ideje alatt szabadon lehetett megtekinteni.

A *Europe for culture* címet kapott tárlat anyaga az evangélikus rajzpályázat díjnyertes alkotásaiból állt össze. A kulturális örökség európai évében a gyerekeknek olyan műveket kellett készíteniük, amelyek újragondolják a tradicionális európai műveket. Híres európai festőművészek vagy grafikusok alkotásait is tovább lehetett gondolni, úgyhogy nagyon érdekes, színes és sokakat megindító kiállítás született. Evangélikus oktatási intézményeinkből az óvodaskorúaktól a végzős középiskolásokig vehettek részt a pályázaton.

A másik szélrózsás tárlat egy fotókiállítás volt. Tavaly, a reformáció indulása ötszázadik évfordulójának esztendejében fotópályázatot is kiírtak, amelyen profik és amatőrök egyaránt részt vehettek. Négy különböző kategóriában indulhattak: meditatív felvételeket, épület-, elsősorban templomfotókat, természetfotókat, valamint portrékat készíthettek. Eifert János fotóművész bírálta el a pályaműveket, és nekünk is ő segített abban, hogy itt is kiállításra kerülhessenek ezek a képek.

A kiállítások mellett színházi előadásokkal is készültünk, amelyeknek a kultúrház színházterme adott otthont. Próbáltunk olyan színtársulatokat és egyéni előadókat meghívni, akiknek mondanivalója összekapcsolódhat mindennapi életünkkel és a hitünkkel. Az első napon Benedek Zalán volt a vendégünk, aki *Ádám és Éva* címmel a férfi és a nő kapcsolatáról tartott egy részben humoros, de azért mégis komoly előadást a stand-up comedy műfajában.

A második napon egy olyan – Sopronból érkezett – előadásnak lehettünk a szem- és fültanúi, amely valóban emberpróbáló volt a maga háromórás hosszúságával a nagy nyári melegben. A címe

– *Varázsszavak* – a Kowalsky meg a Vega együttes egyik híres számának a címe volt, mert a darab az együttes dalaival adja elő a *Holt költők társasága* című film történetét. Különleges volt ez az előadás, bízom benne, hogy még sok helyen lesz látható az országban. A színpadon egyszerre voltak jelen a soproni Eötvös József Evangélikus Gimnázium és Egészségügyi Szakgimnázium dESZKa Társulatának az amatőr színjátszói és a zsirai fogyatékosotthon Komisz nevet viselő, szintén amatőr színtársulata. Megkapó volt látni a sérült felnőtteket, amint tanárokat alakítanak, és az egészséges fiatalokat, akik a gimnáziumi osztályukat formálták meg. Az egyik főszereplő, aki tanárt játszott, maga is tanár az Eötvösben.

A Luther-élményszínházzal a szentgotthárdi gyülekezet jelentkezett be a Szélrózsára. A „darabban” Luther életét, jellembeli és hitbéli formálódását próbálják úgy megjeleníteni, hogy mi, nézők is szereplőkké válunk. Tehát ez sem egy hagyományos színházi előadás, a nézőt bekötött szemmel vezetik végig az úton. Mivel nem látunk, gyakorlatilag csak a hallás, a tapintás, az ízeles és a szaglás útján hatnak ránk az élmények. Így nagyon különleges módon élhetjük át Luther életének eseményeit, és vonhatjuk párhuzamba saját életünkkel. Saját tapasztalatból mondom, hogy a negyedórás séta sokkal többnek tűnik bekötött szemmel. Az út végén nem hagyják magára a résztvevőt, hanem egy kicsit beszélgetnek vele arról, mi mindent élt át.

Az utolsó színházi program egy győri színművész, Jáger András előadása volt, amelyet saját maga állított össze Isten kereső versekből, elsősorban magyar költők műveiből. Egy szál gitárral és egy bábbal, valamint egy maga ácsolta paddal áll ki. Azért gondoltuk a Luther-élményszínházat és ezt az *Álmod az Isten* című verses-zenés összeállítást szombatra tenni, mert a szervezőknek az volt a koncepciójuk, hogy a szombati előadások a vasárnapi istentiszteletre készülve már inkább az elmélyülős hangulatnak kedvezzenek. ■

„A te szavadra mégis kivetem a hálókat!”

Isten igéje körül a Szélrózsán

Az idei Szélrózsza a „Mégis!” mottó köré épült, áhítatainak, a csoportos beszélgetéseknek és a bibliatanulmányozásoknak e szó adta az alapját. „...a te szavadra mégis kivetem a hálókat” – olvasható Lukács evangéliuma 5. fejezetének 5. versében. A reggeli és esti áhítatokban feltáruhatott a résztvevők előtt e szó bibliai történetekben megjelenő gazdagsága, személyes elhívásunkra és keresztyén közösségünkre vonatkozó üzenete is.

A kezdő istentiszteleten Simon Réka büki lelkész köszöntötte az Átrium színpad előtt összegyűlteket. A büki evangélikusok közössége nagy örömmel és lelkesedéssel készült a fesztiválra. A lelkész megköszönte az előkészítés fáradságos munkájában való részvételt minden büki gyülekezeti tagnak, kiemelve, hogy a kihívás egyben áldás is volt a közösségük számára.

Igehirdetésében, amelynek alapigéje Lk 5,1–3 volt, Simon Réka hangsúlyozta az összetartó munka és szervezés jelentőségét, hiszen ennek köszönhetően nyílik alkalom találkozni egymással és Jézussal is. A barátok és ismerősök közösségén túl mindenki Jézussal szeretne kapcsolatba kerülni a Szélrózsán, hiszen ő az, aki áldássá teszi a hetet. Ennek a lelki töltekezésnek azonban a fesztivál után is folytatódnia kell. „Tárjuk ki a szívünket Jézus Krisztusnak, a mi Urunknak, és hallgassuk őt úgy, mint akkor a Genezáreti-tó partján” – hívta fel a hallgatóság figyelmét.

Bízzuk Urunkra egész életünket

Az idei Szélrózsza bibliai háttéréért és mottójáért Molnár Lilla, a Budahegyvidéki Evangélikus Egyházközség hitoktató lelkésze felelt. A „Mégis!” kérdését a reggeli áhítatok Lukács evangéliumának ötödik fejezete alapján járták körül, kisebb átfedésekkel, de mindig új szemszögből megközelítve. Az esti alkalmak a prófétai elhívásokról szóltak, hiszen ezek azok a pillanatok a Bibliában, amikor a leghangsúlyosabban megjelenik a „mégis”.

Az emberi gátoltság és kicsinység ellenére Isten mégis cselekedni tud elhívottjain keresztül.

Torma-Hasza Mónika, a Szombathelyi Evangélikus Egyházközség másodlelkésze csütörtök reggel Lk 5,8–10 alapján hirdette Isten igéjét. Míg a Szélrózsát nyitó istentisztelet témája a találkozás volt, csütörtök reggel a lelkész az Istennel való találkozás utáni önvizsgálatra és bűnbánatra helyezte a hangsúlyt.

Luther azt mondja a gyónásról, hogy annak két része van. Az egyikben megvalljuk bűneinket, a másikban a feloldozást úgy fogadjuk a gyóntatótól, mint Istentől magától, ezért ne kételkedjünk abban, hogy Isten általa megbocsátja a bűneinket. Bár Péternek megragadó találkozási volt Jézussal, mégsem volt teljesen tisztában azzal, hogy kicsoda az, aki beszél hozzá. Amikor felismerte, félelem lett rajta úrrá. Nemcsak egy mester állt már előtte, hanem egyedüli Ura – mondta az igehirdető. – Jézus tükröt tartott elé, amelyben Péter saját kicsinységét ismerte fel, és ez térdre kényszerítette. Nem volt más lehetősége, mint várni a feloldozó szavakat: „Ne félj!”

Amikor felismerjük az életünkben azt, hogy kicsoda is Jézus Krisztus, akkor ismerjük meg igazán önmagunkat. Szembetalálkozunk saját esendőségünkkel, kicsinységünkkel, és ebben az elesettségben és térdre borulásban fedezzük fel, hogy neki nem a megfelelésünk kell, nem azt várja tőlünk, hogy minél jobbak és jobbak legyünk, hanem azt, hogy bízzuk rá az egész életünket, merjünk napoként a bűneinkkel is elé állni, nem megfutamodni. Aki elfogadja: ő maga

kevés ahhoz, hogy bűnei terhéért megszabaduljon, az megtapasztalja a csodát, azt, hogy egyedül a feltámadott Krisztus tudja elhordozni minden vétünköt, fájdalmunkat, kísértéseinket.

A csütörtök reggel kérdése az volt, hogyan folytatódik az életünk a Jézussal való találkozás után. Mesterként tekintünk rá, aki fontos dolgokat tesz, vagy személyes Megváltónkat ismerjük fel benne? Mert az igazi bűnbánatot mindig a kegyelem felragyogása szüli bennünk.

Isten arcává lenni a világban

Csütörtök este Koczor Tamás, a Deák Téri Evangélikus Gimnázium iskolalelkésze és a Budapest-Ferencvárosi Evangélikus Egyházközség lelkésze szólt a megjelenetekhez. 2Móz 3,11 és 4,1.10 alapján a kifogásokról és saját keresztyénekről esett szó, valamint az ember bűnéről, hogy Isten akar lenni. Mózes történetében megjelenik az a paradoxon, hogy Istent képviseli, az ő hangja lesz Egyiptomban, szinte Istent játszik. A bűn egyik szegmense az, hogy az ember Isten akar lenni, csak hogy Mózes története mögött ott van Isten, és ez az, ami megszenteli. Mózes feladata elsősorban lehetetlennek tűnik, de Istennel meg tud valósulni.

Keresztyénként az a hihetetlen küldetésünk van, hogy legyünk Isten arcává ebben a világban. Méltatlanok vagyunk rá, de ő képessé tud tenni a feladatra. Pál azt írja, hogy a teremtett világ sóvárogva várja Isten fiainak a megjelenését. Az Isten fiai pedig mi vagyunk – figyelmeztetett Koczor Tamás.

Péntek reggel Vancsai József, a Győri Evangélikus Egyházközség lelkésze hirdette igét Lk 5,4–7 alapján. Péter elhívási történetének közepén ott van az a bizonyos „mégis”. Vancsai József szerint ehhez a szóhoz kell egy bizonyos szintű élettapasztalat, amikor hiszed, tudod, hogy min-

den ráció ellenére megtörténhet a csoda. Az a csoda, amely mindenkit megmozdít. Ahogyan Jézus is minden racionalitás ellenére vállalta a keresztet.

Az evangélium erejével látszólag értelmetlen utasításoknak engedve látszólag értelmetlen lépéseket teszünk meg. Péter történetében nem a rekordmenyiségű hal kifogása a lényeg. A szükségletek meglátása és megelégtetése a cél, hogy lássa a leendő tanítvány, akire aztán az egyházat is építeni kívánja, hogy szükség van az evangéliumra, mert sokan vannak nagyon mélyen. Olyan mélyen, ahonnan nincs más, ami kihúzhatná őket, csak az evangélium. De pontosan ebben a mélységben tapasztalható meg a kegyelem, a hívó és elhívó szó. Élni Krisztus közelében, a friss levegőn, kivette hálójainkat és ezzel felhívva másokat is – hansúlyozta az igehirdető.

Péntek este Pethő-Udvardi Andrea, az Órimagyaródsi Evangélikus Egyházközség lelkésze beszélt Jónás próféta története alapján az engedelmesség és engedetlenség kérdéséről. Jónást Isten olyan küldetéssel bízta meg, amelyről ő nem akart tudni vagy hallani. Bár végül engedelmessé válik, de Ninive megtérését nem fogadja boldogan, még akkor is dacol Istennel. Feltehetjük a vádló kérdést: semmit sem tanult a hal gyomrában? Így azonban mi is az ő helyében találhatjuk magunkat. Nem szívesen beszélünk a bűnről, pedig Isten-követésünk alapja a bűnbánat. Ha megvalljuk bűneinket, hű és igaz az Isten (1Jn 1,9).

Úgy tűnik, hogy Jónás a hal gyomrában ezt a bűnbánatot még nem élte át, de valami történt. Jónás maga is képtelen volt a bűnbánatra, Isten mégis őt használta fel Ninive megmentésére. Isten mégis megkegyelmez, mégis megszabadít, mégis alkalmassá tesz. Ha ezt megteszi, akkor nekünk mégsem kell elfutnunk.

Mindenkinek helye van a tanítványi körben

Szombat reggel Baranyayné Rohn Erzsébet, a Kőszegi Evangélikus Egyházközség lelkésze beszélt Lk 5,5 alapján az elindulás megvalósításáról. Péter miért bevállalás egy olyan helyzetben, amelyben nem borítékolt a siker? – tette fel a kérdést. A kihívások mindig motiválnak, felpörgetnek, és ezekre szükségünk is van. De általános tapasztalat az is, hogy hajlamosak vagyunk megtorpanni előttük. Mi van, ha mégsem

FOTÓ: HORVÁTH-BOLLA ZSUZSANNA

sikerül? Éppen ezért izgalmas kérdés az, hogy Péter miért nem hátrált meg.

„Semmit” nem fogtunk, „mégis” kivettük a hálót. A semmi bénító és nyomasztó állapota életet szülhet. „A te szavadra” – ez azt jelenti, hogy Jézus erősebb, mint a semmi. Mindig van holnap, nem a semmivel és bűnnel fejeződik be a mi történetünk sem – mutatott rá a lelkész.

A szombat esti záróáhitatot Molnár Lilla tartotta. A Szélrózsá utolsó teljes napján az esti koncert és az áhitat helyet cserélt, így segítve a felkészülést a vasárnapi záró istentiszteletre. A lényegi kérdés az, mi történik a Szélrózsá után, amikor folytatódnak a szürke hétköznapok. 1Kir 8,26–27 alapján a lelkész arról beszélt, vajon hogyan vonjuk bele Istent az életünkbe. Isten mégis otthonra lel a mi kis tökéletlen közegünkben. Annyira más, mint az ember, mégis hozzáférhető. Mennyire távol van, és mégis közel!

A záró istentiszteleten Pongrácz Máté, a Kaposvári Evangélikus Egyházközség és a Szélrózsá találkozó lelkésze hirdette Isten igéjét Lk 5,4–5 alapján. Péter helyett a mellette álló személyekre irányította a gyülekezet figyelmét, különösen Jánosra. János kívülről hallgatja Jézus és Péter párbeszédét, és ez annyira megragadja, hogy ő is csatlakozik a tanítványokhoz. Pongrácz Máté azokhoz szól, akik az események külső szemlélőinek érezhetik magukat a Szélrózsán, Jánoshoz hasonlóan. Biztatta őket: az üzenet nekik is szól, mindenkinek helye van a tanítványi körben. „Nyissuk ki a szívünket, tárjuk ki a lelkünket, és hagyjuk, hogy az örömhír hasson. Szakadozni kezdenek a hálók, és hatalmas csodát élhetünk át, amelyről korábban álmodni sem mertünk, és hátrahagyunk mindent Jézusért.”

■ HARMATI DÓRA

Felismerni, mit mond Isten

Szombat este van. Az áhítat most kivételesen a koncert *után* volt, hogy sok énekkel, imádsággal, gyertyával lecsendesítsen, és ráhangoljon a másnapi záró istentiszteletre. Mi is hamarabb térünk nyugovóra ma éjjel.

Fekszem a sátorban. Imádkozom, gondolkodom, összegzek, tervezek. Szívem hálával és örömmel van tele mindazért, amivel Isten az elmúlt napokban megajándékozott engem és ifjúságomat. S betölt a várakozás: vajon milyen csodákat tartogat az otthoniak számára az Úr, amelyekhez a mi megújult szívünket is fel fogja használni?

Remélem, lassan álomba is merülök. Jó lenne, hiszen holnap hosszú út áll előttünk. Beszűrődnek kintől zajok, fények. A mobilvéccé ajtájának jellegzetes csapódása. A zuhanyzóba igyekvők botorkálása. Egy zseblámpa fénye. Fojtott nevetés. Szuszogás. Pár perc múlva éjfél.

„Ne legyen más Istened. Ne vedd hiába Istened nevét. Szenteld meg az ünnepeket. Tiszteld atyádat és anyádat. Ne ölj. Ne paráználkodjál. Ne lopj. Ne tégy felebarátod ellen hamis tanúbizonyságot. Ne kívánd felebarátod házáat. Ne

kívánd felebarátod házastársát vagy bármiféle tulajdonát.” Kristálytisztán hangzik a *Tízparancsolat* a büki éjszakában. Nem túl hangosan, az éjszaka csendjében mégis jól hallhatóan.

Egy közeli sátorban két fiatal beszélget. A másnapi úrvacsorára készülnek. A gyónó imádságot is felolvassák. Azért gondolom, hogy olvassák – talán telefonról –, mert az egyik résznél véletlenül máshol folytatja a lány a mondatot, úgyhogy újakezdi, és másodsor már helyesen mondja végig.

Aztán beszélgetnek arról, hogy fontos a gyónás. Meg arról is, hogy különbség van az egyházi gyakorlatok között. A fiú katolikus, idézi az ő liturgiájukat. S hozzáteszi: „Emlékszem a nagymama hangjára is, ahogy ezeket mondta: »Gyónom a mindenható Istennek és nektek, testvéreim, hogy sokszor és sokat vétkeztem, gondolatlan, szóval, cselekedettel és mulasztással: én vétkem, én vétkem, én igen nagy vétkem...«” A lánynak nem szimpatikus a kötelező magánygyónás, a fiú azonban amellet érvel, hogy jó az, mert komolyabban lehet venni a bűnökkel való szembenézést.

Lelkészként gyakran olvasom fel a *Tízparancsolatot*, és vezetem a gyülekezeti gyónást. Ritkábban veszek részt benne egyszerűen csak gyülekezeti tagként. Most ez a két fiatal, aki a sötétben felkészül az úrvacsorára, akaratlanul nekem is segít.

Mielőtt álomba merülök, újra eszembe jut, amit már annyiszor megfogalmaztam az idei Szélrózsán: nagyon áldott alkalom volt! Talán azért, mert a mély, biblikus lelkület minden programot áthatott – áhítatokat és kiscsoportokat egyaránt. Sokszor hallottam itt, ahogyan az igehirdető mondja a nagy tömegnek, vagy éppen a vezető a körülötte ülő néhány fiatalnak – s nem hiszem, hogy ez parancsba volt adva a segítőknek, sokkal inkább úgy vélem, Isten helyezte a szolgálók szívére –: „Ha az, amit itt átéltek, csupán élmény és szórakozás, az egy idő után emlékké silányul majd. Ennél fontosabb, hogy meghalljátok és felismerjétek, mit akar Isten mondani nektek, és hogy közelebb kerüljétek az Úrhoz.”

Biztos vagyok benne, hogy ez most nagyon sok résztvevőnek sikerült.

■ HULEJ ENIKŐ

FOTÓ: T. PINTER KÁROLY

Szélrózsa-kirakó

Kaptam ajándékba egy kirakót a Lehetőségek Piacá egyik standjánál. Egy kör alakú puzzle-t, amely a Szélrózsa témáját és logóját ábrázolja. Egy kicsit olyan, mint maga a találkozó: sok-sok apró darabból, villanásokból, színekből és pillanatokból áll össze egy egészé. Vannak köztük szavak és gesztusok, mosolyok és érintések, ízek és illatok is. Kiöntöm most ide, és mindenki hozzátelheti a magáét. Ha együtt összerakjuk, a sokféle darabkából kirajzolódhat egy nagy kép. Talán annak a képe, aki minden történet mögött láthatatlanul jelen van.

Az egyik első darabkán a büki templom és a parókia udvara látható, színes sátrakkal telerakva. A kerítésen törölközők száradnak. A kapu tárva-nyitva áll. A gyülekezet és a lelkescsalád – nem törődve fáradtsággal, kellemetlenséggel – erre a néhány napra otthont ad a mesziről érkezőknek.

Több kép is kezeket ábrázol. Kezeket, amelyek különböző tárgyakat nyújtanak felém. Egy kalapácsot a sátorveréshez. Egy karszalagot. Egy pohár jeges limonádét. Egy csomag papír zsebkendőt. A segítőkészség és a befogadás apró jeleit.

Vannak olyan darabok, amelyek nagyon színesek: Afrika, Ázsia, a Távol-Kelet és Melanézia világát idézik. A miénktől nagyon különböző kultúrákban is munkálkodik Isten – tapasztalhatjuk meg a Küldetés sátorban.

A koncertekről is megmaradt néhány emlékezetes jelenet. Pekka Simojoki, aki papírról énekl az Izsóppal együtt a saját dala magyar szövegét. Aztán lejön a színpadról, hogy a hallgatóságot is részvételre buzdítsa. A Paradise Plain együttes Ausztriából, amelynek a tagjai a délutáni hőségben vizes lufikat dobálva hűsítik a hangulatot. A Savaria Quartet vicces jelmezei, amelyekben végigjátszák a zenetörténet korszakait a kezdetektől napjainkig. Azok a percek, amikor valósággá lesz: „Akkor majd táncolva örül Isten népe.”

Néhány darabka gyerekeket ábrázol, sárga napvédő sapkában, szélrózsás pólóban. Egy másikon futó lábak dobogása, kipirult arcok, a célba érkezés öröme. Aztán vannak itt izes-illatos képek is. Indiai ragu műanyag tányéron az étkezősátor-

ban. Mákos gőzgombóc a békéscsabaiak standjáról. Papírtálcán friss sütemények – a Vasi Egyházmegye gyülekezeteinek ajándéka. Hozzá hideg Frau Luther sör, színes KÖSZI-koktél vagy habos latte az Adna kávézóból.

Különböző járműveket mutató darabok is vannak a halomban. Biciklik, rollerek, gördeszkák suhannak az úton. Csillag motorok parkolnak a járdán. Kerekesszékesek és babakocsikatoló szülők is megtalálják a helyüket.

Más emlékképekben a jelenlévők sokszínűsége mutatkozik meg. Finn, angol, német nyelven hangzanak a beszélgetések a nemzetközi sátorban. A Selah zenekar Szlovéniából érkezett. A bejárat mellett a szlovák és a német származású evangélikusok mutatják be viseletüket, ételeiket, hagyományaikat.

Természetesen minden áhítatról és előadásról is van itt egy-egy darabka. Az Átrium színpad kék székei. A közös éneklés. Az oltár mellett a háló és a keresztes. Egy-egy elhangzott mondat. Ilyenek: „Amikor felismerjük, kicsoda az életünkben Jézus Krisztus, akkor ismerjük meg

igazán önmagunkat is.” Vagy: „Döntsünk rekordot az evangéliumra való figyelésben.” És még az is: „Jézusnak még velem is megy.” „Hagyjuk hátra a szakadozó hálót!” Aztán a kérdések: Biztosan Isten igéjét hallgatni jöttél-e? Hogyan folytatódik az életünk a Jézussal való találkozás után? Jézus követése óriási kihívás – bevállaljuk-e?

Akad néhány kép a beszélgetőcsoport tagjairól is, akik napról napra összegyűlnek, és megosztják egymással az életüket. Az élményeiket azzal kapcsolatban, mit jelent számukra személyesen a „mégis”.

Egyre több emlék kerül a halomba. Van közte nevetés és sírás, csend és zaj, napsütés és gyertyafény is. Látszólag össze nem illő darabkák, amelyek együtt mégis egy nagy képet alkotnak, és megmutatnak valamit abból, milyen is volt a tizenkettedik Szélrózsa. Sőt a szervezők és az önkéntes segítők sok munkáján túl arról is tanuskodnak: ki az, aki ezt az egészet így összerakta. Hogy az emberi töredékesség ellenére mégis vele találkozzunk.

■ ADÁMI MÁRIA

Biblia a laborban

Amikor a kémia és a hittan találkozik

A természettudományok és a hit között sokak fejében kibékíthetetlen az ellentét. Raffai Balázs, a soproni Berzsenyi Dániel Evangélikus (Líceum) Gimnázium kémia és hittan szakos tanára rációfól erre a hiedelemre. BibLab elnevezésű előadásaiban a bibliai történetekben említett csodákat szemlélteti kémiai kísérletekkel. A Szélrózsán nagy sikerrel tartott háromnapos előadás-sorozatot Mózesről, a prófétákról és Jézusról. A fiatalok és az idősebb korosztályok tagjai egyaránt lelkesedéssel vettek részt az alkalmakon.

Az előadásai közben Raffai Balázs sosem marad segítség nélkül: felesége, Raffainé Biró Veronika laboránsként támogatja a kísérletek sikerességét, a büki Szélrózsán pedig még gyermekeik is kivették a részüket a feladatokból.

– **Tanár úr, hogyan fogadják a diákok ezeket a rendhagyó alkalmakat?**

– Tetszik nekik. Vendégkönyvünkbe érkeznek a pozitív bejegyzések az előadások után: „Nagyon érdekes és izgalmas volt!” „Szuper volt!” „Nagyon sokat tanulhattam!” „Nagyon élveztük!” „Mgszerettem a kémiát!”

– **Nem minden hittantanárnak van lehetősége arra, hogy ilyen látványosan szemléltesse a bibliai történeteket. Véleménye szerint mivel lehetne kiegészíteni a hitoktatást? Mi az, ami hiányzik?**

– Nem biztos, hogy kompetens vagyok megítélni, mi az, ami hiányzik, ha egyáltalán van ilyen. Azt tudom, hogy a BibLab, amelyre gyakorlatilag pedagógiai módszerként is tekinthetünk, tetszik a gyerekeknek. A látvánnyal segítem a bibliai történetek elsajátítását, ugyanakkor érzékenyítek a kémia felé is. A hittanórán megszereshető ismeretek és kompetenciák a diákok számára gyakran feleslegesnek és haszontalannak tűnnek. Ha azonban a többi tantárgyban fellelhető és a hittanhoz valahogyan kötődő ismereteket bevisszük hittanórára, azaz a hittan életszerűségét és az ismeretek használhatóságát is alátámaszthatjuk. De nagyon sok más módszer is van, ami segíthet feldolgozni a hittanórai tananyagot. Hasznos lehet a gyerekek számára ismeretlen helyszínek, tárgyak, cselekmények bemutatása képen vagy filmen vagy még inkább az egyes történetek átélését segítő módszerek alkalmazása. Ez utóbbinál elsősorban a biblidrámára gondolok.

– **Előadásai során többször is leszögezte, hogy nem célja bizonyítani vagy rekonstruálni a bibliai csodákat és történeteket. Miért tartja fontosnak ezt hangsúlyozni?**

– Szerettem volna kitérni az isteni csodák bizonyításának vádjá elől. A BibLab

is érdekes együttállás, hogy ön hittan- és kémiatanár is egyben. Mit üzen azoknak, akik szerint a hit és a tudomány üti egymást?

– Sok komoly tudomány valószínűsítette már a maga módszereivel az Úristen létezését. A Bibliában leírtak tudományos bizonyítása vagy éppen cáfolata azonban – számomra – nem tűnik bölcs törekvésnek. Amit leírtak minimum kétezer évvel ezelőtt, azt annak a kornak a tudományos ismeretei alapján fogalmazták meg, annak a kornak a szakszavaival, annak a kornak a nyelvén, annak a kornak az embereihez. Így azokat a mai tudományos ismereteink alapján nem lehet a 21. századi ember elvárásainak megfelelően értelmezni. Az nem tudományos leírás, hogy hét nap alatt milyen sorrendben teremtett a világ, hanem egyfajta üzenet, hitvallás azok által az emberek által, akik ezt akkor valakiknek megfogalmazták. A teremtés leírását egész konkrétan a papi réteg fogalmazta meg a babiloni fogság alatt. Pontosan azért, mert

FOTÓ: KISS TAMÁS

nem arról szól, hogy a kísérlettel magával szeretném bizonyítani, hogyan zajlott egy-egy bibliai csoda. Viszont az igaz, hogy Isten létét, ahogyan én megéltem, szeretném megmutatni a kísérleteken keresztül. Pontosabban az élettelen anyagok vizsgálata kapcsán a teremtett világban megjelenő isteni kinyilatkoztatást szeretném bizonyítani, nem pedig a leírt események mikéntjét.

– **Sokan szeretik a tudományt és a hitet egymás ellentétéként látni, ezért**

akkor – a babiloniak közegében élve – a sokistenhívó környezetben fontos volt kiemelni, hogy az ő Istenük mindenek feletti Úr: ő teremtett mindent. Így lépésről lépésre leírták – ahogyan akkor gondolták –, milyen sorrendben teremtett a világ. Így nem lehet szó szerint venni bizonyos bibliai szövegeket. Ha elfogadjuk az isteni ihletettséget, akkor hitvallásként vagy üzenetükben kell megértenünk ezeket, alkalmazva egyfajta lényeglátást, hogy kiemelhessük, miről is szól a dolog.

– Hány BibLab-előadást tartanak egy évben?

– Ez a második aktív évünk. A két év alatt közel harminc különböző helyen voltunk már, és több mint hetven előadást tartottunk.

– Nagy az érdeklődés ezek szerint.

– Nagyon sok helyen kíváncsiak az előadásainkra. Különösen az iskolákban, de nyáron hittantáborokba is sokat megyünk, valamint hittantanár-továbbképzésen is voltunk már. Összességében elmondható, hogy sokan nyitottak erre az újszerű pedagógiai módszerre.

– Lesznek új előadások? Új tematikák?

– Van már másik ötlet, hogy mi az a téma, időszak, amelyet fel lehetne dolgozni, de a kémiai kísérletek szempontjából nagyon fontos kritériuma ezeknek az előadásoknak a kivitelezhetőség. Labor körülmények között bármit meg lehet csinálni, én viszont csak azokat a kísérleteket építhetem be az előadásba, amelyeket bárhol biztonságosan el lehet végezni. Az is fontos szempont, hogy a kísérletek benne legyenek a tananyagban, hiszen így másképpen tudom láttatni a gyerekekkel azt, ami amúgy is követelmény. Tehát a lehetőségeim korlátozottak, így egy új előadás elkészítése nagyon sokáig tart. Tervezem egyébként az őstörténet és Jeremiás próféta életének biblabos bemutatását.

– Mik a távlati céljaik a BibLab projekttek?

– Előbb-utóbb szeretnénk publikálni ezt a módszert, amelyhez a módszertani alapokat feleségem a katekéta szakos szakdolgozatában már le is írta. Ezután szeretnénk kézzel fogható segédanyagokat készíteni, amelyeket akár az oktatásban is lehetne használni. Egyrészt munkafüzetet a diákoknak, másrészt a kísérletek leírását, magyarázatát és értelmezését tartalmazó füzetet a tanároknak. Ezek a segédanyagok könnyebbé tennék a hitoktató kollégák munkáját. Távlabbi terveink között szerepel módszertani továbbképzések tartása azzal a céllal, hogy a pedagógus kollégáknak további segítséget és támpontot adjunk. Természetesen nagyon örülünk minden meghívásnak, de talán azok a legizgalmasabb előadások, ahol missziós jelleggel beszélhetünk arról, amit megélünk. Ha már erre a különleges dologra kaptunk elhívást az Úristentől, akkor ily módon szeretnénk minél több helyütt bizonyosságot tenni róla.

■ HARMATI DÓRA

Rózsaszellő

A kétévente megrendezett Szélrózsza országos evangélikus ifjúsági találkozó hagyományosan egyházunk legtöbb embert megmozgató rendezvénye. Idén sem volt ez másként. A cikkekben, kiértékelésekben, beszámolóiban jönnek majd az exakt számok a résztvevőkről, programgazdagságról, áhítatokról, előadókról, és ezek a számok örömteli növekedést mutatnak. Akik ott voltak most Bükön ebben a pár napban, és az Átrium színpad nézőterén ülve egy-egy áhítaton, koncerten, előadáson vettek részt, érezhették, hogy ott valahogy mindig jobban mozgott a levegő. A legnagyobb hőségben is érezhető volt az Alpok felől húzó, frissítő nyugati szél. Az egész Szélrózsán ezt lehetett érezni, valóban és áttételesen is: egyházunk levegője megmozdult!

Új, egészséges, friss szellő mozgatta meg ezt a pár napot. Felrázó „Szélrózsaszellő” és -fuvallat! Generációváltás zajlott a szervezők és a résztvevők között egyaránt. Új vezető, új csapat, új lendület, új impulzusok... És mégis, akik szervezték az idei Szélrózsát, az „újdonságuk” mellett szinte mind az elődök, az „alapító atyák” szellemi vagy éppen vér szerinti gyermekei, neveltjei, volt ifjúi. Azt az evangéliumi üzenetet viszik tovább, amelyet tőlük hallottak, tanultak.

Legjobban talán a csak teológusokból álló ifjúsági zenekarunk koncertje alatt lehetett ezt érezni. A mi fogyasztó, sokszor önmarcangoló, mégis szeretett evangélikus egyházunkban – Istennek hála – felnőtt egy új, friss generáció. Ez a generáció pedig tele van energiával – és szolgálni akar! Az említett zenekar koncertjén a színpad tövében egyszerre fordultunk egymás felé egy lelkész kollégával, ugyanazt mondva ki: ennek az egyháznak van a jövője! A Szentlélek megőriz minket!

Soha ennyi tizenéves fiatal nem volt még a Szélrózsán. Érdemes volt egyenként végigjárni gimnáziumainkat, és toborozni, hívni, indítani egyházunk fiataljait, akik vagy iskolalelkési vezetéssel, vagy anélkül, de jöttek!

Más nyári fesztiválokhoz képest ezek a fiatalok tudtak viselkedni, tudtak köszönni az utcán és a boltban, és az összes sokszínű program mellett reggel és este ott voltak az áhítatokon, igei alkalmakon. Azokon az áhítatokon, amelyeknek az ígértetéséi

és liturgikus szolgálatai egyházi kegyességünk sokszínűségéből lettek összeválogatva. A találkozó vezérigéjét követve jártuk körül, hogy mit jelent mégis kivetni a hálót, ha azt nem egyedül, hanem a mi Urunk Jézus Krisztussal tesszük („...a te szavadra mégis kivetem a hálókat” [Lk 5,5]). Az egész mögött pedig szilárd bázisként állt a helyi gyülekezet és az egyházmegye!

Igen, felnőtt egy új generáció, hogy be szálljon az egyház ősi hajójába, felvegye a lapátokat, és fiatal, izmos kézzel elkezdje húzni az evezőket. Nekünk pedig, akik már bent ülünk ebben a hajóban, kitárt karral kell fogadnunk őket. Mert kell a lendületük, kell az erejük, kell az elhivatásuk! Köszönet érte a mindenható Istennek!

FOTÓ: DECMANN HANNA / SZÉLRÓZSA

A találkozó idejére esett a holdfogyatkozás, amelyet az esős idő és a viharok miatt az ország nagy részén nem lehetett élvezni. Bükön derült, tiszta volt az ég, így jól láthattuk a telihold eltűnését, majd újjászületését. A vizuális élményhez társult valami más is. Éjfél után fél egykor a szállásunk teraszán ülve és az eget kémelve hallhattuk, ahogyan a véget ért könnyűzenei koncertről tartanak hazafelé a fiatalok. Beszélgettek, majd az egyikük elkezdett énekelni, utána az egész öt-hat fős csoport zengte a dalt. Nem egy világi slágert, még csak nem is egy ifjúsági éneket. Az énekük így kezdődött: „Erős vár a mi Istenünk, / Jó fegyverünk és pajzsunk.” Tizenhat évesen, teli torokból. Megmozdult a szél...

■ HOMOKI PÁL

A mégis mint kötőszó

A találkozás mottójának jelentéshálója

Az idei Szélrózsza találkozóznak látszólag nem túl szerencsés, a külvilág számára teljesen érthetetlen mottót választottak: „Mégis!” Se alany, se állítmány, se valami kapaszkodó, valami (meg)határozó szó, csak egy kötőszó. A táborba vezető útjelző táblákon, a nagyszínpad mögötti óriás transzparenson, a sátrak bemutatkozó tábláján, füzetlapokra nyomtatva, pólókra nyomva... Mégis, miről van szó?

Mit állítok? Mégis... Mit mégis? Mégis csinállok valamit. Valami ellenére csinálom. De mit? És miért jó ez nekem, amikor nyilván nem az? És mégis miért kell ennyit osztanom-szoroznom, amikor erről gondolkodom?

Felvezetőnek három személyes, mégis univerzális mégis-t, aha-élményt osztanék meg olvasóinkkal.

Több mint három órát vonatozott kigyerekkel, késett a vonat, várni kellett

éhségük nem csillapodhatott, reményük elfogyott, aztán (drámai fordulat!): az engedelmesség, a felszólító iránt tanúsított feltétlen bizalom meghozta gyümölcsét – halétek és még valami sokkal több, az emberhalászatra elhívás meghallásának formájában.

A fordulat mind az újszövetségi tanítványok, mind az ószövetségi próféták történetében bekövetkezett. Jónásnál például – akinek voltaképp egész története egy

a mégis szó emberi erőfeszítés aspektusát emelte ki. Az erőfeszítés persze nem az izomerő, az akarat megfeszítését jelenti, hanem – ahogy ezt a karakterisztikus előadó kifejtette – a magunk megszokott, vélt vagy valós jóllétének felfüggesztését valami még nagyobb jó érdekében.

A fogyasztói trendek ellenére tehát korántsem biztos, hogy – a paradoxonok világában – mindig a magátólértetődőségre, az instant értelmezési lehetőség tálcán kínálására van szükség. Annál is inkább, mert a keresztény tanítás szíve épp a legnagyobb, felfoghatatlan paradoxon: Jézus kereszthalála az emberért. Mindezekért ennek a rövid, egyébként szófaját tekintve is kötőszónak – mégis – hihetetlen gazdag a jelentéstartalma. Hihetetlen, mégis hiszem. Valószínűtlen, mégis a legmélyebb valóság. Minden képzeletet felülmúl, mégis vele szárnyalhatok, belőle merítek, vele evezek a mélyre.

Ez az egy kötőszó – mégis – nagyban meghatározhatja egy ember egész életét, ezen a szócskán múlik, félig üres vagy félig tele-e a pohár, problémát vagy kihívást látok-e, magamba zárkózom-e, vagy segítséget kérve fölfelé nyújtózok. Voltaképp eldönthetjük tehát, hogy partra vont halakként kívánunk-e szánnkkal a semmiségbe tátogni, hogy egymás ellen élünk-e, vagy az élet vizét választjuk, és felismerjük: a háló elszakítható, egy csónakban evezünk.

A mégis a kockázatvállalás, a sötétbe ugrás gesztusa. A mégis az élet diadala a halál felett. A mégis az örökkévalóság egy sugara a mulandóban. Bátor lépés (ugrás) és jó fogás volt tehát a szervezők részéről ennek a (nem csak evangélikusokat össze-) kötőszónak a mottóvá tétele. Szerencsés, aki érteni véli és értékelni tudja ezt a választást, és maga is minden kétségre, bizonytalanságra, erőtlenségre ellenére – mégis – a nehezebbik, a külvilág számára kevésbé értelmezhető, racionálisan bajos magyarázható utat választja. És elindul rajta. És megy hőmérsékleti-vér-mérsékleti mínuszokban ugyanúgy, ahogy a бүki negyven fokban.

■ KINYIK ANITA

FOTÓ: KISS TAMÁS

a csatlakozást – mégis úgy érezte, megérte. Fáradt volt, mégis erőt vett magán, és elment a programra. Sok mindenért aggodott, a szíve mélyén mégis érezte, hogy valaki fogja a kezét, és nem tágit mellőle. – Ez az idei Szélrózsájának mérlege. És azóta is sokszor, spontán örömmel gyűjt rá a dalra: „Szomjat oltó vizedet add...”

A Szélrózsza-mottó Lukács evangéliuma alapján épp a vízbe dobott hálóra utal. „A te szavadra mégis kivetem a hálót!” (Lk 5,5) A hálóra, amelyet már előtte visszavontak, de aztán, „parancsszóra”, újra kivetnek. Először nem fogtak semmit,

nagy mégis, és akinek alakját az egyik esti áhítat, háló is megidézte – inkább ide-oda fordulásról beszélhetünk. De az egyházalapítóként számon tartott Péter első szóra hagyott csapot-papot, dobott el hálót, és követte Mesterét.

Hogy ki mikor fordul meg, vagy megfordul-e egyáltalán damaszkuszi útján, az igen összetett kérdés. Az idei Szélrózsza egyik sztárvendége, Pál Feri katolikus pap, mentálhigiénés szakember előadásának címe *Fordulat: a változás kulcsa* volt. Érdekes módon az előadását elsősorban mentálhigiénés szakemberként tartó pap

Méltó környezetben, szívesen látva

Bük város polgármesterét kérdeztük

Házigazdai minőségében Bük város – nem mellesleg evangélikus! – polgármestere, dr. Németh Sándor a Szélrózsza nyitónapján az Átrium színpadon köszöntötte a találkozó résztvevőit. A fesztiválnak otthont adó barátságos fürdőváros első emberét beszéde után, a „backstage”-ben kértem villáminterjúra. Kicsi a világ – egy hittestvérrel ülhettem le interjúzni... S nem formális udvariasság volt részéről, amikor arról beszélt: mennyire örülnek jöttünknek a bükiek.

– Erős vár a mi Istenünk, polgármester úr! Árulja el, hogyan fogadta jó másfél-két éve a város a hírt, hogy egyházunk itt rendezné a következő Szélrózsza találkozóját!

– Valóban másfél éve kerestek meg a szervezők az ötlettel. Tudni kell, hogy Bük városának komoly evangélikus hagyományai vannak: a lutheránus vallás ötszáz éve, a reformáció kora óta jelen van itt. Nagyon megerősödött az alsóbüki nemességhez köthető ágostai hitvallású társadalmi csoport, amely az üldöztetések idejét is kiállta. A mostani települést alkotó három falu: Alsó-, Közép- és Felsőbük közül Alsóbükön templomot is emeltek II. József türelmi rendelete után. Mind a mai napig ez a gyülekezet temploma! A templom mellé parókiát építettek, nem messze tőle pedig evangélikus iskolát, amely most gyülekezeti házként működik. Egy olvasóköri épületet is létesítettek, sőt egy jelenleg üzletként használatos épületben művelődési házat is. Tehát jelentős evangélikus közösség alakult ki, és különösen a 18. századtól meg is erősödött. Ma már erősen kisebbségben vannak itt az evangélikusok: a népszámlálási adatok szerint a város háromezer-ötszáz lakosából háromszázötvenen, tehát tízszázaléknian vallották magukat evangélikusnak. A büki evangélikus gyülekezet – a filiákkal együtt – úgy ötszáz főre tehető. Kicsi, de aktív közösség ez, úgy a presbitérium, mint az ifjúság. Amikor megkerestek a szervezők, azonnal elkezdtünk azon gondolkodni, miként lehet itt ezt a nagyszabású rendezvényt megvalósítani. A művelődési központ, az iskola és természetesen az önkormányzat is hozzájárult a tervezéshez, a helyi egyházközség mellett.

– Az öt nap során kétezer, kétezer-ötszáz vendég érkezett a városba. Majdnem annyian, ahányan itt élnek! Nem „ijesztette meg” ez a tény a helybelieket, amikor szembesültek a tömött sorokban érkező hátizsákos tömeggel?

– Ellenkezőleg: inkább ösztönözte! Elmondhatjuk – talán nem túlzott magabiztossággal –, hogy mi le tudunk bonyolítani ekkora rendezvényeket. Ugyanis Bük a vendégéjszakák számát tekintve a negyedik leglátogatottabb települése Magyarországnak! Ez azt jelenti, hogy mind a szálláshelyek számát, mind az alapvető infrastrukturális adottságokat tekintve a város meg tud birkózni egy ekkora rendezvénnyel.

FOTÓ: VAGLUHU

– Tanúsíthatom, hogy rendkívül barátságosak, segítőkészek a helyiek, noha erre az öt napra a város egyik központi utcáját le is zárták a kedvünkért.

– Szerencsére mi is szolgálhattunk tapasztalatokkal. A szervezők tudták, hogyan kell Szélrózsza találkozót lebonyolítani, mi pedig azt a tudást adtuk, hogy miként lehet mindezt jelentősebb fennakadás nélkül megszervezni a város szívében. Az utcák is úgy vannak egyébként lezárva, hogy gépkocsiforgalommal megkerülhetők a közösségi helyek, mégis minden egy kompakt egységet alkot. Nagyon jó, koncentrált közösségi teret sikerült kialakítani, amely a valódi közösségi élmény előfeltételét nyújtja.

– Önnek evangélikusként személy szerint mit jelent ez a találkozó?

– Ahhoz képest, hogy – amint említettem – a lakosságnak csupán tíz százaléka evangélikus a városban, a képviselő-testület hét tagjából hárman ehhez a felekezethez tartozunk. No, ez nem azt jelenti, hogy a többiek ne támogatták volna a kezdeményezést! A város egésze magáénak érzi, és büszke a Szélrózsára! A megye társadalmában is jelentős az evangélikusok aránya az országos átlaghoz képest, s azt gondolom, hogy a megye vezetése is nagyon örült, hogy Kőszeg után másodjára van Vas megyében a Szélrózsza. Az egész magyar evangélikus egyház számára is legalább ennyire fontos, hiszen méltó környezetbe került ennek a történelmi egyháznak a legfontosabb ifjúsági rendezvénye. Járulékos eredménye lehet a fesztiválnak az is, hogy szélrózsás vendégeink később is visszatérnek hozzánk. Bük továbbra is mindenkit szeretettel vár!

■ STIFNER-KÖHÁTI DOROTTYA

Személyes üzenetek Bükrről

Képtelenség lenne átfogó képet adni az elmúlt négy napról, hadd meséljek csak elejtett hangulatokról, gondolatokról, hátha bennük lesz a teljesség íze is...

FOTÓ: DECMANN HANNA / SZÉLRŐZSA

Koncertek. Elgondolkodtató, hogy a négy, egyébként szerintem igen tehetséges világi zenekar közül kettőnek a tagjai is kimondták a színpadon: ilyen közönség előtt még nem léptek fel. Ezek a fiatalok itt előtűk tudnak önfeledten, görcsök nélkül szórakozni, miközben tisztán énekelnek, mosolyognak, jól táncolnak, jó ütemben tapsolnak. Ezek a fiatal sztárok egyszerűen nem értették, mi történt.

Én sejtem a titok kulcsát: egyrészt ezek a fiatalok nemcsak közönség voltak, hanem közösség is. Pár órával korábban az áhítaton ugyanezen fiataloknak a nyolcvan százaléka közösen énekelt, imádkozott, tudatosította magában, hogy mindenért, a jó kedvért is van kinek hálát adni. Másrészt elhanyagolhatóan kevesen voltak, akik azt hitték, a részegség szerves része a bulinak...

FOTÓ: TÓTH KRISTÓF / SZÉLRŐZSA

Nikodémusok órája. Éjjeli beszélgetések egy-egy témáról. Két katartikus pillanat égett belém. A második este a testi voltunkról és ezzel együtt a sexualitásunkról beszélgettünk a főleg kamaszból álló csapattal. Emberlétünk talán legtöbb földi örömet és kint jelentő ajándékáról. És sikerült megszólaltatni egy negyvenes házaspárt. Elmondták a fiataloknak: a kérdés elkíséri őket, a másikért tíz-tizenöt-húsz év házasság után is harcolni kell, az intimitás helyének megtalálása életükben soha nem szűnik meg. Ennek a házaspárnak az őszinte vallomása katartikusan hatott az önmagukat és a szerelmet kereső fiatalok között. Ráadásul

a hallgatóságban ott ültek saját gyermekeik is...

Ha mi, szülők tudnánk ennyire őszinték lenni a gyermekeinkkel saját kérdéseink, harcaink, életünk buktatói kapcsán is, talán kevésbé hinnék, hogy az ő problémáik nem a mieink, és talán ők is kevesebb zsákutcába futnának bele. Talán.

A másik katartikus élmény két nappal később ért el, amikor az ősokról, a felmenőkről gondolkodtunk nagyon őszintén együtt. Ekkor fogalmazódott meg az a mondat, amelyet azóta is ízlelgetek magamban: „A szülőkkel szembeni tisztelet nem az, hogyan beszélsz apáddal, hanem az, hogyan beszélsz róla másoknak.” Na, az ilyen mondatokért érdemes éjjel egyig fennmaradni!

Színház. A körülmények közel sem tökéletesek egy színházi előadáshoz: meleg van; ha ablakot nyitunk, még több zaj bejön; a légkondi hangos; a fesztiválléthez hozzátartozik a ki- és bejáráskés; a színházteremmel szomszédos színpadon hangbeállítás és koncert; valahol éppen fűvósok próbálnak a házbán...

Mégis! A két előadás, amelyet láttam, megharcolt a körülményekkel, és átadta üzenetét: a soproni dESZKa Társulat *Varázsszavak* című előadása az életörömről, a lehetőségek megragadásáról szól, másnap pedig Jáger András verses-zenés összeállítása egy, az élet „B oldalán” lévő férfi összegzését, Istennel való harcait és megbékélését szólaltatta meg.

Egyháztörténelem. Nem gondoltam volna, hogy idáig jutok! Hogy a Magyar Evangélikus Ifjúsági Szövetség (Mevisz) sátrába betévedve, mint hajdani jelenlévő én mesélek a mai meviszeseknek a megal-

FOTÓ: DECMANN HANNA / SZÉLRŐZSA

ulásról vagy a pécsi Bárka 1994-es finnországi útjáról. Olyan voltam, mint a veterán partizán, akit tátott szájjal hallgatnak a pionírok... Eszerint már én is az egyháztörténelem része vagyok? (Mellesleg épp ezért nem volt lelkiroham, hogy a Promise tribute-zenekar meghallgassam, pedig állítólag nagyon jók voltak. Hogy az én fiatalkoromnak, egyetemi életemnek meghatározó élményét emlékkoncertként hallgassam – no, ehhez még érnem kell.)

Találkozások. Örökké elveszett a családom. Vagyis én veszem el: feleségemmel és kisebb fiaimmal sétáltunk, amikor összefutottam egy rég látott baráttal, fél percet beszélgettünk, mire körbenéztem, a családom már eltűnt. Aztán persze megtaláltuk egymást, de két perc múlva találkoztam valakivel, akivel tényleg csak pár szót váltottam... A végén már csak neveltünk a dolgon. Elég nagy egyház vagyunk, hogy sok ismerősöm, barátom legyen. És elég kis egyház vagyunk, hogy sokan ismerjük egymást.

Erdő mellett... Sokunk számára a találkozó érzelmi, spirituális csúcspontja a szombat esti háló (áhítat) volt. A fiatalok, akik két órával korábban önfeledten táncoltak, most gyertyafény mellett csendben ültek, hallgatták a Keresztmetszet zenekar dalait, velük énekeltek, a 8. zsoltár és az igehirdető szavaira figyeltek, és imádkoztak. Végül felcsendült az egyik legszebb és legismertebb magyar népdal, az imádságnak is beillő *Erdő mellett estvéledtem...* Borzongató élmény volt!

Mégis. Nagyon tetszett a mottó. Dac van benne, lázadás, de nem a valami ellen, hanem a valamiért lázadás. Harc a „nekem mindegy”, a „kár elkezdni, úgyse lesz belőle semmi”, a „miért pont nekem sikerülne?” csüggedt filozófiája ellen. Aki „mégis”-t mond, az tisztában van azzal, hogy amiben bízunk, az lehetetlen. De azazal is tisztában van, hogy van, akinél semmi nem lehetetlen.

■ HEGEDŰS ATTILA

FOTÓ: TÓTH KRISTÓF / SZÉLRŐZSA

FOTÓ: ROSTA IZABELLA / SZÉLRŐZSA

Felelős értékelők

A Szélrózsza ifjúsági találkozók – hál' Istennek – nem bővelkednek protokolláris formákban. A rendezvénysorozat ünnepélyes megnyitótól eltekintve egyházunk lelkesi és világi vezetői ritkán kapnak megkülönböztetett figyelmet. Az általuk tartott előadásokra, avagy a részvételükkel (is) zajló programokra Bükön sem voltak feltétlenül többen kíváncsiak, mint bármi másra. Respektet inkább épp az táplált irántuk sokakban, hogy közönségként is jelen tudtak lenni rendezvényeken. Többen közülük kezdettől végig résztvevői voltak a Szélrózsza kötetlen közösségének: közvetlenül megszólíthatók – közvetlenül megszólítók. Három egyházvezetőt mi is megszólítottunk, tudván, hogy néhány szavas értékelő véleményük mindazonáltal a Szélrózsza jövőjére is hatással lehet.

A Magyarországi Evangélikus Egyház országos felügyelőjével a Menő reformáció mottóval országot járó – és a büki Szélrózsán is felettebb látogatott – autóbusz részében futottunk össze.

Próhle Gergely: Én csak gratulálni tudok az új Szélrózsza-csapatnak ahhoz, hogy ilyen sikerrel tudták megnyerni az ügynek a tizenéves korosztályhoz tartozókat. Nagyszerű, hogy a fiatalok ilyen nagy számban képviselik gyülekezeteink ifjúsági csoportjait, egyházi iskoláink diákjait. A sikerhez szerintem nagyban hozzájárult a jó helyszínválasztás is, az, hogy itt, Bükön viszonylag kis területen voltunk együtt. Átlátható volt az egész, könnyű volt elérni a programok helyszíneit. És persze telitalálat volt a mottó, illetőleg a korszellemre is reagáló igei mondanivaló. Úgyhogy – szerintem – klassz volt az egész.

✱

Az ez év tavaszán nyugállományba vonult Gáncs Péter még elnök-püspökként felügyelte a büki Szélrózsza előkészületeit. De kíváncsiak voltunk a véleményére már csak azért is, mert ő azon kevesek közé tartozik, aki – különböző minőségben – eddig valamennyi Szélrózsán részt vett.

Gáncs Péter: Bizony, most már elmondhatom, hogy mind a tizenkét találkozón jelen voltam. És ahogyan én látom, a generációváltás zökkenőmentes: flottul működött a szervezés. És miközben a találkozó egyfajta „családi bulivá” nőtte ki magát, örömteli, hogy jött egy új hullám. A talán minden korábbinál nagyobb számban jelen volt középiskolások – reménység szerint – biztosítják majd az utánpótlást. Örültem, hogy az ígértetések után voltak bibliakörök, s hogy számos más program is megnyugtathatta

az aggodalmaskodókat: nem vész el a lényeg. A Szélrózsza továbbra sem csupán egy felszínes buli.

✱

A büki találkozót ugyan az immár „presbitériumnak” nevezett csapat szervezte (tagjai időről időre lapunkban is megszólaltak),

Krámer György: Felemelően jó érzés volt részt venni az idei Szélrózsán. Amit a megfiatalodott vezetőség, a presbitérium célul tűzött ki, azt sikerült megvalósítaniuk. Az egyik cél a fiatalabb – főként a középiskolás – korosztály megszólítása volt, a másik pedig természetesen az, hogy a programban meghatározó legyen az ezt a korosztályt megszólítani tudó tartalom. Azt gondolom, hogy a fiatalok meg is találhatták a nekik szóló üzeneteket. Ráadásul a helyszín megadta azt a lehetőséget, hogy sokat legyünk együtt, hogy sokszor élhessük át azt, hogy mi egy komoly közösség tagjai vagyunk. De talán még ennél is fontosabb volt megtapasztalni, hogy egy kifejezetten egészséges közösség tagja lehet az, aki eljön a Magyarországi Evangélikus Egyház ifjúsági találkozójára. Számomra sokat jelentettek az áhítatok, illetve a délelőtti lelki programok.

Összességében én nagyon jó Szélrózsát láttam. Úgy éreztem és úgy tapasztal-

FOTÓ: TÓTH KRISTÓF / SZÉLRÓZSA

ám – mint minden nagyobb közegyházi rendezvényt – a háttérben a Szélrózsát is egyházunk adminisztrációs központja, az országos iroda felügyeli. Igazgatójának, Krámer György lelkésznek a véleményét a találkozót követő napon rögzítettük.

taltam, hogy áldás volt ezen a néhány napon. Hálas vagyok azért, hogy ott lehettem, és köszönöm mindazoknak, akik sokat dolgoztak azért, hogy ez a Szélrózsza így sikerüljön.

■ Lejegyezte: T. PINTÉR KÁROLY

K

icsit haragudtam az Úristenre mostanában. Na, nem így nyilvánosan, hisz jó keresztény sose tenne ilyet, csak úgy magamban morgolódva. Több okom is volt rá, hogy morcos legyek. Egyrészt az imameghallgatásokkal volt egy kis gondom. Az rendben, hogy a közösség összefog, és munkát kér a munka nélküli tagoknak, gyermeket az arra vágyó házaspároknak, párt a társtalan fiataloknak. Na de nem kellett volna ezt *mind egyszerre* elintézni!

hallani belőle, ha énekelni kezdünk. Persze jobb is, mert alig merem elképzelni, mi lesz, ha valaki izgalomban melléló egy hangot. Látod, mondtam én előre, de te mindig tele vagy önálló ötletekkel. Hát tudod te, hogy hány éves tapasztalat van a hátam mögött? Már akkor is *halásztam*, amikor te még...” Hoppá! Mi következzünk.

És felcsendült az ének. A kert mint ha koncertteremmé vált volna, olyan gyönyörűen telt meg a hangokkal, hogy körülnéztem, nem áll-e mögöttünk egy másik kórus. (Lehet, hogy állt...) A szövegek mind a helyükön voltak, a harmónia pedig sokkal, de sokkal szebb, mint valaha is el tudtam képzelni. A násznép és „a mi lányunk” ott a virágkapu alatt gyönyörködve szívta magába a szépségnek ezt az ajándékát. Én is csak ámul-

bácsit, aki ezermester, és ráadásul annyira jópofa ember. Na de azért mindennek van határa!

A fene nem kérte, hogy a mindig nyűgös Anasztázia néni a nyakunkba szakadjon. Vagy ez az új izé, *hölgy*, akinek a nevét sem tudom. Komolyan, annyira gáz, látszik rajta, hogy nincs rendben. Régebben különben is leszólt a gyerekeimet, és az ilyet nem felejttem el. Szóval, reméltem, hogy csak véletlenül tért be istentisztelet idején a templomba. Mondjuk, bántotta a hőség, vagy elfáradt a boltból hazafelé menet, vagy mit tudom én. De nem akar ide *járni*.

Na, erre a nyakunkon maradt. A kórustagok meg odaültették maguk mellé. Nekem szerencsére fix helyem van az orgonánál. Oda nem kell senkit befogadni. De ezen gondolkodtam egész igehirdetés

MORGÓ

Most itt állok egy ötfős kórossal, tessék! A többiek munkába álltak, babát dédelgetnek, még levegőt venni is alig marad idejük, nemhogy énekpróbára járni. Akik meg férjhez mentek, megnősültek, azok jó messze elkerültek tőlünk. Ez azért kicsit túlzás volt. Mondhatni: kitolás.

Az utolsó esküvő a hét végén lesz. Szabadtéren ráadásul. Vagyis remélem, hogy nem. Majd imádkozom egy jó kis felhőszakadásért arra a fél órára. Senki sem várhatja el egy szegény kis ötfős kórustól, hogy ötszólámú áldást énekeljen ennyi ember előtt – túlharsogva a márdárcsicsergést!

Nem volt felhőszakadás. Jellemző! Kellemes, hűs szellő fújdogált, és a nap sugarai kedvesen simogatták a mi kedves volt kórustagunk boldog arcát. A vőlegény is mosolygós volt. Egyedül az én morgósságom jelentett egy kis felhőt, de persze hiába. A helyszín maradt az árnyas kert.

„Jól van, Uram Isten, ennek most te leszel az oka. Egy hangot nem fognak

tam. Nagyon is tisztában voltam vele, hogy semmi közöm az egészhez. Csak szemtanú vagyok, aki részese egy csodának. Pontosan ennyi szerepem maradt. A végére már nem is nagyon vezettem a kórust, inkább csak „ráfeküdtem a szeltekre”, mint a madár repüléskor, és élveztem, hogy ott lehetek.

Este a legkisebb lányom, aki nagyon őszinte gyerek, így imádkozott:

– Legyen meg az én akaratom.

– Hé, az nem úgy van! A te akaratom, vagyis az Úré – javítottam ki vehemensen.

– Tényleg? – nézett rám csodálkozva.

– Azt hittem, csak félrehallottam...

Mikor már aludtak mind, sokat gondolkodtam az imádságaimon. Azt hiszem, nem is a lányomra kellett most rászólnom igazából, hanem valaki másra...

A másik gondom az új gyülekezeti tagokkal volt. Persze imádkozunk megtérésekért, azért, hogy elérjen az örömhír sokakat. Mondjuk, Irénke nénit, aki olyan csodásan bánik a gyerekekkel, meg Pali

alatt, így egyetlen szóra sem emlékszem. Pedig lehet, hogy jó volt, mert kifelé menet ez az izé, *hölgy* megköszönte a férjemnek – ő a lelkész – a fontos gondolatokat. Aztán sokáig rázta a kezét meghatottan szipogva.

Utoljára én szoktam kimenni a templomból.

– Mik voltak a fontos gondolatok? – kérdeztem a férjemet. – Lehet, hogy kicsit elbambultam.

– Hát... – vakarta meg a fejét –, az az igazság, hogy kinn felejtettem a prédikációt az irodában, úgyhogy eléggé özszevissza makoghattam ma. Szóval, lehet, hogy ő egy másik prédikáción indult meg ennyire.

Azóta eltelt egy kis idő. Mára ő az egyik leghűségesebb és legodaadóbb gyülekezeti tagunk. Kórusba is jár a bátrnőjével együtt. Így már nyolcan vagyunk. Nem számoltam el. Igen, jól sejtik: Anasztázia néni is csatlakozott.

Isten néha kicsit furcsa dolgokat csinál... Most is biztosan van egy jó terve. Például engem formál.

■ FÜLLER TÍMEA

Istenre figyelő csendben

Kondor Péter püspök
Déli Evangélikus Egyházkerület

Anyár sokak számára a várva várt szünidő, a pihenés alkalmá. Az elmúlt hetekben többen is nyaralásból visszatérve mesélték nekem élményeiket. Elgondolkodtam azon, hogy bár sok mindent láttak, megtapasztaltak, gyönyörű helyeken jártak, mégis fáradtabban érkeztek haza, mint ahogy elindultak. Nem is olyan egyszerű jól nyaralni, és ez nem anyagiak kérdése, mint első hallásra gondolnánk.

Mi azokat az embereket szoktuk művészeknek nevezni, akik festenek, zenélnak, írnak vagy színpadon szerepelnek. Pedig azok is művészek, akik a mindennapokban megvalósítják a szépet. Jól pihenni szintén művészet. Mert a nyaralás nem csak arra való, hogy az elmaradásait behozza az ember, tehát többet aludjon, többet olvasson, filmeket nézzen, esetleg kiránduljon, strandoljon, vagy a természet szépségeiben gyönyörködve túrázzon. Természetesen ez is hozzátartozik a nyaraláshoz, de az csak akkor lesz pihentető, felfrissítő, ha közben engedjük, hogy a saját életünkben is igazá váljon az ige: „Erőt ad a megfáradottnak, és az erőtlent erejét megsokasítja.” (Ézs 40,29; Károli-fordítás)

Hangsúlyoznunk kell, hogy nem egy könyv vagy film vagy kirándulás az, ami erőt ad, hanem Isten. Lehet, hogy a Balatonnál, lehet, hogy egy hegyi túra alkalmával, de Isten az, aki megsokasítja az erőtlent erejét. Minden pihenés, kikapcsolódás akkor válik áldássá, ha a hétköznapi rohanásában Istentől eltávolodott ember újra megáll az Isten előtt, aki Jézus személyében adott nekünk olyan forrást, amelyből merítve felrisszül és gyógyul az életünk. Tudom jól, mit jelent a természet ereje, szépsége, mit jelent az erdő, a víz, a friss levegő a sokszor zaklatott lelkünknek. De Isten elől nemcsak a túlhajszolt munkába lehet menekülni, hanem a természet szépségeinek élvezetébe is.

A nyaralás az egyik legjobb alkalom, hogy megálljon Isten előtt az ember. Előtte állni pedig csak elcsendesedve lehet. A modern élet egyik legnagyobb csapása a csend hiánya. A mai embernek semmire sincs olyan szüksége, mint csendre. Ha nem akarunk teljesen kimerülni, magunkban és magunk körül mindent felőrölni, akkor ki kell szakadnunk a zajból, a külső és belső lármából, az élet diktálta rohanó tempóból. Erre a kilé-

pésre, elcsendesedésre a legjobb alkalom a szabadság ideje. Aki mindenhol viszi magával a zajt, aki úgy lép ki a munka zajából, hogy bekapcsolódik egy másikba, az merényletet követ el önmaga és környezete ellen.

Mindannyian láttuk már, amint egy festő a vászonhoz egészen közel hajolva, a kép egy részletén munkálkodva, mélyen koncentrálnak dolgozik, majd az ecsettel a kezében hátralép, hogy távolabbról is megnézze a képet, hogy a részleteket is az egész összefüggésében lássa. Ilyen a csend az életünkben. Kicsit távolabb lépve, más távlatból nézhetünk az életünkre, munkánkra, önmagunkra. Az életünk töredékeivel való bajlódás közepette olykor már nem is látjuk tisztán életünk célját és értelmét, mert beleveszünk a részletekbe. Kell a csend, hogy a hétköznapi felülemelkedve onnan lássunk mindent, ahonnan Isten látja.

És ebben a csendben mindig megszólal Isten. Minél nagyobb zaj van bennünk és körülöttünk, annál kevesebbet érzékelünk Istentől. Az ember csak önmagát hallja, és még elhiszi, hogy Isten nincs is, mert hallgat. Pedig szól, de csak a csendben lehet meghallani az ő szavát. A csendben alkalmat adunk Istennek arra, hogy újra kézbe vegyen, és szavával, Lelke által formáljon. Aki jól akar pihenni, annak meg kell teremteni ezt a csendet önmagában és környezetében. Az Istenre figyelés jóságos, békéltető, teremtő csendjét. Ebben a csendben tapasztaljuk meg, hogy Isten valóban erőt ad a megfáradtnak, és az erőtlent erejét igazán megsokasítja.

A megfáradás, ellankadás, kiégés a megfelelő táplálék hiányában is be szokott következni. Ez lelkiileg is így van. Jézus azt mondta egyszer tanítványainak, akik kenyérral kínálták, hogy neki van eledele, mégpedig az, hogy annak akaratát cselekedje, aki őt elküldte. Tehát táplálék volt számára az emberek közötti szolgálatának elvégzése.

Minden szeretetszolgálat, amelyet Isten nevében teszünk, ilyen erőt adó, felrisszító táplálék lehet számunkra. Évközben sokszor erre sincs időnk. Jót tenni valakivel Isten nevében, meglátogatni valakit, aki ezt régóta várja tőlünk, felvenni valakinek a terhét: áldást jelent annak is, aki ezt a jót kapja, de annak is, aki adja. ■

Legyünk beszélgető egyház!

Lelki plusz is a templomok megújulása
– mondja Kutyej Dániel Sámuel

FOTÓ: MAGYARI MÁRTON

Sorozatunkban az Evangélikus Hittudományi Egyetem teológusi, lelkesi hivatásra készülő hallgatóit szólaltatjuk meg indíttatásukról, a szolgálattal kapcsolatos elképzeléseikről, céljaikról. Kutyej Dániel Sámuel negyedik évfolyamos, teológus-lelkész szakos hallgatóval a lelkesi hivatásról, a békéscsabai evangélikusságról és a fiatalok megszólításáról is beszélgettünk.

– Nagypapád és édesapád is evangélikus lelkész. Mit jelent ez számodra?

– Olyan családban nőttem fel, ahol minden egyes hétvége az istentisztelet köré rendeződött. Teológustársaimnak azt szoktam mondani, abból a szempontból van előnyöm, hogy látom, a lelkészeknek milyen az életük, tudom, hogy mit jelent egy hétvége vagy egy családi nyaralás megtervezése.

– A matematika és a gazdaság is nagyon érdekel, mégis a teológiára jelentkezél. Miben látod a lelkesi szolgálat és a gazdaság kapcsolatát?

– Ma egy gyülekezeti parókus lelkésznek tisztában kell lennie a világ gazdasági helyzetével is ahhoz, hogy egy sikeres, épülő gyülekezetet vigyen. Egy gyülekezet az elsődleges feladatán, a lelki közösség megélésén túl gazdasági szervezet is. Az istentiszteleteken, bibliaórákon, tanításon és kazuális szolgálatokon túl a pályázatírás,

pénzkezelés, számlavezetés és még sok más teendő a lelkész feladata is. Gyülekezeti vezetőként tisztában kell lennünk ezzel.

– Békéscsaba idén ünnepli újratelepítésének háromszázadik évfordulóját. Mit jelent ma békéscsabai evangélikusnak lenni?

– Gyermekkoromból is úgy emlékszem, hogy egy nagyon élő gyülekezetünk volt, de az ünnepek ehhez hozzátettek. Tavaly a reformáció kezdetének évfordulója, idén a városalapítás ünnepe köré rendeződik a város élete. Nagyon élénk, virágzó és vidám gyülekezet lett a békéscsabai közösség. A felújítások, a templomok megújulása nemcsak külsőben jelentkezik, hanem lelki pluszt is jelent. A külső színvonal-emelkedés mellett fontos, hogy ma többen és nagyobb örömmel járnak a gyülekezeteinkbe.

– Mivel szólítható meg a mai fiatal-

– Sajnos a jólétben az emberek többsége kevésbé érzi szükségét a gyülekezetnek. A mai fiatalok jólétben élnek, nem igényük a kapcsolat Istennel és az egyházzal. Látnunk kell, hogy ma nemcsak az evangélikus egyház, hanem a keresztény felekezetek a fiatalság számára „nem trendik”. Ez azonban nem azt jelenti, hogy ne is próbálkozzunk! Az egyházi kommunikáció, azon belül is az internetes média nagyon nagy lehetőség. A kötelező iskolai hitoktatás szintén olyan találkozási pont, ahol ha a hitoktatók és a lelkészek jól közelítenek a fiatalokhoz, akkor ott nem csak ismeretátadás történik, hanem a fiatalok hitre való megszólítása is megvalósulhat. Etikánk által lényegében bármilyen fontos kérdéstről tudunk nyíltan beszélgetni, élnünk kell ezzel...

– A teológiai tanulmányaid alatt melyik terület vált számodra fontossá?

– A gyakorlati teológia érdekel a leginkább. Az, hogyan tudom majd azokat az ismereteket, amelyeket az egyetemen megszerzünk, a gyakorlatban alkalmazni. Mindig azt keresem, hogy akár egy-egy dogmatikai kérdést hol és hogyan tudok majd használni. Ebben a gyakorlati tanácsok nagyon sokat segít nekem.

– Tanulmányaid elvégzése után milyen területen szeretnél majd szolgálni?

– Amikor a teológiára jöttem, akkor falusi gyülekezetre vágytam, olyan helyre, ahol akár állatokat is lehet tartani. Később a városi környezet is érdekelnem kezdett. Úgy érzem, hogy a fiatalokkal jól tudok kommunikálni, ezért örülnék, ha egy ideig gimnáziumi iskolalelkész lehetnék majd. Utána gyülekezeti lelkész szeretnék lenni.

– Melyik a különösen meghatározó bibliai igéd?

– Konkrét igém nincs. Szeretem a missziói parancsot, a *Zsoltárok* könyvét, a Jakab-levelet is.

■ GALAMBOS ÁDÁM

Jegyzetlapok

A foci nem csak sport. A világ népességének fele – vallástól, nemzetiségtől, politikai hovatartozástól függetlenül – ugyanazt az eseményt nézi. Izgul, örül, bosszankodik.

A sportnak és legnépszerűbb ágának, a labdarúgásnak is vannak árnyoldalai: az elüzletiesedés, bundaügyek, néhol a szurkolói erőszak. Ugyanakkor van valami szívszorítóan szép a népek, nemzetek ilyen széles körű találkozásában. Mozogni, sportolni, játszani jó, a teremtettség lényegéhez tartozik.

Nem volt meglepő, hogy az idei világbajnokságra is hatást gyakorolt a politika. A csapatok nemzetüket képviselik. A himnuszéneklés az egyik legszebb pillanat ilyenkor. Szeretem nézni az arcokat, a szívre tett kezeket. Még a gyakran hamisra sikeredett éneklés sem veszi el a kedvemet.

Az egyházellenes erők évek óta szeretnék megtiltani, viszaszorítani a labdarúgók vallási megnyilvánulásait. A mérkőzés előtti és utáni imádkozásokból, kereszttetésekéből, hálaadó mozdulatokból ennek ellenére nem kevesebb van, hanem mint-ha gyarapodna a számuk.

A kritikusok egy része szerint labdarúgó-mérkőzés előtt nem kell imádkozni, hiszen ez nem tartozik a hit dolgai közé. Mások úgy vélekednek, hogy a Mindenható nem segíthet győzelemre egyszerre két csapatot. Ezek téves, kákán is csomót kereső vélemények. A hívő ember mindent meg tud beszélni Urával. Nélküle sehová nem akar menni. Az egyik szimpatikus csapat a vereség után is letérdelt a stadion gyepén, és hálát adott azért, hogy eljutottak egy ilyen nagy eseményre.

A kicsiny, közép-európai, nehéz történelmű horvát nép válogatottja is nagy hatást gyakorolt a nézőkre. Profizmusuk mellett sugárzó volt a hitük, a nemzetük melletti elkötelezettségük, öszszetartásuk. A szélsőségesek ebben az esetben is próbálkoztak ünneprontással: némelyek megvetéssel beszéltek a színes bőrű játékosokat is felvonultató franciákról, és dicsőítették a keresztény horvátokat. Mások pedig fordítva: a horvátokat gúnyolva, lefaszításva próbáltak belepiszkítani az emberiség egyik leggyorsabb ünnepébe.

Kolinda Grabar-Kitarović köztársasági elnök gratulál az ezüstérmes horvát csapat tagjának, Luka Modrićnak

A világbajnokság jól sikerült, nagyszerű találkozásokat, küzdelmeket hozott. Tanította az embereket a népi, nemzeti, vallási identitás elfogadására; az egészséges életre, a közösség megélésére, szép, izgalmas világlátásra. Jó lenne, ha a nemzetek, földrészek, ideológiák közötti küzdelem nem pusztulást, hanem elviselhető világot eredményezne, melyben az erőt, pénzt, hatalmat nem mások letiprására használnák.

FOTÓ: BAKAY PÉTER

Magyar történelmi könyvet, igazit. Gyenge magyarsággal írt kérést kaptam Romániából: „Tisztelettel János úr, jönnek valamikor it nálunk? Szeretnék egy magyar történelmi könyvet igazit ha lehet. Sok egészséget kívánok és egy szép napot!”

Kapcsolatunk több évtizedes. Először 1980–81-ben jártam a gyimesi és moldvai csángóknál. Vittünk gyógyszert, irodalmat, jó szót a „távoliaknak”. A diktatúra éveiben ez igazán küldetéses feladatnak bizonyult. Gyimesben, a patak partján sátoroztunk. Az egyik gazda behívott minket magukhoz éjszakára. Ez akkoriban törvényellenes cselekedetnek számított. Lázás beteg voltam, így ez a gesztus különösen is emlékezetes számomra. A család ifjú tagja katonai idejét töltötte, és éppen szabadságon volt otthon. Jót beszélgettünk. Néhány éve naplóm adatai alapján megkerestem ezeket a családokat. Jánost (aki ma loan) egy román faluban találtam meg. Magyarul senki nem beszél a környezetében. Felesége, gyermekei románok. Huszonnyolc év után megismertük egymást. Idéztem neki az akkori feljegyzéseim rájuk vonatkozó részét.

Néhány hete érkezett tőle a kérés egy „igazi magyar történelmi könyvre” vonatkozóan. A legutóbbi üzenet: „Nagyon szépen köszönöm a könyvet. Váradi cím küldte, de mégis fel volt nyitva. (Erdélyben adattam fel a könyvet, hogy biztosabb legyen az útja. – Sz. J.) Sok egészséget kívánok tiszteltel. Ha úgy lesz, várom Romániába. Nállam maga Budapesten lakozik. Osztán a fizetés hogy lesz kérem?” Válaszom: fogadja szeretettel a régi találkozás emlékére.

■ SZEVERÉNYI JÁNOS

„Annyira becsülnek, mint vágójuhokat”

Keresztényüldözés közelben és távolban

A SZERZŐ FELVÉTELE

A nagydobronyi cigánytelep 2013-ban

Több alkalommal is jártam a kárpátaljai Nagydobronyban. Korábban Horkay László püspök végezte, most Kolozsy András lelkipásztor végzi ott nagyon hűségesen a szolgálatot. A komoly gyülekezeti és diakóniai munka mellett igen jelentős a cigányok közötti tevékenységük is. A település melletti cigánytelep északi részén templom áll, ahol a helyi népes roma közösség tarja istentiszteletét.

Emlékeim szerint végtelenül elhanyagolt utcákon keresztül jutottunk el a takaros kis templomhoz. Bent már harsány hangon énekeltek. A megszokottnál azért voltak valamivel kevesebben, mert tíz férfi Odesszában kapott alkalmi munkát, és családjukkal együtt odautaztak. Akkori titkárommal, Horváth-Hegyí Áronnal közösen szolgáltunk ott: ő prédikált, én köszöntő és bátorító szavakat mondtam. Utána ismét zengett a zsoltár, majd egy kislány gyönyörű hangon szólót énekelt, és fejből elmondott egy hosszú verset.

Istentisztelet után sokáig szorongatták a kezünket. Többen elmondták megtérésük történetét. Az egyik férfi – aki a délelőtti „magyar” istentiszteleten is

ott volt – arról tett tanúságot, hogy ő a Biblia alapján tanult meg olvasni. Mielőtt András tiszteletes Szentírást adott a kezébe, írástudatlan volt.

A cigánytelep déli részén pedig az óvodával egybeépítve állt az imaház. Sajnos múlt időben kell róla szólnunk, ez év július 15-én, a hajnali órákban gyújtogatás

következtében leégett az épületegyüttes. Tűz martaléka lett egy szomszédos családi ház is. Erős a gyanú, hogy szándékos gyújtogatás történt. A romák elleni ilyen alattomos támadásokra néhány évvel ezelőtt Magyarországon is volt példa, amikor Tatárszentgyörgyön, Kislétán és máshol gyújtottak fel cigányok lakta épületeket, és lőtték le az onnan menekülőket.

A helyiek szerint összefüggés lehet a mostani nagydobronyi gyújtogatás és a néhány héttel korábbi lemergi eset között. Az ukránul Lvivnek nevezett településen maszkot viselő szélsőjobbos fiatalok rohanták le a cigánytábor. Egy huszonnégy éves férfit brutálisan meggyilkoltak: hasát felvágták, beleit kiontották. A támadás következtében többen megsebesültek.

Kolozsy András lelkes elmondta nekem, hogy nagyon várják a vizsgálat eredményét. Az Európai Biztonsági és Együttműködési Szervezet is tájékozódott a helyszínen, ami reményt ad arra, hogy a hatóságok nem tudják eltussolni az ügyet.

„Isten segedelmével újra fogjuk építeni az imaházat, az óvodát és a családi házat is.

FOTÓ: NAGYDOBRONYI REFORMÁTUS EGYHÁZKÖZSÉG / FACEBOOK

A felgyújtott nagydobronyi imaház romjai

Ehhez várjuk a testvéri adományokat is!” – olvasható a nagydobronyi református gyülekezet Facebook-oldalán. Közismert, hogy erre a célra már gyűjtés indult a református egyházon belül. Meggyőződésem, hogy evangélikus egyházunkban is sokan vannak, akiket megdöbbentett ez a durva magyar- és egyházellenes támadás, és valamilyen módon segíteni szeretnének. Bízunk benne, hogy már nem kell sokáig az udvaron tartani az istentiszteleteket, bibliaórákat és gyerekfoglalkozásokat.

Néhány nappal a nagydobronyi eset után kaptam levelet Nigériából, Zethan R. L. Gajerétől, az ottani evangélikus egyház Mayo Belwa egyházkerületének püspökétől. Vele idén júniusban találkoztam, amikor Buda Annamáriával, egyházunk országos irodája diakóniai osztályának vezetőjével ebben az afrikai országban jártam. Azóta tudósításokban számoltunk be megrázó élményeinkről, egyebek mellett azokról a látogatásokról, amelyeket a Boko Haram nevű iszlamista terror-szervezet által lerombolt településeken tettünk. Megtudtuk, hogy a vallási fanatikusok miként gyűjtötték fel benzinbe mártott rongyok segítségével az ottaniak kunyhóit és templomait. A lelkészek elmondták, hogyan temették el híveiket. Megrendülten álltunk meg a síroknál és a leégett templomok romos oltárainál.

Annamáriával meglátogattuk azokat a menekülttáborokat is, ahol azok a tömegek élnek, amelyek a brutális támadások miatt kénytelenek voltak elhagyni otthonukat. Együtt imádkoztunk ezekkel a családokkal, köztük sok-sok kisgyermekkel.

Levelében Zethan püspök előbb megköszöni látogatásunkat, majd leírja, hogy

FOTÓ: BUDA ANNAMÁRIA

Nigériában Zethan R. L. Gajere püspökkel (középen); jobboldalt Amos Elisha Gaya püspök

nem sokkal elutazásunk után a fulani népcsoporthoz tartozó iszlamisták támadtak meg több közeli keresztény falut. Amint véget ért a ramadán, embereket gyilkoltak le, házakat égettek fel. Egyúttal a terményt is elpusztították, ami azért is nagy csapás, mert a nigériai emberek ezen a vidéken alapvetően a mezőgazdaságból élnek, és éppen most van az aratás ideje. Az emberek kénytelenek voltak elmenekülni ezekből a falvakból, és jobb esetben táborokban, rosszabb esetben a fák alatt élnek, alig van élelmük, ruházatuk. Szünetel az oktatás, alig van orvosi ellátás, rossz a közbiztonság. A püspök által küldött fényképek tanúsítják ezt a szörnyű helyzetet.

Időközben egy videó is megjelent az esetről. A felvételen a legkülönbébb formában gyalázzák meg az úton heverő holttesteket, egyik áldozatuknak a fejét próbálják levágni, a másikat hosszasan szurkálják egy hatalmas késsel, végül a lábuknál fogva az út szélére vonszolják a holttesteket, hogy temetetlenül otthagyják őket.

A brutalitás, fanatizmus és keresztényüldözés ilyen bizonyosságait látva erős összefogásra van szükség. Minden korábbinál jobban kell ragaszkodnunk hitünkhöz és küldetésünkhöz. Egyidejűleg pedig megtalálhatjuk az üldözöttek és a bajba jutottak megsegítésének sokféle módját. Kárpatalját érdemes személyesen is felkeresni, hogy ottani testvéreinket erősítsük, és jó, ha adományt is tudunk vinni vagy küldeni. A nigériai evangélikusok küldöttsége szeptemberben hazánkba látogat. Ne múljék el istentisztelet vagy bibliaóra anélkül, hogy imádkoznánk üldözött, közeli vagy távolabbi testvéreinkért!

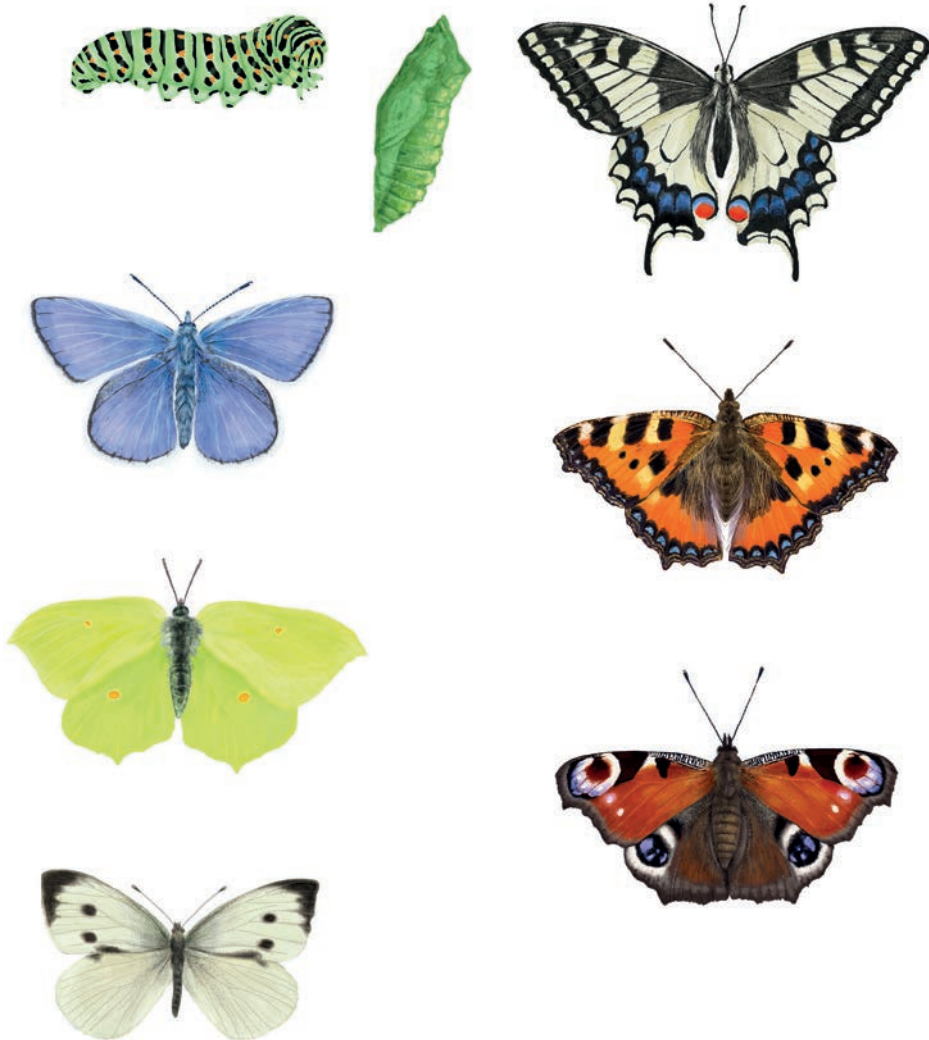
A felelős cselekvéshez és a kitartó imához segítséget kapunk Isten igéjéből. Hiszem, hogy Pál apostol szavai ma is érvényesek: „Ki választana el minket Krisztus szeretetétől? Nyomorúság vagy szorongatás vagy üldözés vagy éhezés vagy mezítlenség vagy veszedelem vagy fegyver? Amint meg van írva: »Teérted gyilkolnak minket nap mint nap, annyira becsülnek, mint vágójuhokat.« De mindezekben diadalmaskodunk az által, aki szeret minket.” (Róm 8,35–37)

■ FABINY TAMÁS

A fulani népcsoporthoz tartozó iszlamisták támadtak meg több keresztény falut

Lepkeleső

A lepkelesőt véletlenül találtuk fel. Mindig is látni akartuk közlő ezeket a röpködő ékszereket, de nem volt könnyű a közelükbe kerülni. Eleinte kézzel próbáltuk elkapni őket, de a tenyerünkben teljesen eláztak és szétmaszatolódtak. Csak az anyátlanul maradt sününk etetésére lehetett használni őket, nem volt bennük semmi szép és csodálnivaló.

Ám a röpködő tarka csodák iránti vágyakozás erős maradt bennünk, úgyhogy a testvéremmel készítettünk drótból és szúnyoghálóból befogóeszközt, sőt amikor ez nem vált be, a balettszoknyámat is szétvágtuk hasonló célra. (Talán mondanom sem kell, hogy egyik alkotásunkat sem fogadta a szüleink részéről kitörő tapsvihar.) Ráadásul egyik sem működött. A hálókba gabalyodott pillék összetört szárnyal, életképtelenné zúzódva kerültek elő

a csapdákból. Törékeny szépségük odalett. Könnyed röptük után szégyenkezve figyeltük száználmas vánszorgásukat a fűben, ahol elég hamar előkerült egy-egy életrel való gyík vagy béka, hogy a sebesült és menekülni képtelen állatot felfalja uzsonnára.

Próbálkoztunk hernyótenyésztéssel is, hogy alaposan tanulmányozhassuk a lepkék titkos életét, de a mi gyönyörű mintás, hatalmas hernyónk valahogy egy sétája alkalmával anyukám klumpája alatt végezte. (Igaz, családunk két felnőtt tagja előtte sem rajongott érte túlonúl...)

Egy idő után fel is adtuk a próbálkozást. Beláttuk, csak annyit tehetünk, hogy ha egy pillangó a közelünkbe repül, mozdulatlanra merevedünk, és olyan közlőről figyeljük, amilyen közlőre magától merészkedik hozzánk.

Itt-ott azért utána is néztünk, melyik lepkét hogy hívják. Már felismertük a ta-

vasszal először megjelenő sárga citromlepkéket és narancsszínű rókalepkéket, amelyek áttelelnek, és időnként már napfényesebb februári napokon is körülrokkodik a hóvirágokat. Kedveltük a nyári záporok után a tócsák fölött köröző apró, kék boglárkákat. A lángszínű tűzlepkéket, amelyek aprók voltak, hihetetlenül fürgék, és olyan önfeledten sütkeztek a napon, mintha soha egyetlenegy sem evett volna meg még közülük semmi.

A selyemporról meghintett, fekete foltos narancssárga gyöngyházlepkék leginkább a tömör virágú, lila nyári orgonákat látogatták előszeretettel. A bogáncsokon gyakran billegő nappali pávaszemek a gyönyörű kék foltjaikat egy szárnycsukással el tudják tüntetni: a „külsőjük” olyan jelentéktelen szürke, hogy ember legyen a talpán, aki ezt az álcázást egykönnyen felfedezi. A fecskefarkú és a kardfarkú lepkék pedig egyenesen lenyűgöztek bennünket.

„Milyen elképzelhetetlen babramunka lehet ilyen szárnyat létrehozni!” – gondoltam én. „Tisztára, mint egy vadászrepülőgép!” – gondolta az öcsém. És persze sok mindent nem tudtunk róluk. Például hogy nem minden lepke pillangó, de minden pillangó lepke. (Magyarországon például összesen ötféle pillangó él, viszont körülbelül háromezer-ötszáz lepkefaj. A világon pedig körülbelül kétszázezerféle lepke – ebbe még belegendolni is sok.)

Azt sem tudtuk, hogy a szárnyuknak az azt átszövő erezet ad vázat. Hogy vannak köztük éjszakai és nappal repülő fajok. Hogy színüket a szárnyukon található, pigmenttartalmú kis pikkelyek adják – a pikkelyekben (ezeket hímpornak is nevezzük) pigment, azaz festékanyag van. Ha a pikkelyek megsérülnek, a lepke már csak csapongani tud, repülni képtelen lesz. Hogy vannak olyan lepkék is, amelyeknek a szárnya teljesen átlátszó, celofánszerű. Hogy nem tudnak rágni, helyette kunkori pödörnyelvükkel a virágok nedveivel táplálkoznak, de akad olyan faj is, amelyik szárnyas korában egyáltalán nem eszik. Hogy kicsinyeik számára a hátsó lábukon lévő ízlelők segítségével választanak megfelelő tápláléknak való levelet.

Engem azonban igazából akkor is jobban érdekelt – amint ma is – a sok tudnivalónál az, hogyan lehetne zavartalanul megcsodálni őket. Békésen, nyugodtan, sérülés nélkül. Persze egy-egy nagyobb állatkertben létezik lepkéhez, ahol az em-

ber ámulva üldögélhet, és láthatja a hernyók hihetetlen étvágyát, a bábok kikelését, a lepkék násztáncát is. De valami igazán természetes megoldásra vágytunk. Ezt pedig egy augusztusi kamratakarítás hozta el számunkra.

Bármilyen ügyesen tartósított is anyukám, minden évben akadt néhány üveg lekvár és befőtt, amely erjedésnek indult. Ezeket a rosszul sikerült üvegeket ilyenkor távolítottuk el a többi közül. A kert végében a komposztáló kupacra kerültek, amelyet ugye nem a szépségéért tartottunk. Senki nem is igyekezett különösebben sok időt tölteni ennek a hulladékkupacnak a közelében. Egyszer azonban döbbenten fedeztük fel, hogy az egész dombocskát ellepték a lepkék. Szebbnél szebb tarka szárnyak lebbentek. Gondtalan és kedélyes legelészésre gyűltek oda röpködő kedvenceink, hogy kellemesen belakmározzanak az édes finomságokból.

Persze így hamar félbeszakadt a munka. Egész családuink kiheveredett lepkelesőbe. Szárnyas barátaink egyáltalán nem vettek komolyan bennünket, önfeledten élvezték a pazar lakomát. Mi meg csak néztük, hogy a számunkra bosszúságot okozó romlott dolgok mekkora csodával ajándékoztak meg bennünket.

Ha a pillangókat a helyükre röppented, elolvashatod az igeverset.

Azóta is gyakran eszembe jut, amikor bosszúság, fölöslegesnek tűnő feladat, nem várt és nem szeretett kitérő kerül az utamba, hogy mindez már

nem csak az ördög munkája. Mert Isten a rosszat, a nehezet, a kellemetlent is beépíti a tervébe értünk. Annyira szeret bennünket. ■

Készítetek lepkelesőt! Bármilyen lekvár, befőtt, kicsit romlott édes gyümölcs alkalmas rá.

50 ÉVE HARANGÖNTÉS
 ŐRBOTTYÁNBAN
GOMBOS MIKLÓS
 aranykoszorús
 harangöntőmester

Kiváló magyar szakemberek által készített, külföldön is elismert magyar termékeket gyártunk (harangjátékokat is) a harangokkal kapcsolatos bármely munkához.

harangontes.hu – harangontode.hu

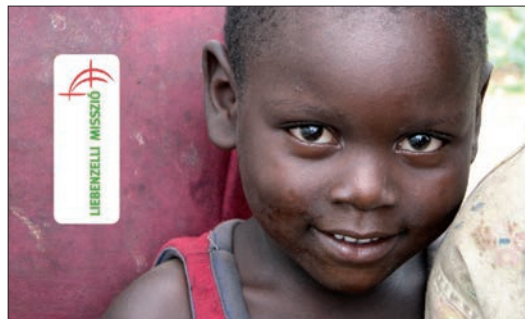
Levél cím: 2162 Őrbottyán, Rákóczi u. 134. Pf. 10.

Telefon: 28/360-170, 30/948-9575, 30/728-8161.

E-mail: gombosmi@harangontes.hu, info@harangontode.hu.

Ökumenikus találkozó. Minden hónap harmadik vasárnapján 17.30-kor ökumenikus találkozóra, istentiszteletre és előadásra várjuk az érdeklődőket a Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsának székházába (1117 Budapest, Magyar tudósok körútja 3.) a földszinti tanácsterembe *Az egyház egységéért – az év egészében* gondolat jegyében. Az augusztus 19-i előadás témája: *A csend haszna – Készülődés a 19. tudományos ülésre* (Széchy Béla József IHS). A teljes liturgiájú, eucharisztikus (úrvacsorai) istentisztelet igéje: Mk 9,2–13 – *Eredményes meditáció* (dr. Zsigmond Árpád IHS). Szeretettel várjuk a korábbi Farkasréti Ökumenikus Közösség, a volt KÖT, a Fokoláre, az Ökumenikus Lelkészkonferencia, valamint az International Ecumenical Fellowship magyar régiójának tagjait és érdeklődő barátait is.

Jézus Testvérei Ökumenikus Diakóniai Rend

Molnár Mária Külmissziói Alapítvány

Missziói nap Krisztus Afrika forró szívében

Előadónk:
 Hartmut Wacker (Németország), Michael Volz (Malawi),
 dr. Keszi Krisztina (Zambia), Kevezsda Szilvia (Malawi)

Találkozzon személyesen a misszionáriusainkkal!
 Legyen tanúja annak, ami Krisztus nyomdokában
 történik a fekete kontinensen!

Pasaréti református templom
2018. augusztus 25. (szombat), 10:00

Az ebéd regisztrációhoz kötött.

Jelentkezés:

info@liebenzell.hu, 20/822-8658 (Pistai-Király Erika).

Jelentkezési határidő: 2018. augusztus 17.

Kövessen bennünket
 az interneten is:
evangelikus.hu

Naponta aktuális tartalommal,
 lelki táplálékkal, friss hírekkel,
 érdekes interjúkkal, véleményekkel,
 videókkal és képekkel várja Önt
 a Magyarországi Evangélikus Egyház
 hivatalos honlapja.

Egy kattintásra vagyunk Öntől!

KÖTŐSZÓ

Evangélikus közéleti blog

- Társadalom és egyház
- Kereszténység és közélet
- Krisztus és a 21. század
- A világ (nem csak) lutheránus szemmel

Kötőszó – Rákérdez,
 következtet, összekapcsol.

Olvassa, kövesse és ossza meg!

kotoszo.blog.hu

Evangélikus templomok nyitott éjszakái

Vágj egy darabot a függönyből!

Van egy gyülekezet, amelynek templomában nyaranta műanyag halakat horgásznak, a közösségi termében pedig még a sötétítőfüggönyt is szétdarabolhatják a betérők. Mindez persze nem öncélú szórakozás, hanem az igehirdetés egyfajta módja. Pusztaföldváron már tizenkettedik alkalommal rendezték meg a nyitott templom éjszakáját.

A július 20-ai program plakátjára két idézet került. Egyrészt a Tankcsapda zenekar slágerének egy sora: „Mi Atyánk, ki vagy a mennyekbe, mondd csak, melyik ajtón menjek be?“, a másik pedig Jézus kijelentése: „*Én vagyok az ajtó: ha valaki rajtam át megy be, megtartatik...*” (Jn 10,9a) És valóban: ezen az estén tényleg azon voltak a szervezők, hogy minél többen megtalálják a templomba és az örök életbe vezető ajtót.

Már a hivatalos megnyitó előtt népes gyereksereg vette birtokba a járdákat, hogy színes krétával nyitott ajtajú templomokat rajzoljanak. Az épületben Bacsa

Zoltán amatőr fotós ajtókról, kapukról készült felvételei, a hozzájuk válogatott idézetek, valamint a karzatról lelógó óriási papírtekercesekre festett mondatok gondolkodtatták el a résztvevőket.

A gyülekezeti teremben berendezett interaktív tárlat arra készítette a betérőket, hogy bibliai történetekre reflektáljanak. A Kainnak adott isteni figyelmeztetésre (1Móz 4,7b) utalva például a lábtörölő alá helyezhette mindenki a nála kopogtató bűnöket, a pászkaáldozat (2Móz 12,7) kapcsán pedig az újszövetségi áldozat, Jézus nevét lehetett felírni az ajtófélfára.

Pár méterrel arrébb a keresztet félig eltakaró drapériából vihettek haza a gyülekezet tagjai egy darabot, amely emlékeztet arra, hogy az első nagypénteken a templomban kettéhasadó kárpit szabad utat nyitott az Atya felé.

A templomtorny kivilágított csigalépcsőjén a száz éve született Ingmar Bergman gondolatai segítettek az elcsendesedést.

A zenei szolgálat nagy részét idén is a békéscsabai Zenebarát Felebarát közösség vállalta. A tizenhét éves

orosházi Madarász Noémi saját istenes dalait énekelte, Jankó Zita brácsán gospelfeldolgozásokat játszott, Sallay Gergely pedig Szent Ágoston gondolataival váltakozva klasszikus gitárműveket adott elő az akkor már különleges esti fényben úszó templomban. Az este igei mottója alapján Pápai Attila gyulai evangélikus lelkész prédikált a program fókuszába helyezett gitárzenés istentiszteleten.

FOTÓ: LÁSZLÓ JENŐ CSABA

„Van még benne?” – kérdezik sokan, amikor szóba kerül, hogy tizenegy éve kezdődött Pusztaföldváron a nyitott templomi éjszakák sora. Úgy tűnik: van. De elsősorban nem magában a programban, hanem a hirdetendő evangéliumban.

■ L. J. Cs.

Miként kerülhetett kockacukor Tessedik Sámuel kezébe?

A Szarvas-Ótemplomi Evangélikus Egyházközség második alkalommal nyitotta ki egy éjszakára az ajtaját. A nyitott Ótemplom éjszakáján, július 13-án, pénteken este fél 8-tól zenével, énekkel, feladatokkal, harangtoronymászással és egy kis táncsal gazdagodhatott mindenki, aki engedett a meghívásnak.

Dr. Schinkel Thomas kezdte az estét, kedvenc énekeit válogatta össze és osztotta meg a gyülekezettel, majd a templom felderítése következett. Talán sokaknak újdonság lehetett az a tengernyi információ, amelyet a tizenkét állomás felkeresése közben tudhatott meg az Ótemplomról és Tessedik Sámuelről. Külön érdekesség volt, miként kerülhetett kockacukor Tessedik Sámuel kezébe.

De ezt csak akkor tudhatják meg, ha el látogatnak Szarvasra...

Az Acorn Camp önkéntesei [az Acorn Camp elnevezésű angol keresztény alapítvány célja, hogy a fiatalok hitéletét erősítse, bibliai ismereteiket bővítsé, s ezzel párhuzamosan az angolnyelv-tudásukat

fejlessze – a szerk.] énekeltek sokak örömeire, és zárásként közös éneklés is következett. Taizéi áhítattal zárult az éjszaka.

A nyitott Ótemplom nem zárja be kapuit, hiszen a főbejárat napközben mindig nyitva lesz, így várnak minden érdeklődőt, hogy imádságát elmondja a templomban.

Forrás: a Szarvas-Ótemplomi Evangélikus Egyházközség Facebook-oldala

Kettős ünnepet tartottak július 21-én, szombaton a Körös menti településen: Szarvas újratelepítésének 296., valamint várossá válásának 52. évfordulójára emlékeztek. Az ünnepi program a zenepavilonnál kezdődött, ahol a városvezetők és az összegyűlt megkoszorúzták báró Harruckern János György szobrát. Az emlékezők ezután a helyi fúvószenekar felvezetésével átsétáltak az evangélikus Ótemplomba, ahol Lázár Zsolt evangélikus esperes tartott hálaadó istentiszteletet. Az eseményen – többek között – ott volt Igor Furdik szlovák főkonzul, dr. Takács Árpád, a Békés Megyei Kormányhivatal vezető kormány megbízott és Zalai Mihály, a Békés Megyei Közgyűlés elnöke is.

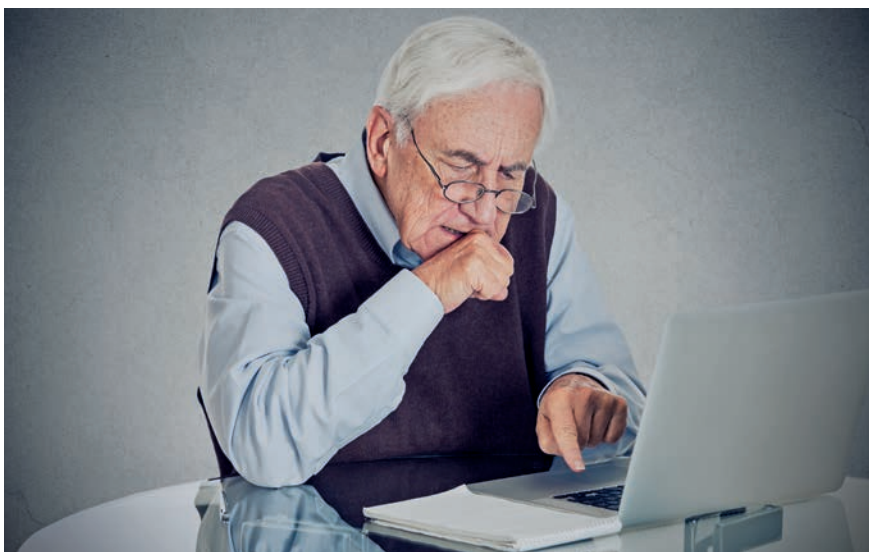
A játékos kedv sosem múlik el!

Orosházi evangélikus idősek népszerűsítik a számítógépes játékokat

Az orosházi Fénysugár Nyugdíjas Egyesület tagjai élen járnak a médiában való megjelenés tekintetében. A korábban xboxozással és drónozással híressé vált, aktív és agilis csapat tagjai nemrégiben Kárpátalján kirándultak, ám azóta sem tétlenkednek. A Magyar Telekom Facebook-oldalán jelent meg az a reklámfilm, amelyben a telekommunikációs cég az ő közreműködésükkel bizonyítja, hogy nem számít a kor a számítógépes játékok terén.

Az orosházi idősek klubja 2002. március 17-én alakult, akkor D. dr. Harmati Béla püspök kérte Isten áldását az ide járók életére. És valóban áldás van az életükön. Az ökumenikusan is nyitott közösség

tagjai hetente két alkalommal, kedden és csütörtökön délután 14-től 18 óráig jönnek össze a Thék Endre u. 2. szám alatti evangélikus gyülekezeti házban, ahol barátságos klubhelyiséget alakítottak ki.

De nem csak beszélgetnek egymással, és meghallgatják keresztyén értékeket valló társaikat. Filmeket is néznek, előadásokat szerveznek, és irodalmi vagy zenés délutánokat tartanak. Megünneplik a névnapokat, vacsorákat, közös kirándulásokat szerveznek. 2004-től bekapcsolódtak a lepramisszió munkájába is: sebkötöző fáslikat készítenek nagy lelkesedéssel, és takarókat a hajléktalanszálló és a családok átmeneti otthona számára.

2007 júliusától közösségük bejegyzett egyesületté alakult. Azóta még pörgősebbek lettek a délutánjaik. Xboxot vásároltak, és a játékos edzések rendszeressé váltak a körükben. Olyannyira, hogy az *Index.hu* után most felfigyelt rájuk a Magyar Telekom is. A cég gamerek – interaktív számítógépes játékokat játszó – segítségével nemrégiben számítógépes játékokat tanított az időseknek. Az erről készült kisfilmből az is kiderül, hogy ez egyáltalán nem okozott nehézséget a klubtagoknak. Sőt még a gyakorlott gamerek is bevallották: nem gondolták volna, hogy ilyen mozgékony, könnyen tanuló csapattal találkozhatnak majd. Az unokákkal együtt töltött délutánon leomlottak a generációt elválasztó falak.

■ HORVÁTH-BOLLA ZSUSZANNA

Forrás: *Evangelikus.hu*

Magvetés a Magtárban

Vendéglátóhellyel kiegészített ifjúsági centrumot alakít ki Békéscsabán, a Hunyadi téren az evangélikus egyház. A gyülekezet tulajdonában lévő egykori magtár épületét a Nagytemplom felújításával együtt állami támogatásból építik át közösségi térére.

Valaha a gabona tárolására szolgált, most pedig a lelki értelemben vett magvetés zajlik majd a templom közelében álló épületben. Az egyházközség régi vágya volt egy olyan találkozási pont, amely átmenet az iskolai közeg és a gyülekezet között. Reményeik szerint a „Magtár”

olyan hely lesz, ahol a fiatalok otthonosan érezhetik majd magukat.

Az ötletgazda, Kutyej Pál Gábor igazgató lelkész olyan védett környezetet álmódott meg, ahol a gyerekek délutánonként, esténként összejöhetnek, és egymással közösségben tudnak szórakozni, kikapcsolódni. Ehhez többek között társasjátékokat, dartstáblákat kínál majd a klubhelyiség, de nem marad el a wifihálózat kiépítése sem.

A falak és a szerkezeti elemek hagyománytiszteltből az eredeti funkcióra emlékeztetnek majd, a berendezés azonban a kor követelményeinek megfelelő lesz. Míg az emeleti részen elsősorban

az evangélikus iskola, illetve a gyülekezet fiataljai számára biztosítanak különféle programokat, a földszinti részen egy bárki számára nyitott vendéglátóegységet hoznak létre. Itt a tervek szerint egy kézműves hamburgereket készítő vállalkozás várja a betérorokat. A két rész akár eltérő nyitvatartással is működhet majd.

A munkálatok a tervek szerint szeptember közepére készülnek el. A gyülekezet a felújított Nagytemplommal együtt szeretné az ifjúsági centrumot is felszentalni. A Magtár így várhatóan októberben nyitja meg kapuit a vendégek előtt.

■ ZSÍROS ANDRÁS

Forrás: *behir.hu*

Miről is szólnak valójában a fesztiválok?

Nem vagyok egy nagy fesztiválózó. A tömeget sem kedvelem, a hangzavart sem és az egyidejű programok gazdag kínálatából adódó frusztrációt sem: mivel nem lehetek egyszerre két helyen, biztosan kimaradok valami jóból. Éppen ezért lepődtem meg én magam a leginkább azon a lassan, évek alatt tudatosodó felismerésem, hogy van számomra valami lenyűgöző, egyenesen megható a fesztiválok hangulatában.

A fesztiválok valójában nem szólnak másról, mint az ember letagadhatatlan, kiirthatatlan vallásosságáról, mi több: hitéről. A különböző fesztiválok persze kimondatlanul, néven nevezetlenül, de valójában az Isten országának X napon át tartó megéléséről, megvalósításáról szólnak. Arról, hogy néhány nap erejéig létrehozunk valahol egy világot, ahol egészen más szabályok vannak érvényben, ahol mentesek vagyunk az élet küzdelmeitől, ahol jól érezzük magunkat anélkül, hogy bántanánk egymást, ahol eltűnnek a társadalmi és egyéb különbségek, és a helyszínek között flangálva vagy a színpad előtt állva megvalósul valami a közösségből. És ebben az egészben rendkívül nagy szerepe van az említett kimondatlanságnak, névennevezetlenségnek. Vagyis hogy nem nevezük meg, de az. Az, ami. Ellentétben azzal, amikor kimondunk, néven nevezünk dolgokat, de azok egyáltalán nem azok valójában, mint aminek mondjuk, nevezük őket. Szeretetről beszélünk, de nincs szeretet, közösségről beszélünk, de nincs közösség. Istenről beszélünk...

A fesztiválokon nincsen szó a szeretetről, mégis számtalan jelét látjuk az egymásra való odafigyelésnek; és nincs szó a közösségről, mégis egymásra hangolódnak az emberek. És nincs szó Istenről, mégis. (Bár ez utóbbi meglepő módon nem is teljesen igaz, mert például a Művészetek Völgyében különböző pódiumbeszélgetések témájaként több alkalommal is előkerült.)

Többek között a fesztiválok tanítottak meg arra, hogy Istenet sehova nem kell odavinni. Ott van. És például egy „világi

fesztiválra” érkező „misszionárius” önértelmezése és ebből adódó feladata nem az, hogy Istenet képviselje egy „istentelen” környezetben, hanem éppen ellenkezőleg: megtalálni a kapcsolódási pontokat a jelen való Istennel a fesztiváli forgatagban, a találkozásokban, a beszélgetésekben, a lelkekben és élettörténetekben.

A Szélrózsát nagyon szeretem, és mindig is szerettem. Pedig ott kimondjuk és nevén nevezük, hogy ez egy keresztény fesztivál, és Isten nevében vagyunk együtt. Ugyanakkor mindeddig sikerült elkerülniük a szervezőknek, hogy valamiféle „ez bezzeg keresztény fesztivál”-t próbáljanak létrehozni, mintegy ellenpólusként a világi fesztiváloknak. Sokkal inkább jellegzetessége a Szélrózsának, hogy áldásos módon tűnik el a határ – én így látom – egyházi és világi között, ezek a fogalmak, illetve megkülönböztetések érvényüket is veszítik, és emberi

címkék, skatulyák, határvonalak helyett az az Isten áll a középpontban, aki kimondva vagy kimondatlanul mindenütt jelen való, eleve ott van, sehová nem kell – ellentétben a bálványokkal – valakinek odavinni.

A négyyszemközti vagy kiscsoportos beszélgetések mellett érdekes módon a fesztiválok is arra tanítottak – a Szélrózsza és a Művészetek Völgye –, hogy ateista ember tulajdonképpen nincs. Olyan van, hogy valaki gondol valamit Istenről, kialakít egy istenképet, és azt mondja rá, hogy na, nekem ilyen isten nem kell. És ebben igaza is van.

Azzal az Istennel, aki Jézus Istene, és amilyenek Jézus rajzolja le és rajzolja át számunkra, és ahogyan ő érteti meg velünk akár a Szentírás, akár a személyes élettörténetünk összefüggésében – már egészen más a helyzet.

■ NÉMETH ZOLTÁN

FOTÓ: GALAMBOS ÁDÁM

A közösség öröme

Tarisznya evangélikus udvar a Művészetek Völgyében

„Itt az ember megpihenhet, új ismereteket szerezhet, és megismerheti az egyház gondolkodását. Jó itt lenni!” – fogalmazott egy fiatal látogató a Tarisznya evangélikus udvarról a Művészetek Völgyében. Az egyházunk országos irodájának gyülekezeti és missziói osztálya által a taliándörögdi templomkertben működtetett udvarba a fesztivál idején több mint ötezer látogató tért be.

FOTÓK: GALAMBOS ADÁM

Idén július 20–29. között rendezték meg a Balaton legnagyobb összművészeti fesztiválját, a 28. Művészetek Völgyét Kapolcson, Vigántpetenden és Taliándörögden. A tíznapos fesztivál közel ezeröttszáz programjához – immár hagyományosan – evangélikusok is hozzájárultak.

Különleges élmény, amikor az egyház úgy válik láthatóvá, hogy nem direkt módon fordul az érdeklődők felé, hanem lehetőséget teremt arra, hogy a látogató tegye fel életével, hitével, Istennel kapcsolatos kérdéseit. Taliándörögden erre kínáltak alkalmakat.

A legkisebektől a nyugdíjasokig minden generáció megfordult és örömet lelte a taliándörögdi Tarisznya evangélikus udvarban. A fiatalok arcfestésen, kézműves-foglalkozásokon vehettek részt, a fiatal felnőttek, középkorúak és idősebbek egyházi kvizeket tölthettek ki, beszélgetéseket folytathattak lelkészekkel, valamint kipróbálhatták az országos iroda ökumenikus és külügyi osztálya által működtetett reformációi szabadulósobát.

Népszerű program volt az oktatási osztály közreműködésével Polgár Judit sakknagyemester által kifejlesztett és szá-

mos evangélikus oktatási intézményben sikerrel működtetett Sakkpalota program is. A szülőknél és gyermekeknek szóló élménypedagógiai foglalkozások és készségfejlesztő játékok mellett sokakat vonzott a Jelenlét Műhely Egyesület láthatatlan színháza is.

Az evangélikus udvar folyamatosan keresett látványosságává vált a templom mögött felépített életút-labirintus. Az út-

vesztő koncepciója, hogy bibliai igék, irodalmi idézetek és különleges feladatok révén segítséget nyújtson az önismerethez, az Istennel való találkozás lehetőségéhez. (Erről bővebben Balogh Évával készített interjúnkban. – A szerk.)

A betérőket játékos foglalkozások várták, és mindennap voltak áhítatok is az udvarban; vasárnap pedig a Művészetek Völgye fesztiválózóit istentiszteleten vehettek részt a helyi gyülekezet tagjaival.

A személyes és közösségi beszélgetésekre épülő udvar lehetőséget teremtett arra is, hogy a hívő, illetve az egyház iránt érdeklődő fesztivállátogatók megismerkedhessenek az egyházzal, s hogy az evangélikussággal kapcsolatban is feltehessék kérdéseiket. A betérők közül többen is jelezték, hogy a tavalyi jó élmény miatt jöttek vissza, mert tudják, hogy a Tarisznya udvarban jó a hangulat, közösségi élmény vár rájuk, az egyház nyitottságát tapasztalták meg.

Amint egy fiatal pár elmondta az udvarba betérve, ők egyik felekezethez sem kötődnek, ugyanakkor szívesen beszélgetnének lelkésszel. A beszélgetés után végigmentek a labirintuson, majd a fesztivál egyik legnagyobb koncertjéről is lemondtak, hogy folytatódhasson a párbeszéd. Mindezt azért, mert fontossá vált számukra, hogy együtt gondolkodhassanak Istenről, életről és halálról...

■ G. Á.

Életút-labirintus

Beszélgetés Balogh Évával

Több mint hétszáz látogatója volt az egyházunk országos irodája gyülekezeti és missziói osztályának koordinálásával működő Tarisznya evangélikus udvarban felállított életút-labirintusnak a Művészetek Völgyében. A labirintus híre szájról szájra terjedt, voltak, akik több mint egy órát vártak arra, hogy bejussanak az élet állomásaira épülő installációba.

A hosszas várakozást sem bánta meg senki, ugyanis az azt követő beszélgetések mind azt jelezték, hogy fiatal és idősebbet, hívőt és egyházhoz nem tartozót egyaránt megérintett a bibliai idézetekre és művészeti alkotásokra épülő belső zárandokút. A labirintus egyik ötletgazdájával, Balogh Éva lelkésszel, az osztály gyülekezeti referensével beszélgettünk.

– **Mi az üzenete annak, hogy egy fesztiválon, egy evangélikus udvarban ilyen fajta önismereti lehetőséget kínál az egyház?**

– A Tarisznya evangélikus udvarnak az az egyik célja, hogy legyünk emberközeliek. Az emberi élet korszakait szeretnénk egy kicsit „feltárni”, a Művészetek Völgye látogatóinak bemutatni. Az élet különböző állomásai mindenkit érintenek, ez látszik azon is, hogy milyen sokan tértek be az udvarunkba, és azon belül mennyire sokan érdeklődtek a labirintus iránt.

– **Az életút-labirintus bibliai idézetek, versek, zene és képzőművészeti alkotások segítségével a születéstől az elmúlásig vezette a látogatókat. A különböző műfajok ilyen formájú találkozása és párbeszédbe helyezése azért is bravúros, mert így hívő és kereső egyaránt örömmel megy végig a labirintuson. Mi volt a koncepció?**

– Fontos volt számomra, hogy ne legyen túl sok a szöveg, de mindenképpen legyenek az összes állomáson Szentírásból való idézetek. Ezek lettek „megtárogatva” a képi világgal, festők – Fehér László, Kiss Márta, Vetlényi Zsolt – alkotásaival, illetve kortárs és 20. századi magyar költők, Bereményi Géza, Kiss Judit Ágnes, Pilinszky János, Szabó T. Anna, Tóth Krisztina, Varró Dániel, Weöres Sándor műveiből vett idézetekkel. A szövegek és képek célja az volt, hogy egy kicsit elröptessék a látogatót abba az életrészekbe, amelyről az adott megálló szól. Azt szerettem volna elérni ezzel

az összeállítással, hogy minden életkornak sikerüljön megjeleníteni a központi kérdését, üzenetét, és el is tudjon azon gondolkodni a látogató.

– **Különböző generációk járták végig a labirintust. Mely megállók érintették meg leginkább a látogatókat?**

A SZERZŐ FELVÉTELE

– Mindenki másképp viszonyul azokhoz a megállókhoz, amelyeken életkornban már túl van, és másképp azokhoz, amelyek még előtte állnak. Érdekes, hogy a gyermekeket a gyermekkor megállóján kívül még az elmúlás témája szokta megfogni. Kérdéseik is voltak, miután kijöttek, és beszélgettünk velük. Sok fiatal fordult meg ezen a fesztiválon. Számukra a fiatal felnőttkor labirintusban megjelenített nehézségei és feladatai – a teherviselés és elköteleződés – adtak erős élményt. Az idősebb látogatók a változások korának és az időskornak a kérdéseit szokták kiemelni. Öröm, hogy mindegyik állomásról többen is elmondták már: különösen sokat adott a számukra.

– **A labirintusból kijöve nagyon sokan igénylik az egyéni beszélgetéseket. Mennyire jelentkezik más-más megkö-**

zeltetés, ha valaki hívőként, keresőként vagy az egyháztól erősen távolságot tartóként érkezik?

– A labirintus állomásainak tartalmát úgy találtuk ki, hogy az ne direkt „térítés” legyen, sokkal inkább szelíd invitálást jelentsen. Talán az az erőssége az egésznek, hogy hittől függetlenül a bibliai igék, az irodalmi idézetek olyan sugallatot adnak a résztvevőknek, hogy érezzék: van miből meríteniük. Igazán nagy örömmünk, hogy hívő és nem hívő kivétel nélkül pozitívan jelzett vissza arról, hogy végigme-

hetett ennek a meditációs ösvénynek az állomásain.

– **A Művészetek Völgye után a gyülekezetek és egyházi intézmények meghívhatják-e magukhoz a labirintust?**

– A gyülekezeti és missziói osztályunk számos olyan projektje van, amely a gyülekezetek és intézmények számára meghívható. A labirintust is ilyenek szántuk, ugyanakkor – mivel ezt nem egyszerű összeállítani – érdemes többnapos rendezvényre igényelni. A labirintust felépítő elemeket Mindák Gergely és Szilágyi Csilla iparművészek jóvoltából úgy terveztük meg, hogy ne csak az életút szakaszainak bemutatására legyenek alkalmasak, hanem akár kiállítási falnak vagy más típusú kérdéseket felvető, megállókkal ellátott labirintusnak is.

■ GALAMBOS ÁDÁM

Süni, Nyúl, börtönrács, másság és Jézus

Evangéliumi szolgálat a Művészetek Völgyében

Kapolcs mellett Taliándörögdön, Vigántpetenden és Monostorapátiban zajlottak július 20–29. között a 28. Művészetek Völgye programjai. Az idei fellépők között volt Hobo, Ferenczi György, a Bagossy Brothers Company, Csemer Boggie, Sebestyén Márta, Sebő Ferenc, Palya Bea,

Hús évvel ezelőtt voltam először Kapolcson, a Művészetek Völgyében. Több alkalom után tudatosodott bennem, hogy az egész színes kavalkád a faluközpontban álló, idén kétszáz éves evangélikus templom körül zajlik. Az evangélikus épületekben végzett völgyszolgálat sajátossága, hogy Taliándörögdön Németh Zoltán vezeteti egyházunk országos irodája gyülekezeti és

Szvorák Kati, a Kiscsillag, a Quimby, a Kaláka és még sokan mások... A kapolcsi evangélikus templomban és a közeli pincesor egyik pincéjében szervezett evangéliumi programoknak ebben a profi közegben kellett vonzóknak, érdekesnek, egyben biblikusnak és megszólítóknak lenniük.

missziói osztályának a csapatát, Kapolcson pedig Veress István helyi lelkész irányítja a munkát, aki Kóvágóörsön, Révfülöpön, Badacsonytomajon, valamint Dörögdön is szolgál.

Néhány év óta amatőr szervezőként, de krisztusi szeretettel és lelkesen igyekszem magam is a helyszínen segíteni. Istennek hála, minden évben összeáll egy váltakozó létszámú és életkorú segítő csapat, amelynek tagjaival együtt lenni és szolgálni maga is ajándék. A tíz nap programjairól *Evangéliumi Műhely* címmel kis szórólapot is összeállítottunk. István mellett izgalmas a munka. Telefonhívások fogadása, számítógépes táblázatkezelés, szövegszerkesztés, nyomtatás, laminálás...

Az első pénteken Boros Lajos volt kapolcsi templomunk vendége, aki harminc évet töltött börtönben (huszonegy évet egyváltéban). Ő a tavalyi országos evangelizáción is bizonyoságot tett új életéről. A Jézusban való hit a börtönrácsok mögött is békét és lelki szabadságot adott neki.

Vasárnap délután a malomsoki Szivárvány zenekar szolgált. Nagy élmény volt a zenészek hozzáértő játéka mellett Weltler Izabella szép hangját hallani.

Hétköznap délutánonként a kárpátaljai Szernyéről érkezett Béres László református lelképásztor és kis csapata bizonyoságtétellel, énekkel, verssel, ízes magyarsággal szolgált. Kiállítási anyagot is hoztak magukkal: Balogh István *Bibliai logók* című sorozatát, amely sok látogatót elgondolkodtatott.

Az angol dr. Adrian Bury évek óta Veszprém mellett él. Örömmel beszélt arról, hogy a Jézusban való hit által kigyógyult a saját neméhez való vonzódásból. (Róla szó esett az *Evangélikus Élet* legutóbbi számában is.) A második hétvégén délutánonként a bokodi Élek Egyesület tagjai zenével, bibliai gondolatokkal igazolták, hogy a Jézus Krisztusról szóló jó hír az ő életüket is megváltoztatta.

Az Élő Víz pincében lévő filmklubban jobbnál jobb alkotásokat (*Isten nem halott, Meddig köt az eskü?, Szeretetnepper, Tűzszekerek*) kínáltunk megtekintésre, illetőleg megbeszélésre. Ügyes kezű női szolgálattévőink a templomban ülve és felügyelve a rendre, folyamatosan szentírási idézeteket írtak az iratterjesztési anyagokra és mosott kavicsokra. Egyet én is kaptam: „Mert Isten igéje élő és ható...” (Zsid 4,12)

Végül essen szó a címben szereplő Süniről és Nyúlról. Lelkes helyi fiatalok kölcsönkapott bábokkal és CD-hanganyaggal gyakoroltak be több bábelőadást. Ezeket kora délutánonként mutatták be a templomban, a láthatatlanul jelen lévő Úr mellett kisebbek és nagyobbak örömeire.

A fesztivál estéin fényel „festett” kapolcsi evangélikus templom

■ MAGASSY ZOLTÁN

Mindennek megvan a rendelt ideje

Harangszentelés Legénden

Ünnepi istentisztelet keretében szentelték fel július 29-én a Legéndi Evangélikus Egyházközség templomában a reformáció indulásának ötszázadik évfordulójára újraöntetett – eredetileg 1952-ben Káldy Miklóstól kapott – harangot. A felszentelés és igehirdetés szolgálatát dr. Cserhátiné Szabó Izabella püspökhelyettes végezte, a liturgiában Eszlényi Ákos, az egyházközség lelkésze és édesapja, Eszlényi László segédkezett.

Pál apostol *Korinthusbeliekhez írott első levelének* 13. fejezetét, a szeretet himnuszát idézve Eszlényi Ákos kezdte meg a hálaadó istentiszteletet.

„Mindennek megvan a rendelt ideje, és megvan az ideje az ég alatt minden eseménynek” – hangzott a püspökhelyettes igehirdetésének alapigéje (Préd 3,1; újonnan revideált Károli-ford.). „A Legéndi Evangélikus Egyházközség életében újra az ünnep ideje jött el, amikor a nemrég felújított templom tornyában a korábban megrepedt középső harang az újraöntés után ismét megszólalhatott, hirdetve Isten dicsőségét, egy maroknyi gyülekezet összefogását, szeretetét, és hívva mindenkit az evangélium hallgatására” – mondta dr. Cserhátiné Szabó Izabella. Bár nem láthatunk bele az idők titkába, Isten cselekedeteinek és rendeléseinek megvan a megszabott ideje, amelyeket megváltoztatni nem tudunk, ám amelyek hibátlanságához kétség nem férhet. Isten rendeléséből és kegyelméből, a gyülekezeti tagok adományaiból örvendezhettek a jelenlévők az újraöntött harangnak.

A harang történetét Bienik Jánosnak, a gyülekezet egykori lelképásztorának a reformáció kezdete négy századik évfordulóján keletkezett írása mutatja be. Kiderül belőle, hogy Legénden 1807-ben szentelték fel a kőből épült templomot, amelyhez 1812-ben építették hozzá a tornyot. Ekkor két harang volt a templomban, egy huszonöt és egy ötven kilogrammos. A kisebbik harang megrepedt, ezért 1861-ben „becserlették” egy új harangra.

A harmadik harangot a gyülekezet akkori felügyelője, kiváló és hitbuzgó patrónusa és jótevője, Káldy Miklós adományozta 1852-ben az egyházközségnek. Káldy Miklós neve úgyszólván összeforrt a gyülekezettel. Evangélikus család sarjaként Vas megyéből érkezett a településre (innen származik a neve is: „alsókáldi Káldy Miklós”), s az ő adománya az 1954-ben szolgálatba állított orgona is.

Az ünnepi istentiszteletre az adományozó Káldy Miklós leszármazottja, Gregersen-Labossa György szombathelyi evangélikus lelkész is meghívást kapott, köszöntését és áldását Eszlényi Ákos lelkész tolmácsolta.

2015-ben kívül-belül renoválták a templomot. A munkákhoz a megnyert állami pályázaton túl a testvérek komoly anyagi és kétkezi segítséggel járultak hozzá, így 2016-ban a teljeskörűen felújított templom újraszentelésére is sor kerülhetett. Sajnálatos módon azonban a felújítási munkálatok során a középső harang megrepedt. Az egyházközség presbitériuma elhatározta, hogy újraönteti harmadik harangját. Gyűjtés és az egyházkerülettől kapott segítség eredményeként kereste meg a gyülekezet Gom-

A SZERZŐ FELVÉTELE

bos Miklós aranykoszorús harangöntőmestert, aki jelezte, hogy fia, Gombos Ferenc fogja elvégezni a munkálatot.

Isten kegyelméből ez év január 8-án sor került a harang kiöntésére. Ezen a gyülekezet több tagja is jelen lehetett, örvendezve Isten ajándékának. A harang újravillamosítását Rancz Lajos és munkatársai végezték el.

A legéndi gyülekezettől nyolc évi szolgálat után búcsúzó Eszlényi Ákos lelkész a 98. zsoltárnak a meghívón is szereplő 4. versével zárta a történeti kitekintést: „Ujjongjatok az Úr előtt az egész földön! Örvendezve vigadjatok, zsoltárt énekeljétek!”

Az ünnepi alkalmon a Nógrádi Egyházmegye elnökségét Koncz István felügyelő képviselte, de a falu jelenlegi lakói mellett az elszármazottak és más felekezethez tartozók is szép számmal megjelentek. Az istentiszteletet ünnepi közgyűlés zárta.

Isten dicsőítésén túl mit jelent a gyülekezet számára ez a harang? Jelenti az egyházközség történelmének és értékeinek ápolását, megőrzését, az összefogást, a gyülekezeti tagok szeretetét és a reménységet, hogy lesz még, akit hívjon a harang. Ahogy szép versében Túrmezei Erzsébet írta:

*Harangok hívnak
szép, zengő szóval.
Hangjukban Krisztus
hívása szólal:*

*„Kegyelem, áldás,
erő vár rátok!
Jöjjetek hozzám!
Békét találtok.”*

■ DR. PESTI FRUZZINA

Egy stadionban az élet győzteseivel

Evangelikus ifjúsági fesztivál Houstonban

Kérlek, kedves olvasóm, egy kicsit csukd be a szemed, képzelj el egy átlagos napod. Csak nagy vonalakban, minden szokással, berögződéssel együtt. És most képzelj el mindezt hétórás időeltolódással, egy másik kontinensen, több mint nyolcezer kilométerre a hazádtól, kizárólag ismeretlen emberek között, közel egy hónapig. Egyszerre elképesztő és ijesztő, igaz? Valami – nem is olyan apró dolog – azonban mintha megszűntette volna a távolságokat és a különbségeket. Ez a valami egymás és Isten szeretete volt. Ezt tapasztalhattam meg június 15. és július 9. között Amerikában. De hadd legyek egy kicsit konkrétabb, hogy megpróbáljam átadni mindazt, amit a Magyarországi Evangelikus Egyház küldöttéként átélhettem ott.

A szerző (jobbra) vendéglátójával, Justinnal

Június 15-én a délutáni órákban érkeztem meg az Egyesült Államokba, Chicagóba. Az első napon ismerkedtem a várossal pár korombeli amerikai diákkal, akik eléim jöttek a reptérre. Ezután következett egy négynapos orientációs program, amelyen körülbelül harmincan vettünk részt: a külföldről érkezett vendégek, mint én, és amerikai fogadók. A világ számos pontjáról voltak korombeliek: például chileiek, peruiak, tanzániaiak, de hogy közelebbit is mondjak, egy szerb fiú is. Itt, Chicagóban együtt zenéltünk egy keresztény önkéntes zenekarral, afrikai, koreai dalokat tanultunk, és elmondták, mire számíthatunk majd a családoknál, amelyeknél lakni fogunk a „Gathering” előtt.

De mi is ez az úgynevezett Gathering, amelynek apropóján ott lehettem? Az ELCA Youth Gathering az Amerikai Evangelikus Egyház (Evangelical Lutheran Church in America, ELCA) ifjúsági fesztiválja. Háromévente rendezik meg, mindig más városban; idén Texas államban, Houstonban volt, az előző Detroitban, és már tudjuk, hogy három év múlva

Minneapolisban lesz. Az amerikai evangelikus fiataloknak a fesztiválon lehetőségük nyílik megismerni egymást, egymás gyülekezeteit és tulajdonképpen hatalmas országuk különböző részeit is. Míg nekünk, külföldieknek egy másik kultúrát nyílt alkalmunk megismerni, és azt is, hogy ebben a más kultúrában hogyan gyakorolják hitüket lutheránus testvéreink.

Ahogy már utaltam rá, a külföldi vendégek a Gathering előtt közel egy hetet töltöttek családoknál, én azonban a fesztivál után is maradhattam egy hetet. A Gatheringet megelőző hetet Mason Cityben, Iowa államban töltöttem, így a fesztiválra is ennek a városnak az egyik gyülekezetével mentem.

Egyik napunk a diakónia jegyében telt. Nekünk egy olyan iskolaépületnek a kifestése jutott, amelyben hurrikán pusztított. Talán itt éltem át a legszebb pillanatot. Fantasztikus volt megtapasztalni azt a csapatmunkát, amelyet összehoztunk, és munkánk végeztével felemelő érzés volt látni az örömet és büszkeséget az iskola igazgatójának arcán.

A Gathering idején minden este összejövetel zajlott Houston hetvenezer férőhelyes amerikai focistadionjában az összes résztvevő, mind a harmincezer

FOTÓ: ELCA YOUTH GATHERING FACEBOOK-OLDALA

ember számára. Zenekarok léptek fel, vendégládák tartottak beszédeket. Főként különböző függőségek legyőzői, az élet győztesei.

Mint említettem, két hetet töltöttem Mason Cityben, másfél hetet az egyik családnál és egy felet a másiknál. Mindkét esetben szerető, könnyen befogadó keresztény család életébe csöppentem, és megtapasztalhattam, milyen az élet ebben a mezőgazdasággal foglalkozó, nyugodt, varázslatos kisvárosban. Rengeteget időztünk egy közeli tónál, együtt csináltunk programokat, és velük ünnepelem július 4-ét, az amerikai függetlenség napját, amely nagyon hasonló a mi augusztus 20-ánkhöz.

Utolsó napomat egy közeli városban, Waverlyben töltöttem az egyik ottani lelkésszel és feleségével. Mark Anderson az Északkelet-iowai Egyházkerület püspökhelyettese; ezzel az egyházkerülettel partnerkapcsolatot ápol a Magyarországi Evangélikus Egyház Északi Egyházkerülete. Markkal bejártunk egy középiskolát és az ottani egyetemet, ami nagyon jó zárása volt amerikai „kalandornak”. Másnap reggel ők vittek ki a repülőtérre, hogy visszatérhessek Chicagóba, majd haza.

Rengeteg barátot szereztem, van, akivel már szervezzük a jövő nyári látogatását Magyarországra, és fantasztikus élményekkel, valamint sok tapasztalattal gazdagodtam.

■ CZAPEK ÁRON

FOTÓ: GILICZE TAMÁS

Zarándokút az ökumenikus egységért

A dunántúli evangélikus, illetve református püspökség, valamint a bencések védnöksége alatt ez évben, július közepén már második alkalommal indultak útnak azok a keresztény testvérek, akik az ökumenikus egység keresésének, az egység kifejezésének módjaként a zarándoklatot választották.

A szervezőcsapat tagjai közül többen tavaly még „csak” zarándokok voltak, de az idén már az előkészítő munkába és a lebonyolításba is aktívan bekapcsolódtak. Ilyen volt Béres István és felesége, Korpics Márta, akik tavaly résztvevőként gyalogoltak, az idén viszont már szervezők is voltak.

Mint elmondták, 2017-ben a reformáció kezdetének ötszázadik évfordulójára szervezett ökumenikus zarándoklaton Győr-Ménfőcsanaktól Pápaiig gyalogoltak, idén pedig Bakonybélből indult a negyvenfős csapat, és öt napon át vezetett a zarándokok útja Reziig a Városlőd–Nagyvázsóny–Szentbékállá–Nemesgulács útvonalon. Naponta átlagosan húsz-huszonöt kilométert tettek meg.

Egy-egy nap végén „az út porának” lemosása után közös vacsora és hálaadó áhítat zárta az estéket. A résztvevők között a katolikus, evangélikus, református felekezetűek mellett más, kisebb keresztény közösségek tagjai is voltak. A kijelölt lelki tartalmakon túl fontosnak tartották a szervezők az egyházak hagyományainak, liturgiáinak és jelképeinek megismertetését is. Bakonybélben a zarándok-

kok bencés szerzetesekkel együtt vettek részt az esti kompletóriumon (imaórán), más napokon pedig taizéi imaóra, református és evangélikus liturgia szerinti istentiszteletek voltak. Az estékhez hozzátartoztak a dicsőítő és taizéi énekek, amelyeket Gilicze Tamás református lelkész kísért gitárral.

Többek számára hatott újdonságként a liturgikus tánc: Varga Gyöngyinek, az Evangélikus Hittudományi Egyetem docensének vezetésével a zsidó tánc- és zenekultúra alapjaiból kaptak ízelítőt a zarándokok. A liturgikus agapén (ókeresztény szeretetvacsorán) megjelentek az ünnepi asztal elhagyhatatlan elemei, a szőlő, a kalács és a bor is.

A gyaloglás fizikai fáradalmait Keresnyei Klára jógaoktató szakszerű nyújtógyakorlataival, a lelki terheket és fájdalmakat pedig Halmos Ábel OSB bencés szerzetes, Varga Gyöngyi és Gilicze Tamás útmutatásai szerint enyhíthették. A szervezők számára még hátravan az értékelés fázisa, kíváncsian várják a zarándokok véleményét, visszajelzéseit.

■ SCHVARCZKOPF ANITA

Az elhívott ember

Endreffy Jánosné, Mária testvér
(1916–2018)

Teremtő Urának utolsó, ezúttal az örök hazába hívó szavát fogadta el Endreffy Jánosné, Mária diakonissza testvér százkettedik születésnapja előtt huszonhat nappal, július 3-án hajnalban, amikor csendesen elaludt.

Mária testvér nemcsak bibliai kort élhetett meg, de egész életében megtapasztalhatta megváltó Krisztusának iránymutató, segítő szeretetét. „Sok kedves ígém volt, de a »Ne félj, mert megváltottalak, neveden hívtalak téged, enyém vagy« nagyon kedves ígém volt mindig is, és valahogy mindig megerősített. Benne van a hívás és az, hogy az Úr Jézus Krisztus megváltott engem a sok bűntől, a sok nyomorúságtól” – vallotta e sorok írójának százévesen az életéről készült interjújában.

Máté Mária 1916. július 29-én született Nyíregyházán, templomba járó evangélikus családban. Pauer Irma vezetésével 1924-ben megalakult a Fébé Evangélikus Diakonisszaegyesület, és néhány év múlva már az akkortájt huszonötézer lelket számláló nyíregyházi gyülekezetben is diakonisszák segítettek. A tizenéves Máriát ekkor érte az első hívó szó. Ezzel kapcsolatban így fogalmazott: „...ahogyan olvastam a Bibliát, tudtam, hogy egész életemben aszerint szeretnék élni! Mert közben megláttam azt, hogy az életem üres maradna, ha én nem az Úr Jézusnak szolgálnék. Tulajdonképpen az Úristen mutatta meg azt, hogy akkor tudok igazán Istennek élni, ha diakonissza leszek.”

Szülei eleinte hallani sem akartak lányuk elhatározásáról, idővel mégis áldásukat adták. Így a húszéves diakonissanövendék 1937. május 1-jén beköltözhetett a hűvösvölgyi anyaházba.

Örömmel élt hivatásában, boldogan végezte a rábízott feladatokat, miközben sorra járta a diakonisszaválás hivatalos lépcsőit. A Fébé 1951-es felozlatásának híre a gyóni gyüle-

kezetben érte. „Nagyon sírtunk, nagyon nehéz volt elhagyni a Fébét. Bár a diakonisszaruhát fájó szívvel letettük, a lelkületünk ugyanaz maradt. Az elhívás visszavonhatatlan” – emlékezett vissza Mária testvér a nehéz napok kezdetére.

Életének e mélypontján az Úristen újra megszólalt, és nem hagyta őt egyedül. A nyíregyházi lelkészek ugyanis azonnal felajánlottak neki egy állást, így Mária a búcsú-istentisztelet után már másnap vonatra ült, és hazament. „A gyülekezet fenntartásában lévő idősök otthonában kaptam munkát – a vezetője lettem –, amit én nagy köszönettel és hálával elfogadtam. Egy híján harminc évig végeztem ezt a feladatot, de mondhatom, hogy azt diakonisszaszolgálatnak éreztem mindannak dacára, hogy nem a diakonissza-egyenruhában végeztem a rám bízott feladatot.”

Otthonvezetői szolgálatának ma is élő tanúi emlegetik, milyen lelkiismeretesen, sokszor nagy akadályokat leküzdve állt helyt. Jó ideig nem volt más alkalmazott, így mindent egyedül kellett végeznie. Például nemcsak hogy ő főzött az intézmény huszonnégy lakójára, de előtte nemegyszer az alapanyagokat is neki kellett beszereznie,

hogy legyen mit főznie. Ám panaszszó ilyenkor sem hagyta el az ajkát.

A diakonisszaközösségtől ugyan el kellett válnia Máté Máriának – akkor úgy tűnt, hogy örökre –, ám az Úristen Nyíregyházán társat rendelt mellé Endreffy János lelkész személyében: 1954-ben kötöttek házasságot, és húsz évig éltek megértésben, szeretetben, egymást segítve a munkában.

Mária testvér a rendszerváltozás idején újabb hívó szót kapott Urától: a Fébé újraindulásakor kis lakását eladva, 1996 novemberében az elsők között költözött be az előző évben visszakapott hűvösvölgyi diakonissza-anyaotthonba. Különösen az ott töltött első karácsony maradt meg felejthetetlen élményként benne: „Olyan örömben volt részünk, hogy ma is elsirom magam, ha rá gondolok” – idézte fel százévesen.

Hét évvel később az Úr újabb hívó hangját hallhatta: „2003-ban, amikor nyolcvanhat éves voltam, Isten új, lelki szolgálatot bízott rám. Magassy Vilma testvérrel, aki akkor hetvenhárom éves volt, öt éven keresztül heti két alkalommal – hétfőn és csütörtökön – a János-kórház daganatos osztályát jártuk, és az ott fekvő betegeknek igés lapokat vittünk, beszélgettünk, imádkoztunk velük.”

Ám nem csak a kórházi betegágyánál láthatták diakonisszaruhás, törekény alakját, mindig mosolygós arcát. Mária testvér szívesen látogatott gyülekezetekbe és egyházi rendezvényekre is. Ahol megjelent, békeséget árasztott. Századik születésnapja alkalmából hálaadó istentiszteleten köszöntötték őt, amire a következő szavakkal gondolt vissza: „Isten felé nagy hálával életem meg azt az ünnepséget, amelyet a századik születésnapomon szerveztek. Bár én már nagyon-nagyon vágyakozom az égi otthonomba. De gyönyörű volt a diakonisszaéletem. Nagyon szép volt, és ha még egyszer születnék, újra diakonissza lennék.”

■ BODA ZSUZSA

Az Endreffy Jánosné, Mária testvérrel készített életútinterjú a Károli Gáspár Református Egyetem honlapján (kre.hu) elérhető (kiadványok/életinterjúk/Endreffy Jánosné) a hozzá tartozó fényképalbummal együtt.

In memoriam Sággy András

(1945–2018)

„Az Úr az én pásztorom!” – szolt az ige a június 30-án elhunyt Sággy András lelkész testvérünk gyászjelentésén, és jelzi a sírkövön is földi nyughelyét. Annak a követségében járt, aki ezt mondta magáról: „Én vagyok a jó pásztor. A jó pásztor életét adja a juhokért.”

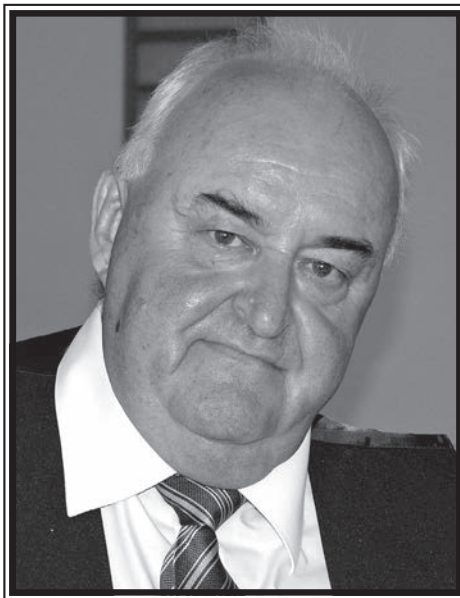
Hogyan, mikor kapta az elhívását, nem tudhatjuk. De azt igen, hogy ott volt előtte elődeinek hite, bizonyosságtétele, útmutatása. A nagymamáé, aki az első világháború után özvegyen maradt négy gyermekkel. És attól kezdve mindennap, amikor megszólalt a déli harangszó, letette a munkát, kezét imádságra kulcsolta, és elénekelte az éneket: „Te vagy reményem sziklaszála [...]. / Hozzád sóhaj, aki erőtlén [...]. / A dúlt szívnek te adsz nyugalmat, / Áldás fakad kezed nyomán.” Ott volt előtte a lelkész édesapja, Sággy Jenő példája, akinek hite és hűsége a legnehezebb időben próbáltatott meg. És az élet dolga it éppen csak megismerő kamasz gyermek láthatta, hogy jöhetnek idők, amikor a Krisztus-követésnek igen nagy ára van: az út nem dicsőségbe, hanem gyalázatba vezet, egészen a márianosztrai börtönig...

Sággy András útja a győri Révai Miklós Gimnáziumon át vezetett a budapesti evangélikus teológiára, és a végzés éve, 1969 egyben házasságának kezdete is: Lakatos Márta óvónővel. Az út ezek után már közös vele és a két fiúval: Andrással és Balázssal.

A Somogy megyei Vése, ahol hét esztendeig lelkész apósának az utóda lett; aztán a Veszprém megyei Nagyalacsony–Dabrony óriási szórványkörzete és végül Celldömölk artikuláris gyülekezete voltak szolgálatának állomásai. Mindenütt építette kövekből a lelki otthonokat, és építette a lelkeket.

Volt benne valami lutheri, és nem csupán robusztus természetben, hanem lelki alkatában. Egyenessége, kiállása; hogy beszédében az igen igen volt,

a nem nem, tudva, hogy „Istennek kell inkább engedelmeskednünk, mint az embereknek”. A reformátorral rokonította a lelkében lobogó tűz, szenvedély; még a szent harag is, ha valami általa felismert és képviselt igazság sérült. De mindenekelőtt lutheri volt gyermeki lelkülete, amellyel újra és újra rácsodálkozott Isten kegyelmére. Az evangéliumra. Ahogy ő mondta annyiszor: „Isten lefegyverző kedveségére.”

Krisztus, a jó pásztor lelkületével indult nyája után. Szívügye volt a beteglátogatás: minden héten végiglátogatta a kórházakat Ajkán és Celldömölkön, hogy Isten szeretetének bizonyosságát nyújtsa vigasztaló beszélgetésekben, imádságban és énekekben, az úrvacsora szentségében. A betegek mellett másik szívügye a kicsinyek voltak: a megvalósuló celldömölki Hajnalcillag-óvoda, hogy a gyermekek minél előbb megismerhessék a jó pásztor, és ebben a munkában óvónő felesége mindvégig támogathatta.

Sággy András lelkész testvérünk Keresztelő János ünnepén született. Idén június 24. vasárnapra esett, így születésnapján még együtt lehetünk a templomban, Kemenesmagasiban,

ahol utolsó tíz nyugdíjas évüket töltötték feleségével. Gyermeki büszkeséggel mutatta a kis aranykeresztet zakója hajtókáján: felesége születésnapján ajándékát. Tudtuk, hogy ennél nagyobb és díszesebb kereszt viselésére is jogosulttá vált ez év tavaszától az emberi elismerés jeleként (március 15-én megkapta a Magyar Arany Érdemkereszt kitüntetését). De legvégül már csak az számít, hogy Gazdánk elmondja majd felettünk a mondatot:

„Jól van, jó és hű szolgáló, a kevéssén hű voltál, sokat bízok rád ezután, menj be urad ünnepi lakomájára!” (Mt 25,23)

Sággy András lelkész testvérünk földi öröme és büszkesége a nyájhoz visszavezetettek, a megvigasztalt lelkek békesége volt. Annak öröme, hogy családjának is pásztora lehetett. Fiai elmondhatják: Isten jóságos szavát, gondoskodó szeretetét tudták megszólaltatni feleségével együtt gyermekeiknek, akik hivatásukkal, életükkel maguk is a jó pásztor szolgálatába szegődtek.

Így marad meg előttünk Sággy András, utolsó születésnapjáról, kis aranykeresztrel zakója hajtókáján. Nem tudhattuk, hogy két

nappal később milyen nagy keresztet rak majd vállukra az Isten. És aki annyi haldoklóra adott áldást, végül neki is jutott belőle. Lelkész fia mondhatta felette a zsolnárt: „Az Úr az én pásztorom, nem szűkölködöm.” (Zsolt 23,1) Idősebb fia pedig utoljára az aznapi ígét olvashatta, amely az itt maradónak ígéri: „Az Úr meggyógyítja a megtört szívűeket, és bekötözi sebeiket.” (Zsolt 147,3)

Temetése július 22-én volt e sorok írójának szolgálatával. Abban a bizonyosságban búcsúztunk tőle, hogy sem élet, sem halál nem ragadhat ki minket annak a kezéből, aki ezt mondta: „Én vagyok a jó pásztor. A jó pásztor életét adja a juhokért.”

■ VOELKERNÉ KOVÁCS MÁRTA
(Kemenesmagasi)

Semmelweis berlini emlékezete

Jubilál Németországban a kézmosási mozgalom

A hazánkban meghirdetett Semmelweis-emlékévben a magyar kulturális diplomácia külföldön is igyekszik ráirányítani a figyelmet Semmelweis Ignác Fülöp (1818–1865) orvosdoktor munkásságának történelmi jelentőségére. A berlini magyar nagykövetség május 25-én szimpóziumot rendezett, egy hónappal később pedig Európa legnagyobb egyetemi klinikájának, a Charité Universitätsmedizinnek a parkjában avatták fel „az anyák megmentőjének” mellszobrát.

A szimpóziumot, amelyet Semmelweis Ignác Fülöp születésének kétszázadik évfordulója alkalmából a berlini magyar nagykövetségen rendeztek, Magyarország nagykövete, dr. Györkös Péter nyitotta meg. Ezután dr. Ivar Roots professzor, a Berlini Orvosi Társaság elnöke számolt be arról, hogy a Berlini Nőgyógyászok Társasága már 1850-ben felvette tagjai közé Semmelweis Ignácot. Emlékét mindmáig ápolják: 2015-ben – halálának százötvenedik évfordulója alkalmából – külön megemlékezést tartottak róla.

A szimpózium tudományos programja dr. Sepp Leodolter professzor (Bécs) *Semmelweis Bécsben* című előadásával kezdődött. A professzor ismertette Semmelweis zseniális következtetését, amelyet barátjának, dr. Jakob Kolletschkanak a boncolási leletéből vont le. Felfedezését az orvostársadalom részéről meg nem értés fogadta, ám három nagy hírű professzor – Rokitsansky, Hebra és Škoda – 1856-ban már öt javasolta a bécsi szülészeti klinika élére. (A tanszéket elégséges publikáció hiányában nem kapta meg.)

A következő előadást Papp Zoltán professzor tartotta. A Semmelweis Egyetem I. Számú Szülészeti és Nőgyógyászati Klinikájának volt igazgatója, az *Orvosi Hetilap* főszerkesztője Semmelweis pesti „tudományos harcát” ismertette. Külön kitért fő művének bemutatására, az 1861-ben németül megjelent értekezésére – *Die Ätiologie, der Begriff und Prophylaxis des Kindbettfiebers [A gyermekágyi láz kóroktana, fogalma és megelőzése - a szerk.]* – és a különböző német professzorokhoz küldött leveleire, majd felelevenítette, hogy Semmelweis földi maradványait 1965-ben budai szülőházának falában helyezték el.

A szintén budapesti Rosivall László professzor Semmelweis állatkísérleteit méltatta, Jens Uwe-Blohmer professzor pedig a semmelweisi tanok 1865 utáni

diadalútját ismertette előadásában. A berlini Charité Universitätsmedizin professzora külön kitért a jénei Gustav Döderlein 1965-ös cikkére, amelyben – a német nőgyógyászok nevében – posztumusz bocsánatot kért Semmelweistől.

E sorok írója a korábbi ellenfelek közül a würzburgi Scanzoninak az állásfoglalását ismertette, aki 1867-ben végül is magáév tette Semmelweis tanait. Rudolf Virchow, a celluláris patológia atyja viszont csak 1879-ben ismerte el ezeket, annak ellenére, hogy Wilhelm Lange heidelbergi és Alfred Hegar freiburgi szülészprofesszorok már 1863-ban bevezették klinikájukon a klórvizes bemosakodást.

Stefan Pollak professzor (Freiburg) előadásában a boncolásokkal összefüggésben taglalta a fertőtlenítés jelentőségét, melyet Rokitsansky mondatával húzott alá: „A boncteremben a holtak tanítják az élőket – hic mortui vivos docent.”

A szimpózium további részében a kézmosás jelentőségéről értekeztek kiválóbbnál kiválóbb professzorok, utalva arra, hogy Németországban tíz éve hirdettek meg egy intenzív „kézmosási mozgalmat”, amelyhez több mint ezer klinika csatlakozott.

Semmelweis-reflex. Ez az angol nyelvterületen elterjedt kifejezés azt a magatartást jelöli, amikor egy új információt elutasítanak a korábban rögzült normák, hiedelmek vagy paradigmák miatt – a tények automatikus figyelmen kívül hagyása megfontolás, vizsgálat vagy kísérletezés nélkül.

A Semmelweis-szobor június 25-i avatásán megjelentek a berlini Charité Universitätsmedizin orvos igazgatója, dr. Ulrich Frei professzor köszöntötte. Mint mondta, ha Semmelweis élne, csodálkozna, hogy az általa bevezetett kézmosás ma az egész világon „standard” a kórházakban mint a fertőzések megelőzésének legjobb módja. Külön kitért a Charité Közegészségügyi Intézete által szervezett, egész Németországra kiterjedő „kézmosásakció” jelentőségére.

Dr. Györkös Péter nagykövet utalt arra, hogy ez a harmadik Semmelweis-szobor Németországban. Az elsőt a Magyarországról a második világháború után kitelepített németek állíttatták 1971-ben Heidelbergben annak emlékére, hogy Wilhelm Lange nőgyógyászprofesszor már 1863-ban kiállt Semmelweis tanai mellett, és heidelbergi klinikáján bevezette a kézmosást. A második szobrot 2015-ben Hamburgban, az Asklepios Campuson avatták fel. A nagykövet szólt arról is, hogy ma mintegy négyezer német orvostanhallgató tanul különböző magyarországi egyetemeken. A német hallgatók gyakorlataikat többnyire a budapesti Semmelweis Egyetemen végzik, és a stúdium végén két országra szóló orvosi diplomát kapnak.

A Semmelweis Egyetem nevében e sorok írója arra a közismert tényre mutatott rá, hogy a semmelweisi tanok elfogadása a kollégák ellenállásába ütközött. Az igazi áttörés – tanainak végleges elfogadása – csak 1880 körül következett be. A krónikás idézte Lord Listert, aki több ízben is hangoztatta: „A modern sebészet Semmelweis Ignác Fülöpnek, Magyarország nagy fiának köszönheti a legtöbbet.”

■ MAKOVITZKY JÓZSEF
(Heidelbergi Egyetem és Freiburgi Egyetem)

BEMUTATKOZIK A NYÍREGYHÁZA-KERTVÁROSI EVANGÉLIKUS EGYHÁZKÖZSÉG

A szeretet gyógyító közösségévé válni

A Nyíregyháza-Kertvárosi Evangélikus Egyházközség egyszerre nagyon régi és nagyon új. Reformátor elődeinkkel együtt valljuk, hogy ott van egyház, ahol az evangéliumot tisztán hirdetik, és a szentségeket helyesen használják. „Azért, hogy erre a hitre eljussunk, rendeltetett az evangélium tanításának és a szentségek kiosztásának szolgálata. Mert az ige és szentségek mint eszközök által kapjuk a Szentlelket, aki hitet támaszt – ahol és amikor Istennek tetszik – azokban, akik hallják az evangéliumot” – olvasható az *Ágostai hitvallásnak* az egyházi szolgálatról szóló részében.

Az 1753-ban gróf Károlyi Ferenc hívására Nyíregyházán letelepült tót evangélikus ősök nyomdokain járó közösség azzal a tapasztalattal él, hogy a történelem viharában a hithez és a földhöz való ragaszkodás tartotta meg.

1992-ben önálló egyházközséggé szerveződött a kertvárosi evangélikus-

ság, hogy feladatát még jobban be tudja tölteni. Az evangélium hirdetése mellett ekkor vállalta a gyülekezet, hogy a környezetében élők szükségleteire figyelve diakóniai szolgálatot végez. Így alakult meg a Joób Olivér Szeretetintézmény, hogy a gyülekezet területén élő rászorulókon segítsen a szociális étkeztetés, a házi segítségnyújtás, a tanyagondnoki szolgálat, az idősek klubja működtetésével.

A Nagytemplomhoz kötődő hagyomány figyelembevételével a gyülekezet úgy döntött, hogy a mai kor kihívásainak jobban megfelelő, több funkciót ellátó közösségi központot épít a Bolyai téren. A volt iskola épületét vásárolta meg a közösség az önkormányzattól, és egy pályázat segítségével itt alakította ki azt a közösségi teret, ahol a gyülekezet lelki életét jelentő eseményeken túl az intézményekhez kötődő különböző alkalmakat is tartja.

Evangélikus istentisztelet a Magyar Rádióban

Augusztus 26-án, a Szentháromság ünnepe utáni 13. vasárnapon 10.04-től istentiszteletet közvetít a Kossuth rádió a nyíregyháza-kertvárosi evangélikus templomból. Igét hirdet Laborczy Géza igazgató lelkész.

A gyülekezethez tizennyolc bokortanya is tartozik. Minden vasárnap 10.15-kor a Bolyai téri közösségi központban, a tanyákon pedig havonta van istentisztelet.

A különböző feladatokat ellátó intézmények, valamint több civil szervezet és a gyülekezet azért is alakított ki szoros együttműködést, hogy a nehéz élethelyzetben lévő emberek számára szakmai és társas segítséget tudjon adni. Így a gyülekezet az istentiszteleti közösség megélésével az egymás iránti felelősség szintere lett, hogy gyógyító, befogadó közösséggé váljon. ■

Erdély minden irányából

1800 megtett kilométer, 28 óra utazás, 105 résztvevő, 5 nap és megszámlálhatatlan élmény – a felsorolt adatokkal a Szélrózsára látogató erdélyi csoport útját foglalta össze Végh Nimród Zoltán, a Kolozsvári Protestáns Teológiai Intézet végzős hallgatója.

Brassóból indultunk július 24-én, kedden délután. Az ott találkozó hétfalusi, brassói és sepsiszentgyörgyi fiatalok két busszal, két különböző irányban indultak Bük felé, hogy útközben felvehessék apácai és marosvásárhelyi, illetve fazekasvarsándi társaikat is. A Brassóban elvált csapat – további társakkal kiegészülve – szerdán délben újra együtt folytatta útját. Az ismert Szélrózsá-dal parafrázisaként szólva Erdély minden irányából hozzá érkezünk Bükbe, hogy öt napon keresztül közösségekben legyünk egymással és vele.

Csapatunk minden tagja hamar megbarátkozott a találkozó hangulatával. A reggeli közös hálók (áhitatok) után mindenki kedvére válogathatott a programok tömkelegéből. A fiúk többsége a focibajnokság mellett döntött, de volt, aki fu-

tóversenyre, buborékfocira, lézerharcra jelentkezett. A lányok inkább a kézműves-foglalkozásokat kedvelték. Emellett mindenki megtalálta a számára érdekes, a korosztályát megszólító előadásokat is, az esti koncerteket pedig gyakran hajnalig tartó beszélgetések követték.

Öt, élményekben gazdag nap után a vasárnapi istentiszteletet követően indultunk haza. A Szélrózsán eltöltött idő kiváló lehetőségnek bizonyult arra, hogy új barátságok alakuljanak ki, lelkileg feltöltődjünk, hitben erősödjünk.

Ezúton is szeretnénk megköszönni, hogy idén is a Szélrózsán lehetünk. Jövő nyáron pedig szeretettel várjuk az anyaországi fiatalokat az erdélyi Köz-Ép-Pont evangélikus ifjúsági találkozóra.

■ VÉGH NIMRÓD ZOLTÁN

Evangelikus Élet

A Magyarországi Evangélikus Egyház lapja

Megjelenik kéthetente

- E-mail: evelet@lutheran.hu
- EvÉlet online: www.evangelikuselet.hu
- Hirdetésfelvétel: hirdetes@evelet.hu
- Előfizetés: kiado@lutheran.hu
- Szerkesztőség: 1085 Budapest, Üllői út 24. Tel.: 06-20/824-5519. Szerkesztőségi titkár (hirdetési ügyek referense): BALLA MÁRIA (maria.balla@lutheran.hu)
- Megbízott felelős szerkesztő: KÉZDI BEÁTA (beata.kezdi@lutheran.hu)
- Hírszerkesztő: T. PINTÉR KÁROLY (karoly.pinter@lutheran.hu)
- Olvasószerkesztő: DOBSONYI SÁNDOR (sandor.dobsonyi@lutheran.hu)
- Korrektor: MÁTÉ TÓTH ZSUZSANNA (matetot@gmail.com)
- Tervezőszerkesztő: SZABÓ DÁVID KÁROLY (david.szabo@lutheran.hu)
- Rovatvezetők: BALLA MÁRIA – Oratio oecumenica (maria.balla@lutheran.hu), SZABÓNÉ MÁTRAI MARIANNA – A vasárnap igéje (mariann.matrai@lutheran.hu),

FÜLLER TÍMEA – Gyermekneknek

(f.timea.71@gmail.com),

TAMÁSY TAMÁS – Új nap – új kegyelem

(tamytam@t-online.hu),

DR. ECSEDI ZSUZSA – Cantate

(ezsu@lutheran.hu),

KOVÁCS ELEONÓRA – Thesaurus

(eleonora.kovacs@lutheran.hu),

STIFNER-KÖHÁTI DOROTTYA – Életem igéje,

Tallózó (evtallozo@gmail.com)

- Kiadja a Luther Kiadó (kiado@lutheran.hu),

1085 Budapest, Üllői út 24.

Tel.: 06-1/317-5478, 06-20/824-5518

- Felelős kiadó: KENDEH K. PÉTER (peter.kendeh@lutheran.hu)
- Nyomdai előállítás: Konsilo Kft. (1022 Budapest, Tapolcsányi u. 6.) Felelős vezető: NAGY ZOLTÁN
- Árusítja a kiadó.
- Terjeszti a Magyar Posta Zrt. Terjesztési ügyekben reklamáció a Magyar Posta Zrt. Hírlapüzletg telefonszámán: 06-1/767-8262 és a Luther Kiadónál.
- INDEX 25 211, ISSN 0133-1302
- Előfizethető közvetlenül a kiadónál vagy postautalványon. Az előfizetési díj belföldön (illetve Románia és Szlovákia területén) negyedévre 3900 Ft, fél évre 7800 Ft, egy évre 15 600 Ft, más európai országba egy évre 52 500 Ft (167 euró), egyéb külföldi országba egy évre 61 400 Ft (195 euró). Csak a minden hónap 15-ig beérkező lemondásokat tudjuk az azt követő hónap elsejével regisztrálni, ellenkező esetben még egy hónapig jár az újság.
- Beküldött kéziratokat nem őrünk meg és nem küldünk vissza.
- Címlapfotó: KISS TAMÁS

ORATIO OECUMENICA

Urunk Istenünk, szerető mennyei Atyánk! Be vagyunk zárva süket-ségünk és némaságunk börtönébe. Nem hallunk téged, nem halljuk hozzánk szóló, minket bátorító szavadat. Néma számk semmit nem mond el abból a csodából, amelyet melletted megélhetünk minden egyes nap. Süketek és vakok vagyunk ajándékaid meglátására. A teremtett világ szépségére, a nyári nap melengető sugáira, a pihenés adta lehetőségekre. Urunk, szabadíts ki minket saját magunk börtönéből!

Jöjj hozzánk, érints meg minket, hogy lehulljon a hályog a szemünkről, és oldódjon a nyelvünk görcse. Add, hogy követeiddé lehessünk ebben a forrongó világban. Add, hogy szavunk nyomán mások is közel kerüljenek hozzád.

Urunk, köszönjük, hogy nagy irgalmadból nem vetsz el minket. Pedig sükettségünk és vakságunk mellett szívünk is kemény. Te mindig a javunkat akarod, és mindent értünk teszel. Mi mégsem akarjuk elfogadni kegyelmedet, és újra meg újra engedetlenek vagyunk. Nem követjük akarodat, nem figyelünk útmutatásodra, óvó szavadra. Köszönjük, Urunk, hogy te mégsem mondasz le rólunk.

Köszönjük, hogy kitarasz elhatározásod mellett, amellyel üdvözíteni akarsz minket. Elküldted hozzánk egyszülött Fiadat is, hogy meggyőzd kemény szívünket, és rajta keresztül megmutatd nekünk minden értelmet meghaladó szeretetedet. Urunk, segíts nekünk is így szeretni egymást! Segíts, hogy ne az elvárásaink vezessenek minket kapcsolatainkban, hanem Lelked járjon át mindannyiunkat.

Köszönjük, Urunk, hogy engedtlenségünk ellenére te mégis mellettünk maradsz. Így kérünk, maradj velünk örömeinkben, és maradj velünk a nehéz napokon is. Légy a magányosokkal, az elesettekkel, a betegség terhet hordozókkal, a lélekben kicsikkel, a szomorkodókkal, a hozzád indulókkal. Könyörülj mindannyiunkon! Ámen.

18032

9 770133 130004

Szentháromság ünnepe után 12. vasárnap

Róm 11,25–32

A hit nagy kérdései

Elvetette Isten az ő népét? Milyen zavaró tud lenni az ember számára, ha az összefüggésekből kiragadott néhány apró információmorzsa alapján kell véleményt formálnia! Legtöbbször törekszünk megalapozott vélemények kialakítására, információk begyűjtésére, tájékozódásra, összefüggések felismerésére. Igyekszünk a körülöttünk lévő világot megérteni. A nagy összefüggés felismerésének igénye, a fejlődés szükségessége az egész emberi életút során természetes folyamat.

Míg erre a típusú széles látókörű igényességre mindenki kínosan ügyel, a hit alapkérdéseivel kapcsolatos igényességünkről a *Rómaiakhoz írt levélben* Pál apostol tapintatosan ugyan, mégis nagyon valóságosan kritikus visszajelzést ad. Az egész 11. fejezet egy nyitókérdésre adott válasz. „Elvetette Isten az ő népét?” – e kérdés fájón arra mutat, hogy nem csupán a mindennapi életben, de az Istenben való hit kérdéseiben sem adhatja fel az ember az összefüggések kutatását, a kérdezést és a válaszokra való ráतालálást.

Pál apostol igazi tanítómester. Érzékeli a valószínűleg régebb óta a mélyben forrongó problémát, amelyet először csak suttogva, azután már egymás között, végül az egész gyülekezet előtt feltettek neki. Mi az ó- és új szövetség kapcsolata? Milyen összefüggés van a zsidó nép és a frissen megtért pogányok között? Kié az elhívás, kié az üdvösség, kié az evangélium? Kik az igazi hívők, ki az ellenség? Ki engedelmes, ki az, aki engedetlen?

Magunk elé képzelhetünk egy mai presbiteri ülést, ahol régóta lappangó kérdések kerülnek napvilágra: valakit már annyira feszítenek, hogy feláll, és felteszi az első kérdést, amelyet követ még egy, majd utána csak úgy záporoznak az emberek szívét és lelkét régóta feszítő kérdések.

Bűnről és evangéliumról. Az egész 11. fejezet nagyon tanulságos a mai igeolvasó egyház és gyülekezet számára. Ezek a kirobbanó kérdések mind teológiai, hitbéli kérdések. Az Isten dolgai iránt érdeklődő, abban összefüggéseket kereső, az életük nagy kérdéseit megérteni szándékozó emberek kérdései a bűnről és az evangélium erejéről. Felismerik életükben az engedetlenségük addig tudomásul sem vett erejét, és ezt az engedetlenséget felismerik másokban, más helyzetekben is.

Megismerték az evangélium örömhírét és azt is, hogy nem mindenki fogadja el ezt az örömhírt, a megváltás felszabadító üzenetét. Valami hiányzik számukra ebből a képből. Az ember engedetlenségének véglegessége és az evangélium örök érvényű ereje feloldhatatlan ellentétnek tűnik. Hiányzik egy láncszem, hiszen a zsidó nép Istenhez tartozott, most pedig nem tartozik hozzá. Eddig ők nem is ismerték Isten, most pedig új kiválasztottak lettek. Az összefüggés megismerése, a titokról a fátyol fellebbentése nem hagyta nyugodni a római gyülekezetet.

Könyörlétről és irgalomról. Pál apostol, a türelmes és lelkiileg megérintett tanító hosszasan adja a záporozó kérdésekre a választ. Minden mondatában ott a békesség, a megnyugvás és a lecsendesítés. Igen, az élet tele van paradoxonokkal, és az emberi életút nem fekete és fehér, egyértelmű szakaszok között halad. Mi is voltunk ilyenek és olyanok is. Engedelmesek és engedetlenek is. Bűnösök és bűnből szabadultak is. Jézushoz közeliek és Jézustól távoliak is.

PILLÉRFELJELZET: AZ IGÁZAK ÁBRAHÁM KEBELÉN (12. SZÁZAD)

Ami az ember történetében és a személyes egyéni életünkben a nagy összefüggés, az összekötő kapocs, a titokról fellebbentett fátyol, az az Isten végtelen, örök könyörléte és irgalma. A Jézusban nekünk ajándékba adott megváltott élet, a megújulás, a megbékélés és a szeretet ereje: ezek örök kincsek minden ember számára. Kit így, kit úgy, kit hamarabb, kit később, kit ilyen, kit olyan bűnösként, de mégis, ugyanazzal a szeretettel és üdvözítő akarattal vesz körül az örök összefüggéseket ismerő Isten.

■ PÁNGYÁNSZKY ÁGNES

Imádkozzunk! *Urunk, segíts, hogy kérdezni tudjunk téged. Add, hogy az életünk nagy kérdéseit neked tegyük fel. Engedd meglátni életünk engedetlenségét. Jézusért kérünk, kérdéseinkért, tépelődéseinkért, útkereséseinkért könyörülj rajtunk. Ámen.*

Új nap – új kegyelem

Vasárnap (augusztus 19.) Az Úr elküldött [engem, hogy]... hirdessem az Úr kegyelmének esztendejét, Istenünk bosszúállásának napját. Ézs 61,1–2 (2Kor 1,24; Mk 7,31–37; ApCsel 9,1–9[10–20]; Zsolt 41) Az Úr kegyelmére szoruló emberek vagyunk. Ebben a kegyelemben benne van bűneink bocsánata, a továbblépés lehetősége: hogy nem kell vétkeink miatt szüntelenül bánkódnunk, hanem letehetjük azokat a Mindenható kezébe, és így megszabadulva tőlük folytathatjuk életünk általa kijelölt útját. Az ő kegyelme meghaladja a mi problémáinkat, terheinket, görcseinket, választ ad az ember kérdéseire. Az Úr kegyelme nyújt vigasztalást a gyász fájdalomában, a szív szomorúságában. A kegyelmes Isten egyetlen Fiát küldte a világba érted, értem, mindannyiunkért, hogy nekünk ezen a látható világon túli reménységünk, örök életünk legyen.

Hétfő (augusztus 20.) Megörvendeztette őket az Úr. Ezsd 6,22 (ApCsel 2,46; Mt 9,27–34; 1Jn 2,7–11) Izráel népe, amely oly sokszor fordult el Istentől, most egy újabb lehetőséget kap. A fogság próbás éveit után visszatérhetnek saját földjükre, újra felépíthetik a templomot. Ebben az esemény sorban pedig a nép meglátja Isten jóságát és azt a végtelen szeretetet, amellyel körülöleli őket. A választottakat megörvendezteti az Úr. Így lehet nekünk, Isten 21. századi gyermekeinek is reménységünk afelől, hogy mennyei Atyánk nem szomorúságra és nem nyomorúságra, hanem öröme teremtette az embert.

Kedd (augusztus 21.) [A tanítványok] elmentek, hirdették az ígét mindenütt, az Úr pedig együtt munkálkodott velük, megerősítette az igehirdetést a nyomában járó jelekkel. Mk 16,20 (1Kir 8,57; Mk 3,1–10 [11–12]; 1Jn 2,12–17) Jézus fontos feladattal bízta meg a tanítványait: hirdessék az evangéliumot mindenütt, amerre csak járnak. Ők pedig messzire vitték az örömhírt. Rábízta az Úr övéire, akik az ő erejével, szeretetével megerősítve vitték szerte Isten ígétjét. Most ránk bízta. Akkor is, ha nem mindig érezzük magunkat alkalmasnak erre. Akkor is, amikor nincs számunkra látható következménye. Akkor is, amikor nem érzünk elég bátorságot hozzá. És ha mi nem látjuk is, hogy van eredménye mindannak, amit teszünk, amit mondunk, akkor is bízhatunk abban, hogy Isten nem hagyja elveszni az elvetett magot.

Szerda (augusztus 22.) [Uram,] nagy irgalmaddal mégsem semmisítetted meg és hagyta el [népedet]. Neh 9,31 (Kol 1,3; ApCsel 9,31–35; 1Jn 2,18–29) A próféta, visszatekintve a múltra, látja, hogy bár nehézségekkel teli volt Izráel történelme, sokszor nyomorúságosan teltek a napjaik, az Úr mégis ott volt velük.

Átélték vezetését a pusztában, gondoskodását a minden napokban, éltető erejét a fogságban. A választott nép megtapasztalhatta, hogy milyen a sorsuk, ha hűtlenné válnak Istenhez, de átélhették a kegyelmes Isten bocsánatát is, aki nem hagyja magára gyermekeit. Ez a hitvallás így született, bizonyosságot téve arról, hogy bár az ember sokszor Isten akarata ellen cselekszik, a Mindenható mégis hű marad népéhez, és soha nem hagyja cserben gyermekeit.

Csütörtök (augusztus 23.) Mert ahol ketten vagy hárman összegyűlnek az én nevemben, ott vagyok közöttük. Mt 18,20 (Zsolt 84,2; Jak 5,13–16; 1Jn 3,1–10) A zsidó istentisztelet megtartásához legalább hat férfi jelenléte (volt) szükséges. Jézus egészen máshogy gondolkodik erről. Neki a kevés is számít. Két ember már alkothat közösséget, két ember tud egymásért, egymással imádkozni. Nem fontos, hogy honnan jöttek, hogy milyen az egzisztenciájuk, hogy mennyire előkelőek. Egyetlen fontos dolog van: hogy Jézus nevében gyűljenek össze. Az ő nevét hívják segítségül, és akkor ott lesz közöttük. Az egyik legnagyobb ígéret, amelyet Jézus ránk hagyott, ez: ott van közöttünk.

Péntek (augusztus 24.) Nézd! Elvettem a bűnödöt, és díszes ruhába öltöztetlek téged. Zak 3,4b (Lk 15,21–22; Mt 12,15–21; 1Jn 3,11–18) Az ember ott áll bűnösen – piszkosan –, esendő és halandó mivoltában az egyetlen tiszta és szent, a tökéletes Isten előtt. Szemtől szemben, tele félelemmel, kétségbeesetten, vétkeiktől terhelten. Megérzi az ember az apró, porszemnyi voltát, és nem tehet mást, mint hogy némán megvallja bűneit a hatalmas Teremtő előtt. Maga az Isten pedig nem vádol, hanem kegyelmét adja az embernek: megbocsátja bűneit. Megtisztítja a szívet, és díszes ruhába öltöztet. Örömet ad.

Szombat (augusztus 25.) Ha megvalljuk bűneinket, hű és igaz ő: megbocsátja bűneinket, és megtisztít minket minden gonoszástól. 1Jn 1,9 (Zsolt 51,5; Ézs 57,15–19; 1Jn 3,19–24) Őszinte szívvel, bűnbánó lélekkel fordulni Istenhez – ez az ember egyetlen lehetősége. Leborulni Isten színe előtt, őszinte szívvel megvallani, hogy mennyi minden van az életünkben, ami távol tart minket tőle. Mindent, ami messze visz a Teremtőtől, mindent, amiről tudjuk, hogy már rég ki kellett volna úzni az életünkből, de nem megy, egyedül nem! De Isten a bűneinket messzire a háta mögé veti, soha többet nem emlékszik rájuk. Kegyelmet ad, megbocsát az embernek, és egészen közel enged magához. Számíthatunk irgalmára napról napra.

■ VLADIKA ZSÓFIA

Kövessen bennünket a Facebookon is: facebook.com/evangelikus
Magyarországi Evangélikus Egyház – Életközelen vagyunk

A Galántai Pincészet díjnyertes borai

Evangélikus
termelői borok
vásárolhatók
a Luther Kiadó
könyvesboltjában
és webshopjában.

LUTHER KIADÓ

Webáruház

Webáruház | Könyvek | Folyóiratok | Kiadó | Könyvklub | Információk | Kapcsolat | Letöltés | Események

A Luther Kiadó webáruházában egyszerűen, könnyen és gyorsan vásárolhat, és teljeskörűen veheti igénybe a kiadó online szolgáltatásait.

- Kényelmesen vásárolhat a kiadó könyvkínálatából néhány kattintással.
- A hagyományos fizetési módok mellett augusztustól közvetlenül bankkártyával is fizetheti rendelését.
- Előfizethet a kiadó lapjaira, folyóirataira (Evangélikus Élet, Lelkipásztor, Credo) az előfizetési űrlapok kitöltésével.
- Beléphet a Luther Könyvklubba a tagsági nyilatkozat űrlapjának segítségével, hogy törzsvásárlóként igénybe vehesse a klubtagsággal járó előnyöket és kedvezményeket.
- Első kézből értesülhet a kiadó új kiadványairól, kedvezményes akcióiról, könyvvásáraitól, rendezvényeiről.
- Online vásárlásai során érvényesítheti kedvezményre jogosító kuponkódjait.
- Hozzáférést nyer a kiadó letölthető anyagaihoz.

Regisztráljon a Luther Kiadó webáruházában!

<https://bolt.lutherkiado.hu/>

Legújabb termékek

Gáncs Péter
Forrásközelben

3500 Ft

A lutheri reformáció 500 éves öröksége

Tanulmányok a lutheri reformáció 500 éves történetének örökségéből

4990 Ft

Szavak és hallgatások az imádságban

Tanulmányok az imádság témakörében

4900 Ft

Kapcsolat

Luther Kiadó

1085 Budapest, Üllői út 24.
Telefon: 1/317-5478
Mobil: 20/824-5518
E-mail: kiado@lutheran.hu

Könyvvásárlás, rendelés

Személyesen

Evangélikus könyvesbolt

1085 Budapest, Üllői út 24.
Telefon: 1/411-0385
E-mail: kiado@lutheran.hu
Nyitva hétfőtől péntekig 9.00 és 17.00 között

Megrendelés

Webáruház:
<http://www.lutherkiado.hu/bolt>
E-mail: kiado@lutheran.hu